

A world map with continents colored in different shades: North America (light blue), South America (dark blue), Europe (purple), Africa (green), Asia (pink), and Australia (yellow).

Internasjonale nyheter i konkurranse: en analyse av al Jazeera English og CNN Internationals prioritering av sendeflaten og deres dekning av terror.

Av Marthe Eskildsen Ødegaard

Masteroppgave i medievitenskap

Universitetet i Oslo

Institutt for medier og kommunikasjon

Våren 2010

Sammendrag:

Denne oppgaven er en nyhetsanalyse av to internasjonale nyhetskanaler. I undersøkelsen søker jeg å belyse hvordan den arabiske kanalen al Jazeera English og den amerikanske kanalen CNN International prioriterer sendeflaten sin. Analyseobjektene er valgt på bakgrunn av sitt geopolitiske opphav. Med dette søker jeg å avdekke hvorvidt kanalene prioriterer nyheter på bakgrunn av sitt geopolitiske opphav eller på bakgrunn av universelle nyhetskriterier, sjanger og konvensjon. Ved å foreta en komparativ analyse av al Jazeera English og CNN International fokuserer jeg på forskjeller og likheter i dekningen deres. Nyhetsanalysen er en kombinasjon av kvantitative og kvalitative undersøkelser. Med den kvantitative undersøkelsen viser jeg hvilke regioner og nyhetstemaer som prioriteres i sendingene til de to kanalene, for deretter å sammenlikne funnene. Den kvalitative delen av undersøkelsen er en analyse av kanalenes dekning av terror, og hvordan terrorinnslagene vinkles.

Undersøkelsen viser at kanalene prioriterer sendeflaten sin forskjellig, både når det gjelder tema og region. Felles for kanalene er at de begge prioriterer nyheter fra egen region. Den største forskjellen mellom kanalenes innholdsside er at CNN International i større grad prioriterer nyheter fra kategorien underholdning og human interest, mens al Jazeera International prioriterer nyheter fra kategorien politikk. Analysen av kanalenes dekning av terror indikerer at terrorbegrepet er på vei ut av journalistikken, mens det blant politikere anvendes hyppig.

Abstract:

This thesis is a news analysis of two international news channels. The research strives to reveal how the Arabic channel al Jazeera English and the American channel CNN International prioritize their schedule in news programs. The objects of analysis are selected based on their original out spring; as Arabic and American. With this, I seek to find whether the channels prioritize news based on their geo- political out spring or universal news criteria, genre and conventions. By performing a comparative analysis of al Jazeera English and CNN International, I focus on differences and similarities in their news coverage. This research is a combination between quantitative and qualitative methods. With the quantitative research I show which regions and news themes that are selected and presented in the channels'

programs. The qualitative research shows the channels coverage of terrorism and how these items are angled.

The research shows that the channels have different priorities when it comes to presenting regions and news themes in their programs. On the other hand, both the channels prioritize news from their own region. The biggest difference found between the channels in this research is that CNN International to a larger extent select news from the category entertainment and human interest, while al Jazeera English prefer news in the category politics to a larger extent than its competitor in North America. The research that analyze the channels coverage of terrorism reveals that terrorism as a concept is on the way out as a journalistic terminology, while it is being used to a large extent by politicians.

Forord:

Arbeidet med oppgaven har vært interessant og lærerikt. Muligheten til å kunne undersøke og skrive om noe som interesserer meg i så stor grad, har vært en unik opplevelse. Det har aldri vært kjedelig, men ofte slitsomt. Når den nå endelig skal leveres, er det med en blanding av lettelse og mismot.

Det er mange som skal takkes, men først og fremst mine to fantastiske veiledere Helge Rønning og Eli Skogerbø. Deres veiledningsmetoder utgjør den fullkomne dynamikk. Eli, med sin struktur, metodekunnskaper og evne til å utfordre. Og Helge med sin erfaring, teoretiske kunnskaper og beroligende vesen. Jeg føler meg privilegert, som fikk jobbe med de.

Min kjære mor Elisabeth Ødegaard skal også ha en stor takk for økonomisk og personlig støtte gjennom arbeidet. Hennes tro kan flytte fjell. Min kjære søster Frøydis har stått for inspirasjon og fått meg til å se klart når arbeidet har gått i stå. Jeg vil også takke Dave Henderson for innspill og litteraturbidrag. Til sist en stor takk til alle mine fantastiske venninner som har bidratt med idémyldring, korrekturlesning og uforbeholden støtte.

Oslo 15. Januar 2010

Marthe Eskildsen Ødegaard

SAMMENDRAG:	1
ABSTRACT:	2
FORORD:	4

KAPITTEL 1: INTRODUKSJON **10**

INNLEDNING:	10
1.1 OPPGAVENS UNDERPROBLEMSTILLINGER	13
1.1.1 HVILKE REGIONER DEKKES I NYHETSSENDINGENE TIL AL JAZEERA ENGLISH OG CNN INTERNATIONAL?	13
1.1.2 HVILKE TEMAOMRÅDER DEKKES I SENDINGENE DERES?	13
1.1.3 HVORDAN VINKLER KANALENE SAKER SOM OMHANDLER TERROR?	13
1.2 GLOBALISERING	14
1.2.1 LANDSBYEN: LOKALT, REGIONALT OG GLOBALT	15
1.2.2 DET LOKALE MOT DET GLOBALE	16
1.3 FJERNSSYNSNYHETER MED EN INTERNASJONAL VRI	17
1.4 ANALYSEOBJEKT 1: AL JAZEERA ENGLISH	18
1.4.1 FJERNSSYN I MIDTØSTEN	18
1.4.2 FENOMENET AL JAZEERA	19
1.4.3 FINANSIERING	21
1.4.4 AL JAZEERA-EFFEKT	22
1.5 ANALYSEOBJEKT 2, CNN INTERNATIONAL	23
1.5.1 DEN AMERIKANSKE FJERNSSYNSMODELLEN	24
1.5.2 FINANSIERING	25
1.5.3 CNN-EFFEKT	25
1.6 TIDLIGERE FORSKNING	26
1.7 OPPGAVENS STRUKTUR	27

KAPITTEL 2: TEORI. **30**

2.0 INNLEDNING	30
2.1 NYHETER	31
2.2 GREP I NYHETSFORMIDLINGEN	31
2.2.1: DAGSORDENFUNKSJONEN	31
2.2.2 LIVENESS	33
2.2.3 NYHETSKRITERIER	33

2.2.4 INTERNASJONALE NYHETSKRITERIER	35
2.3 OBJEKTIVITETSPRINSIPPET	36
2.4 DRAMATURGI	36
2.4.1 HARDE OG MYKE NYHETER	37
2.5 FJERNSYNSMODELLER	38
2.5.1 PUBLIC SERVICE BROADCASTING	38
2.5.2 PRIVATEID OG KOMMERSIELT FJERNSYN	39
2.6 INTERNASJONAL RAPPORTERING	39
2.6.1 INFORMASJONSKLØFTER I EN INTERNASJONAL SAMMENHENG	40
2.6.2 KULTURELL IMPERIALISME	41
2.6.3. INFORMASJONSFLYTENS ASYMMETRI	42
2.7 MOTSTRØM	42
2.7.1 ORIENTALISMEN	43
2.8 TERRORISME	45
2.8.1 FIENDEBILDER	48
2.8.2 TERROR OG MEDIA	51
2.9 FRAMINGBEGREPET	52
 KAPITTEL 3 METODE.	 54
 3.1 DATAGRUNNLAG, KODINGSENHETER OG VARIABLER	 54
3.2 LOGGFØRING	56
3.3 ANALYSESTRATEGI	56
3.4 KVANTITATIV INNHOLDSANALYSE	57
3.4.1. KODINGSENHETER, KATEGORIER OG VARIABLER	58
3.4.2 PRESENTASJONSFORM	61
3.4.3 KILDENE	62
3.4.3 DEN KVANTITATIVE ANALYSENS HENSIKT	62
3.5 OPERASJONALISERING	62
3.6 KVALITATIV INNHOLDSANALYSE	63
3.6.1 DISKURSANALYSE	63
3.6.2 NYHETER SOM DISKURS	64
3.6.3 FRAMING SOM METODE	65
3.7 OPPSUMMERING	66
 KAPITTEL 4: NYHETSKANALENES PRIORITERING AV SENDEFLATEN.	 68

4.0 INNLEDNING	68
4.1 REDAKSJONELL VISUALITET	68
TABELL 4.2 PROSENTFORDELING AV TEMAOMRÅDER I SENDINGENE TIL CNNI OG AJE	69
TABELL 4.3 PROSENTVIS FORDELING AV NYHETER I KATEGORIENE NASJONALE OG INTERNASJONALE KRIGER OG KONFLIKTER OG UNDERHOLDNING OG HUMAN INTEREST	71
TABELL 4.4 PROSENTVIS FORDELING AV REGIONER I SENDINGENE TIL CNNI OG AJE	72
4.4.1 TEORETISKE ANTAKELSER	75
TABELL 4.4.2 ANTALL (N) BRUK AV STUDIOFORMER I SENDINGENE	76
4.5 PRESENTERING AV LOKALE OG INTERNASJONALE NYHETER I CNNI OG AJE. – NYHETSIMPERIALISME?	78
TABELL 4.5.1 PROSENTVIS FORDELING AV SAKER FRA REGIONEN <i>MIDTØSTEN</i> N=89	78
TABELL 4.5.2 PROSENTVIS FORDELING AV SAKER FRA REGIONEN <i>NORD- AMERIKA</i> N=81	80
4.5.3 DET LOKALE MOT DET GLOBALE	80
4.6 HOVEDSAKER OG FELLESSAKER	81
4.6.1 OBJEKTIVITET I SAKER MED EGENINTERESSER	82
4.7 ER KANALENE LYDHØRE FOR HVERANDRE?	83
4.8 EN FORELØPIG OPPSUMMERING	83
 <u>KAPITTEL 5: KANALENES VINKLING AV TERROR.</u>	 <u>85</u>
 5.1 HENDELSESFORLØPET	 86
5.2 MEDIERAMMENE	87
5.2.1 DEKNINGEN I CNN INTERNATIONAL	88
5.2.2 DEKNINGEN I AL JAZEERA ENGLISH	89
5.3 TERRORDEKNINGENS MODERNE MODERASJON	90
5.3.1 TERRORRAMMEN	90
5.3.2 HUMANITÆRRAMME	92
5.3.3 STYRINGSRAMMEN	94
5.3.4 KONFLIKTRAMMEN	95
TABELL 5.3.5 VISER ANTALL KILDER, OG DERES STÅSTED I KONFLIKTEN	95
5.4 ENTMANNS MEDIERAMMER	97
5.5 ”MUMBAIS 9/11”	97
5.5.1 KILDENE	99
5.6 DEN OVERORDNEDE DISKURSEN	100
5.7 DENNE ANALYSENS KONKLUSJON	101
5.7.1 TERRORDEKNINGENS BEGRENSNINGER	103

KAPITTEL 6. AVSLUTNING	105
6.1 FUNNENE	105
6.2 KONKURRANSEN	107
6.3 ANALYSENS FRUKTBARHET:	107
6.4 UNDERSØKELSENS HYPOTESE.	108
6.5 TERRORBEGREPETS NYANSER:	108
REFERANSER	109
VEDLEGG 1, KODESKJEMA FOR NYHETSSENDINGENE	117

Kapittel 1: Introduksjon

Innledning:

Marshall McLuhan presenterte sin tese om den globale landsby i 1964. *Han så at Time has ceased, space has vanished. We now live in a global village (...) A simultaneous happening* (McLuhan 1964: 63). Teorien om den globale landsby øker i aktualitet og interessen for globalisering er enorm. McLuhan hevdet at den teknologiske utviklingen har visket ut landegrenser og ført hele verden sammen til en samtidighet. Denne samtidigheten når nye høyder gjennom 24timers nyhetskanaler, som oppdaterer oss fortløpende på viktige hendelser fra alle verdenshjørner gjennom satellittfjernsyn, internett og andre høyteknologiske verktøy. Vi er vitne til mer enn en raffinering av eksisterende praksiser. Utviklingen redefinerer den globale landsby (Seib 2008: ix).

I denne nyhetsanalysen har jeg valgt å se nærmere på hvordan det *internasjonale* kommer til uttrykk i internasjonale nyhetskanaler på fjernsyn. McLuhans teori er basert på et harmonisk verdenssyn, med fokus på likheten mellom verdensborgerne og fungerer her som en illustrerende inngangsport til denne oppgavens tema.

Av en nokså motstridende oppfatning var Samuel Huntington, hvis verdenssyn er preget av disharmoni og ulikheter mellom verdensborgerne. Han presenterte sin tese om *The Clash of Civilizations?* i 1993. Teorien tar utgangspunkt i en konfliktfylt verden. Inndelingen fra den kalde krigens tid, som baserte seg på nivåer av politisk og økonomisk utvikling, med den første, andre og tredje verden, erstattes av en inndeling som baseres på kultur og sivilisasjon. Huntington så at menneskets identitet og tilhørighet ville bli svært knyttet til det geokulturelle, som ville danne grunnlaget for voksende motsetninger mellom sivilisasjoner. Videre spådde han at motsetningene ville eskalere i konflikter og sammenstøt mellom syv eller åtte hovedsivilisasjoner.

Det er ikke min intensjon å gå god for noen av disse teoriene, heller ikke å sette dem opp mot hverandre i en diskusjon, men de viser i sine ulikheter hvordan det er mulig å betrakte det globale samfunn på ulike måter.

Selv om disse teoriene springer ut fra forskjellige felt, sier essensen i teoriene noe om deres verdenssyn og det er disse verdenssynene som her settes i fokus. Huntingtons teori om en fragmentert og konfliktfylt verden står i sterk kontrast til McLuhans utopi om utviskede landegrenser og danner grunntanken til mine konkurrerende hypoteser:

H0: Al Jazeera English og CNN International presenterer ulike nyhetsrammer på bakgrunn av ulike geopolitiske kontekster.

Halt: Al Jazeera English og CNN International presenterer like nyhetsrammer på bakgrunn av universelle nyhetskriterier, sjanger og konvensjoner.

Huntingtons teori har hatt stor innflytelse i diskursen til den nye trusselen vesten står ovenfor etter kommunismens fall og slutten på den kalde krigen. Kommunismen er erstattet med et radikalisert islam, noe som ble forsterket av flybombene 11. september 2001. Et udifferensiert syn på militante islamister dominerer diskursen, hvor Libanons Hizbullah, Palestinas Hamas, Indonesias Jemaah Islamiyah, Abu Sayyaf på Filipinene og de tsjetsjenske rebellene i Tsjetsjenia er utpekt som et transnasjonalt terrornettverk med høy prioritet på den amerikanske sikkerhetsagenda. Dette transnasjonale terrornettverket representerer den nye verdenstrusselen i internasjonal politikk fra et vestlig ståsted.

Nyheter spiller en viktig og sentral rolle i konflikter. På den ene siden er det media vi stoler på for å gi oss den informasjonen vi trenger til å gjøre oss opp en selvstendig mening. På den andre siden må mediene være følsomme for den offentlige opinionen og de er aldri fullstendig løsrevet fra å bevare holdningene i den nasjonale interesse (Kovach & Rosenstiel 2001). Men hvilke nasjonale interesser er gjeldende når nyhetskanaler påberoper seg å være internasjonale? Boyd-Barrett (2004) hevder at mediene har en tendens til å være ensidig i sin dekning av kriger og kriser og støtter det landet de har sitt opphav i. Disse holdningene gjenspeiler landets regjering og utenrikspolitikk. Selv om jeg i denne oppgaven ikke skal ta for meg mediedekningen av en bestemt krig, vil jeg se på terrordekningen i to store internasjonale kanaler.

I tillegg til de to nevnte perspektivene fra McLuhan og Huntington, eksisterer det et tredje perspektiv. Dette perspektivet argumenterer for at til tross for globalisering og økt

informasjonsflyt, bevares det nasjonale og regionale. Argumenter for dette perspektivet presenteres blant annet i Kai Hafez' *Myth of Media Globalization* (2007) og David Morley og Kevin Robins' *Spaces of Identity* (1995). Hafez undersøker internasjonale nyhetskriterier, som jeg skal komme tilbake til i teorikapitlet (kapittel 2).

CNN ble i 1985 den første nyhetskanalen på fjernsyn som siktet mot å dekke internasjonale begivenheter til et internasjonalt publikum. Kanalen fikk navnet CNN International. Den opprinnelige kanalen CNN, som ble opprettet i 1980, var primært en nasjonal kanal med sitt primærpublikum i USA og snart også innrettet mot forretningsreisende på hoteller verden over. CNNI er i dag den mest sette internasjonale nyhetskanal. Rundt 200 millioner husholdninger og hotellrom i over 200 land har tilgang til kanalen. Siden den tid har flere kringkastingsselskaper opprettet internasjonale nyhetskanaler, og i de siste syv årene har antallet økt betraktelig.

I denne oppgaven skal jeg se på hvordan to store internasjonale nyhetskanaler prioriterer sendeflaten sin. Hvilke regioner dekker de? Og hvilke temaområder prioriteres i sendingene deres? Dette er spørsmål jeg ønsker å besvare. De vil bli besvart ved hjelp av en kvantitativ innholdsanalyse. Dette danner materiale for den første delen av analysen.

Verden ble et tilsynelatende mye farligere sted etter selvmordsbombere entret den amerikanske scene 11. september 2001. Spesielt farlig fra et vestlig perspektiv. Det later til at hendelsen sendte internasjonal rapportering inn i en ny fase. Lingvistisk analyse av rapporteringen i amerikanske medier viste at "vi" mot "dem" retorikk dominerte med en patriotisk vinkling. Til og med CNN ble et offer for selvsensur (Hafez 2007: 40f). Disse perspektivene danner tanken bak den kvalitative, og andre delen av denne analysen. Hvordan fremstilles saker om negativt ladede emner som terror i to internasjonale kanaler med røtter på hver sin side av konflikten?

Kampen om nyhetspublikummet tilspisser seg. Spredningen av teknologi, som gjør det mulig for flere å motta fjernsynsbilder i sine hjem, samt opprettelsen av nyhetskanaler som ønsker å konkurrere med de etablerte kanalene som BBC og CNN gjør at publikumstallet øker. Som vi skal se senere i dette kapitlet, ønsker kanalene å fremstille "sannheten" fra sitt perspektiv. Det er interessant å sammenlikne internasjonale nyhetskanaler for å kartlegge hvilke aspekter de fokuserer på. Kanalene har som mål å nå ut til et internasjonalt publikum og informere om de viktigste hendelsene. Men har kanalene samme forståelse av hva som er de viktigste hendelsene? Tv- nyhetene er, for de fleste i den vestlige verden, den viktigste kilden til å

tilegne seg kunnskap om hva som skjer i verden, derfor er det avgjørende hvilke nyheter vi får presentert i sendingene vi ser.

1.1 Oppgavens underproblemstillinger

Jeg ønsker i denne oppgaven å avdekke hvorvidt to internasjonale nyhetskanaler, fra forskjellige verdensregioner, har fellestrekk og hva som eventuelt skiller de. For å avdekke dette vil jeg analysere nyheter i al Jazeera English og CNN International. Jeg søker i denne undersøkelsen å svare på tre spørsmål.

1.1.1 Hvilke regioner dekkes i nyhetssendingene til al Jazeera English og CNN International?

Hensikten er å finne hvordan kanalene prioriterer presentering av regioner og hvorvidt de fremstilles i lik grad. Undersøkelsen vil også vise i hvilken grad det geopolitiske aspektet kommer til uttrykk i sendingene, ved kanalenes presentasjon av egne regioner, samt regioner med sterk tilknytning.

1.1.2 Hvilke temaområder dekkes i sendingene deres?

Hvilke temaer prioriteres mest, får bredest dekning og prioriteres som hovedsaker, er spørsmål jeg søker å finne svar på. I denne forbindelse vil jeg også se på hvilke studioformer kanalene benytter seg av i innslagene. Dette er interessant for å kunne si noe om kanalenes form og hvorvidt en arabisk og amerikansk kanal følger samme konvensjoner om nyhetsformidling.

1.1.3 Hvordan vinkler kanalene saker som omhandler terror?

Al Jazeera har, som nevnt, som mål å presentere et alternativt syn på den arabiske verden. Jeg ønsker med dette å undersøke om presentasjon av terror er forskjellig i de to kanalene. Det er ikke mitt utgangspunkt at terrorisme alltid relateres til den arabiske verden, men det faktum at terrorbegrepet benyttes som retorisk virkemiddel ved kriger og kriser. Jeg forventer å finne

denne bruken i analysematerialet mitt. Med ”saker som omhandler terror” menes her alle hendelser som blir rapportert i nyhetene som kan forbindes med begrepet terror, enten det er i forbindelse med en aksjon, selvmordsbombere, eller de pågående krigene i Irak eller Afghanistan som inngår i USAs krig mot terror. Analysen vil sees i sammenheng med fremstilling av ”de andre”, fra begge sidene.

”En og samme handling kan beskrives og kategoriseres på måter som har helt ulike meningsinnhold på det konnotative nivået. Noen ord befinner seg på det konnotative nivået i utgangspunktet. ”Terrorisme” er et slikt ord. Det er umulig å bruke denne betegnelsen på en nøytral måte. Begrepet i seg sjøl kategoriserer og bedømmer seg sjøl uten å bli brukt i en spesiell kontekst”

(Rabbestad 1995:23).

1.2 Globalisering

Hva er globalisering? Og hva er globalt? Det er i følge Stig Hjarvard svært problematisk å snevre begrepet globalisering ned til én definisjon. Samtidig gjør den diffuse definisjonen, eller kanskje heller begrepets tvetydighet, det vanskelig å anvende termen i en akademisk sammenheng.

”One may even wonder if it might not be advisable to ban the term from scientific contexts and instead rely on traditional concepts like “internationalization”, “imperialism”, “dependence” and so forth, i.e., term that have already gained acceptance in one or another discipline”

(Hjarvard 2003:17).

Det eksisterer imidlertid en rekke definisjoner som tar utgangspunkt i at fenomenet først og fremst oppløser tid og rom (Ibid.:19). Held et al. definerer globalisering ved:

“stretching of social, political and economic activities across frontiers such that events, decisions and activities in one region of the world can come to have significance for individuals and communities in distant regions of the globe. In this sense, it embodies transregional interconnectedness, the widening reach of networks of social activity and power, and the possibility of action at a distance”

(Held et al. 1999:15).

Dette er minimumskriterier for å i det hele tatt begynne å diskutere globalisering (Hjarvard 2003: 20).

Men definisjonen av begrepet bør, ifølge Holm (2001) også tilpasses konteksten. Globalisering refererer ikke nødvendigvis til de samme aspektene når vi snakker om økonomi eller kommunikasjon. Selv om mange mener at det er det økonomiske aspektet som befinner seg i kjernen av utviklingen, har fenomenet også ringvirkning for de politiske, sosiale og kulturelle forholdene på kryss av landegrenser (Holm 2001:114). Holm og Sørensen definerer globalisering slik: "the intensification of economic, political, social and cultural relations across borders" samtidig som de påpeker at fenomenet faktisk ikke er globalt, men en veldig ujevn prosess (Holm & Sørensen 1995). Begrepet kan behandles fra mange forskjellige innfallsvinkler og studeres med utgangspunkt i ulike forskningsområder. Er globaliseringen positiv eller negativ? Ny eller gammel? Dreier det seg om økonomi, kultur eller politikk, eller er det teknologien som er hovedtema? Er det nødvendigvis en sammenheng mellom globaliseringen og en utviskning av nasjonale grenser? Er globalisering det samme som kapitalisme og vesternisering? Eller er det rett og slett en svekkelse av vestens hegemoniske posisjon, og en hybridisering av kultur, homogenisering (kulturell sammenslåing) eller heterogenitet (kulturell fragmentering) (Mohammadi 1997:23f)? Diskusjonen om globalisering er viktig for å forstå denne oppgavens kontekst, fordi den hjelper oss å se kanalenes posisjon i verdenssammenheng.

1.2.1 Landsbyen: Lokalt, regionalt og globalt

Marshall McLuhan, ser den teknologiske utviklingen innenfor media som et positivt steg mot realiseringen av den globale landsby, hvor de nye mediene reduserer folks identifisering med stater og isteden fremmer en kosmopolitisk global bevissthet (Robinson 2002:7).

For eksempel har 53 av de 54 Afrikanske landene internettdækning, i hvert fall i hovedstaden. Men kun et fåtall av innbyggerne har tilgang til en datamaskin. Estimerte tall viser at bare 3 % av befolkningen har mulighet til å logge seg på en maskin (Volkmer 2001:73). Disse ekskluderes nødvendigvis fra den globale landsby. Men et langt viktigere fenomen innenfor globalisering er, ifølge Hafez (2007) regionalisering av fjernsynet. Dette innebærer at land

knyttes sammen på bakgrunn av geografi, språk og kultur. Dette kan mer presist betegnes som geokulturelle marked (Hafez 2007:69).

1.2.2 Det lokale mot det globale

Marshall McLuhan presenterte sin tese om den globale landsby allerede i 1964 i boken *Understanding Media*. Samtidighet er et viktig begrep i den globale landsby:

“In the electric age, when our central nervous system is technologically extended to involve us in the whole of mankind and to incorporate the whole of mankind in us, we necessarily participate, in depth, in the consequences of our every action. It is no longer possible to adopt the aloof and dissociated role of the literate Westerner”

(McLuhan 1964:12).

McLuhan ser for seg at moderne teknologi – jettfly, fjernsynssatellitter, også videre – skrumper avstanden i tid og rom slik at alle jordens beboere blir en del av et stort globalt fellesskap hvor vi som verdensborgere overskrider nasjonale grenser og nasjonal identitet. Det beskrivelsen av en slik tilværelse imidlertid ikke tar høyde for, er sosial gruppedynamikk, differensiering og nasjonal identitet. Det er nøyaktig dette globaliseringsdebatten og kritikken av McLuhan lenge gikk ut på. En som tar opp denne kritikken, er Thomas Hylland Eriksen i *Globaliseringens diabolske reversering* (1996). McLuhan spår en fremtid hvor elektroniske massemediers påvirkning på kulturen, og på våre individuelle sanseapparater fortsetter å bevege seg fra det konkrete til det abstrakte. Vi vil utvikle et stadig mer omfattende kulturelt fellesskap. Eriksen hevder derimot at prosessen fremkaller det stikk motsatte – splittelse og fragmentering. Fjernsynet betegner han som fragmenterende. For mens kringkastingen i sin startfase samlet den norske befolkning og fungerte synkroniserende, standardiserende og homogeniserende, bidro etableringen av et flerkanalsystem og utvidelsen av medietilbudet til splittelse (Eriksen 1996: 51ff). På den annen side bidrar flerkanalsystemet og medieteknologier til at personer med flerkulturell bakgrunn kan opprettholde sine minner og etniske identitet gjennom mediekulturelle inntrykk fra kabelfjernsyn (Curran & Park 2000:7).

Eriksen gjør videre et poeng av at den skjeve fordelingen av deltakere på denne bølgen av globalisering skapt av elektroniske massemedier. Bare en minoritet av verdens befolkning har

tilgang til disse. Denne overgangen, som beskrives som en overgang fra folkeopplysning til fragmentering, betegner Eriksen som en overgang fra dybde til bredde. Når bredden av mediert budskap overstiger en viss mengde og kompleksitet, oppstår det en meningskollaps, hevder Eriksen (Eriksen 1997:58).

Ien Ang tilbyr et mer nyansert perspektiv på medienes rolle i diskusjonen om den globale landsby. Ang argumenterer for at globalisering åpner for nye kommunikasjonskanaler mellom forskjellige grupper og skaper nye områder for samhold uten å påstå at verden krymper til en eneste harmonisk landsby (Curran & Park 2000:7). Ang ser at de transnasjonale kommunikasjonssystemene tilbyr muligheter for nye former for samhold og solidaritet og nye måter å skape kulturelle samfunn.

Mike Featherstone argumenterer med at det oppstår nye samfunn ved at heterogene kulturer inkorporeres og integreres inn i en dominant kultur, som etter hvert dekker hele verden (Biltreyest 2001:64)

1.3 Fjernsynsnyheter med en internasjonal vri

Som jeg nevnte innledningsvis, var CNN først ute med en internasjonal kanal, som siktet mot et globalt publikum. BBC kom med sin versjon, BBC World, i 1991. Al Jazeera ble lansert som fjernsynskanal i 1996 og kom med sitt internasjonale bidrag i 2006. Målet var å utfordre den hegemoniske posisjonen de to kanalene, CNN og BBC, holdt på den globale nyhetsarena (Hafez 2007: 80). Al Jazeera ønsket også å gi verden et alternativt perspektiv på den arabiske verden med å opprette al Jazeera English. France 24 er en annen kanal som har tatt opp konkurransen om å gi et alternativt verdensbilde, som en kontrast til det angloamerikanske perspektivet. Kanalen sender internasjonale nyheter på engelsk, døgnet rundt til et globalt publikum. Så langt er de globale nyhetskanalene fordelt i et triangel fra Nord-Amerika til Europa til Midtøsten. Men det er flere globale nyhetskanaler i emning. Den russiske senatoren Vladimir Sloutsker ønsker å lansere en global jødisk tv-kanal. SABC International News er en panafrikansk satsing fra det sørafrikanske statseide selskapet South African Broadcasting Corporation. Selskapets visjon er å fokusere på Afrikas positive utvikling i motsetning til vestlige mediers fokusering på sult, nød og katastrofer. SABC ønsker selv å fremstå som afro-sentriske (Herbjørnsrud 2007).

Nyhetskanalers ønske om å gi et rettferdig bilde av virkeligheten er et gjennomgående tema. Det samme er kanalenes ønske om å fremstille sannheten. Men å komme frem til en felles sannhet er en utfordring, når journalister må dømme historisk utvikling og dens krefter, uten å ta hensyn til rett og galt fra et globalt perspektiv. Er det mulig for muslimer i Midtøsten og kristne i USA, etter 11. september 2001, og dele oppfatning av hva som er sant om utviklingen i Midtøsten eller nødvendigheten av å bombe Afghanistan i jakten på terrorister (Höijer et al. 2004:13)?

Konkurransen om nyhetspublikummet er ikke bare viktig for de globale nyhetskanalene. Det registreres også en økning av regionale nyhetskanaler. Russland startet Russia Today og Kina lanserte CCTV-9 i henholdsvis 2005 og 2000. Begge kanalene sender nyheter døgnet rundt på engelsk, uten at de har en selvutnevnt rolle som global nyhetskanal. BBC ønsker å konkurrere med al Jazeera og planlegger en gjenetablering av den nedlagte kanalen BBC Arabic.

Antallet nyhetskanaler rettet mot et internasjonalt publikum har den seneste tiden økt betydelig. I henhold til seertall og tilgjengelighet troner BBC World øverst som største internasjonale kanal, tett etterfulgt av CNN International. Al Jazeera English rangerer som den tredje mest sette, av de største globale nyhetskanalene. Denne oppstillingen er imidlertid spekulativ. Å finne seertall for disse kanalene viser seg å være problematisk, da de ikke kun kan baseres på et potensielt tilgjengelig publikum. Potensielt sett kan al Jazeera sees av 100 millioner mennesker, noe som gjør den jevnstor med BBC World (Herbjørnsrud 2007), andre steder finner vi andre tall, som "tilgang til 200 millioner arabere" (:77), 50 millioner seere (Figenschou:2007), og 35 millioner seere og potensial til å nå ut til 310 millioner arabere (Miladi 2003:150). Uansett hevder de å sette den globale nyhetsagenda, en agenda som sikter mot å presentere nyheter fra det globale sør (Thussu 2007:176)

1.4 Analyseobjekt 1: Al Jazeera English

1.4.1 Fjernsyn i Midtøsten

Inntil midten av 90-tallet var nærmest all arabisk presse monopolisert av statlige kontrollerte medier. Egypt ble det første landet i regionen til å ha sitt eget satellittsystem. Etter deres gjennombrudd fulgte de andre arabiske landene etter og i løpet av 90-tallet hadde alle sine egne satellittkanaler. Men hvordan de valgte å bruke sine nye medier varierte fra religiøs og politisk indoktrinering, spredning av kulturelle bånd og promotering av turisme (Miladi 2003:150f).

De arabiske satellittkanalene kan deles inn i to kategorier: statseide og private. De statseide kanalene rettet seg primært mot befolkningen som hadde flyttet ut av landet, for å opprettholde et bånd mellom fraflyttede samfunn og deres opphavsland. Disse kanalene var strengt oppfulgt av sensur og redaksjonell kontroll og ble derfor ansett som sendere av politisk propaganda og promoterer av den sittendes regjeringens ideologi. Redaksjonell kontroll ble opprettholdt av informasjonsministeren, som også sto for ansettelser. Da de statseide kanalene fikk konkurranse fra de private selskapene endret arabisk fjernsyn seg betraktelig (Miladi 2003:150f).

1.4.2 Fenomenet al Jazeera

Al Jazeera betyr halvøy på arabisk, og hovedredaksjonen befinner seg på den arabiske halvøya Qatar, mer presist i hovedstaden Doha. Mens CNN fikk gjennombrudd med eksklusive bilder og tilgjengelighet under den første golfkrigen i 1991, fikk al Jazeera internasjonalt gjennombrudd med eksklusive bilder og videotaper av Bin Laden i 2001. De oppnår også gjennomslag for sin evne til å representere den andre siden av saken (Miladi 2003: 149).

Al Jazeera sprang ut fra restene av BBC Arabic som ble grunnlagt i 1996 av BBC og den Saudiske regjering for å danne et panarabisk fjernsynsselskap (Miladi 2003:149). Under USAs invasjon av Afghanistan i 2001, ble kanalen en viktig bidragsyter til flere store, vestlige nyhetsinstitusjoner. Al Jazeera var den eneste nyhetskanalen som var stasjonert i Afghanistan før krigen og høstet dermed stor, internasjonal anerkjennelse. Dette til tross for at kanalen på denne tiden kun kringkastet på arabisk (Sakr 2007:116f). De hadde også to internettsider, en på arabisk og en på engelsk. I 2006 lanserte de også en engelskspråklig fjernsynskanal, som fikk navnet al Jazeera English.

Hvilken funksjon og posisjon kanalen skulle komme til å få har vært oppe til debatt. Dens tilhengere hyller den som en utfordrer til Vesten, for å fremme alternative vinklinger på den arabiske verden, samt å presentere flere nyheter fra sør. De arabiske kritikerne anklager kanalen for å tjene den vestlige agenda i arabiske stater. Og vestlige kritikere anklager den for å være et talerør for arabisk politikk. Sakr testet disse påstandene i en undersøkelse fra 2007 og fant at kanalen for det første utfordret Vesten ved at de kunne tilby den arabiske verden en felles plattform hvor de kunne ytre seg, de hadde tilgang i områder og materiale den vestlige presse ikke kunne komme til eller opp med, og de viste den stygge sannheten med skadde og døde fra krig, som den vestlige presse holdt tilbake. Det er tydelig at kanalens kontroversielle fremgangsmåter ble sett på som truende. I november 2001 ble redaksjonen i Kabul bombet og i april 2003 ble redaksjonen i Kabul truffet av en annen bombe som tok livet av reporteren Tariq Ayyoub. Omtrent 21 personer som arbeidet for al Jazeera har blitt arrestert, hvorav en av disse ble sendt til Guantanamo Bay og en til Abu Ghraib. For det andre at de som anklaget kanalen for å tjene den vestlige agenda, gjorde dette på bakgrunn av at kanalen viste bilder av døde palestinere og irakere og dette gjorde fredsforhandlinger vanskelig. Dette igjen svekket hele den arabiske regionen, hevdet de, og det styrket den amerikanske posisjonen. Det faktum at kanalen overtok mange av journalistene fra BBC, styrket påstanden. For det tredje fant Sakr at kanalens tilstedeværelse i regionen kan ha ett av to utfall. Enten som en brobygger mellom arabiske ledere og den arabiske offentlighet og dermed å hjelpe til å skape et treveis politisk system hvor regjeringer kan overvåkes og den arabiske opinionen kan få uttrykke seg. Eller den kan fungere som en regjeringsstøttet apparat for alternativt medieinnhold, hvor den politiske agenda settes av den herskende elite (Sakr 2007).

Al Jazeera baserer sin ideologi og sitt format på den engelske public broadcasting modellen (PBS). Det er den første internasjonale, engelskspråklige nyhetskanalen som er lokalisert i Midtøsten. Fra denne unike posisjonen, ønsker de å rapportere om viktige hendelser fra de Arabiske landene, balansere relevant informasjon fra utviklingslandene til vesten, samt fra den nordlige til den sørlige halvkule. De har nyhetssentre i Doha, Kuala Lumpur, London og Washington og samarbeid med verdensomspennende byråer¹. Al Jazeera har som mål å sette nyhetsagendaen, bygge bro mellom kulturer og rapportere fra underrepresenterte regioner. Kanalens slagord er ”build a bridge, seek the truth, change the world”. Den har et omfattende globalt korrespondentnettverk (Figenschou 2007).

Den internasjonale oppfatningen av al- Jazeera kan deles i to faser. Før 11. september 2001 hvor kanalen generelt ble hyllet som et demokratisk gjennombrudd innenfor fjernsyn, og etter 11. september 2001 hvor kanalen i økende grad kritiseres for å fremme propaganda mot USA og Israel, samt å støtte terrorisme (Hafez 2007: 77). Al Jazeera opprettet en internasjonal versjon i 2006, og denne ble sett på som en innflytelsesrik utfordrer til det vestlige monopolet på internasjonale fjernsynsnyheter (Sakr 2007:116). Kanalen ønsker selv å utfordre vesten. Det er ingen tvil om at den kontroversielle kanalen har skapt debatter og mottatt sterke tilbakemeldinger (Sakr 2007:129).

1.4.3 Finansiering

¹ <http://english.aljazeera.net/NR/exeres/DE03467F-C15A-4FF9-BAB0-1B0E6B59EC8F.htm>

Al Jazeera ble etablert i 1996 under initiativ og finansiering fra emiren av Qatar, Hamad bin Kalifa. Kanalen finansieres av reklameinntekter og subsidier fra emiren (Sakr 2007:117). Kanalen ansees allikevel som relativt fri fra statlig kontroll og kritiserer gjerne arabisk politikk og styreformer, bortsett fra den qatarske regjering (Seib 2008: 15, Figenschou 2008) I løpet av få år etablerte al Jazeera seg som den ledende stemmen av et arabisk synspunkt ved store begivenheter. Etter den amerikanske invasjonen i Afghanistan i 2001, kunne arabere følge utviklingen fra et arabisk perspektiv gjennom al Jazeera, fremfor kun å støtte seg til informasjon fra BBC og CNN (Seib 2008: 142f). Men al Jazeera skjønte raskt at de ikke kunne oppnå anerkjennelse på verdensbasis ved å kringkaste kun på arabisk. Slik ble al Jazeera English opprettet og etablerte seg raskt på det internasjonale markedet. Kanalen hadde imidlertid problemer med å få fotfeste i USA, da den amerikanske regjeringen merket al Jazeera som "the Osama bin Laden channel" og flere kabel og satellittselskaper nektet å føre kanalen i sine kanalpakker (Ibid.:42).

1.4.4 Al Jazeera-effekt

For ti år siden var CNN- effekten det nye innen nyhetsrapportering, og viste til hvordan gripende og visuell nyhetsformidling kunne bidra til å forme utenrikspolitikk på verdensbasis. Al Jazeera effekten tar et skritt videre. Konseptet tar utgangspunkt i at de nye mediene er verktøy i alle aspekter av global affærer, fra demokratisering til terrorisme. Konseptet al Jazeera effekten refererer også til en virtuell stat. Dette innebærer at media har en betraktelig større base enn tidligere og derfor har et unikt potensial til å påvirke offentlig politikk. Mediene kan fungere som verktøy i konflikter og instrumenter for fred. De kan gjøre nasjonale grenser ubetydelige og forene folk fra alle verdenshjørner. Al Jazeera effekten omformer verden (Seib 2008: ixff). Disse tonene kjenner vi igjen fra McLuhans tese om den globale landsby. Men selv om potensialet er tilstedet, har publikum valgmuligheter og vil velge de nyhetskanalene som tilfredsstillende egne behov. Al Jazeera kan for eksempel appellere til den arabiske befolkning rundt om i verden, og på den måten forene de arabiske seerne. Men al Jazeera English appellerer ikke bare til et arabisk publikum. CNN har møtt konkurransen med å lanser en arabisk nettside, cnn.arabic.com, for å danne en motvekt til al Jazeeras politiske påvirkning i den arabiske verden (Volkmer 2003:242).

Det er fruktbart å se hvilke formater og prinsipper kanalen baserer seg på for å se undersøkelsen i den rette konteksten. Begge kanalene fikk sine gjennombrudd i krig og konfliktsituasjoner ved å tilby verden noe ingen andre nyhetskanaler kunne. Hvorvidt det har innvirkning på kanalenes konkurranse og

1.5 Analyseobjekt 2, CNN International

Cable News Network er et Amerikansk fjernsynsselskap som ble grunnlagt av Ted Turner i 1980. Opprettelsen ansees for å være en av de viktigste utviklingene innenfor faktafjernsyn. Ved å sende nyheter 24 timer i døgnet, ofte med direkte og dyptgående sendinger fra hele verden, hadde CNN en enorm innflytelse på hvordan publikum tolket sosiale og politiske hendelser. CNN fikk sitt gjennombrudd som ledende globalt medium under Golfkrigen i 1991, da korrespondent Peter Arnett var alene om å rapportere fra Bagdad (Tracey 1998: 83). CNNs bilder fra invasjonen ble sendt i alle internasjonale nyhetskanaler, dels direkte fra CNNs sendinger med deres kommentarer og dels med egne kommentarer (Waldahl et al 2002: 25). Kanalen opererte raskere enn tradisjonell media og er tilgjengelig i hele verden, noe som gjør den til en pålitelig informant under kriger, kriser og andre store hendelser. Det er da kanalen lokker til seg flest seere (Ibid.: 23).

I 1985 opprettet selskapet en internasjonal versjon, CNN International. Kanalens slagord lyder Be the first to know². De hevder selv at de er det eneste fjernsynsselskap som er i stand til å

² www.cnn.com

dekke internasjonale begivenheter umiddelbart. Med et nettverk på 150 korrespondenter i 42 internasjonale byråer var de i 2003 tilgjengelig i 150 millioner hjem i 212 land. Kanalen er også tilgjengelig på flere språk, inkludert spansk, tysk, portugisisk og tyrkisk (Thussu 2003: 117f).

1.5.1 Den amerikanske fjernsynsmodellen

De første tiårene med kommersielt fjernsyn i USA la grobunn for de store økonomiske aktørene, programformatene og strukturene i de mange amerikanske fjernsynsindustriene i de neste tretti årene. De konkurrerende private selskapene hadde som mål å skape en liten gruppe, som nøt ekstremt høy profitt fra forskjellige medieformater. Disse ble raskt mektige aktører på den politiske scene og innflytelsesrike i avgjørelser om reguleringer. I fjernsynets oppblomstringsfase var det to ledende operatører på det amerikanske markedet: Colombia Broadcasting System (CBS) og (NBC). ABC har, på sin side, hatt vekslende grad av oppslutning, men var i fjernsynets tidlige historie rangert som den tredje største nyhetskanalen, basert på seertall. Men fra tidlig 50-tall ble flere lisenser gitt til større og mindre fjernsynskanaler.

En av de mest vedvarende kritikkene mot det kommersielle fjernsynssystemet i USA, var mot fjernsynets mangel på opplysning og kunnskap. Radio hadde tidligere vært opptatt av å ha opplysningsprogrammer, men i det kommersielle kappløpet som fulgte fjernsynet, ble mye av det droppet. Forkjemperne for opplysningsfjernsyn krevde lisensavgifter og statlig støtte for å kunne bidra med slike programmer (Boddy 1998).

Allmennkringkastningen i USA måtte kjempe mot de kommersielle kanalene for å få en plass. Men på grunn av den store økningen i antall kanaler, så FCC (Federal Communication Commision) seg nødt til å fryse utsendelser av lisenser til å sende fjernsynsbilder (Smith 1998:52f). The Ford Foundation hadde brukt mye penger på å få i gang en opplysningskanal, noe som bekymret de kommersielle kanalene. De ønsket ikke at den offentlige sektoren skulle ha for stor innflytelse. Først i 1967 ble the Corporation for Public Broadcasting etablert. Men da med rikelig med midler å fordele på de mange opplysningskanalene. Disse ble samlet under PBS, som så seg selv som den fjerde kanalen, etter de tre kommersielle kanalene NBC, CBS og ABC (Ibid.).

I dag består amerikansk fjernsyn av fire forskjellige modeller: de store reklamefinansierte nettverkene, de uavhengige kanalene (PBS), som er avhengige av private og offentlige tilskudd, ulike kabelfjernsyns distributører, som finansieres gjennom publikums bruk, enten ved månedlig abonnement eller per program, i tillegg er det en rekke reklamefinansierte, uavhengige lokale fjernsynsselskap (Schwebs & Østbye 1999:266).

1.5.2 Finansiering

Cable News Network eies av Time Warner-TBS. Time Warner³ er et av verdens største medieselskaper og inkluderer interaktive tilbud, film og underholdning, fjernsyn og forlag. Det er en ny trend innenfor amerikansk underholdningsindustri å opprette nyhetskanaler, slik som CNN er en del av AOL Time Warner (Thussu 2003: 122). Karakteristikken for denne nye formen for fjernsynsnyheter er dramatisk musikk, spcialeffekter og datagrafikk, som ofte presenteres av et glamorøst anker. I et konsumorientert kringkastningsmarked, med stadig hardere konkurranse, viser utviklingen at rapporteringen i høyere grad belager seg på infotainment, hvor presenteringen blir like viktig som selve innholdet i sakene.

1.5.3 CNN-effekt

³ http://www.timewarner.com/corp/aboutus/our_company.html

Rene nyhetskanaler, som CNN og Al Jazeera, sender nyhetsprogrammer 24 timer i døgnet. Noen av programmene har et mer dokumentarisk preg og er uavhengige av krav om aktualitet. Men størstedelen av programflaten er viet til en evigvarende oppdatering av dagens viktigste hendelser verden over. CNN- effekt, eller CNN- syndromet henviser til det økende kravet til nyhetskanaler om å være oppdaterte og gjerne først ute. CNN har vanligvis en moderat publikumsskare, men straks en katastrofe inntreffer øker seertallene betraktelig. Publikum i alle verdensdeler anvender da kanalen for å oppdatere seg på hendelsen (Waldahl et al. 2002:23). CNNs status som pålitelig nyhetsformidler kom for fullt etter kanalens innsats under Gulf-krigen i 1991, da de som stoffleverandør til redaksjoner i alle vestlige medier satte en standard for hvordan løpende nyhetsdekning burde være. Nyhetene fra krigen var imidlertid spekket med fiksjonisering. Konflikten ble forenklet og personifisert i høy grad. Helten var George Bush og skurken var Saddam Hussain og dramaturgien lignet veldig en fiksjonsfilm fra Hollywood (Schwebs & Østbye 1999:135) Kravet om økt aktualitet er et direkte resultat av CNN-effekten (Waldahl et al. 2002:23f).

Et annet hyllestbegrep til CNN, er CNNifisering (CNNification), som viser til hvordan utviklingen innenfor døgnyheter kan føre til at konfliktrapportering nærmer seg infotainment (Thussu 2003: 117).

1.6 Tidligere forskning

Al Jazeera English er fortsatt et spedbarn å regne i nyhetssammenheng, men interessen for kanalen har vært enorm. Siden oppstarten av den første kanalen al Jazeera i 1996 er det allerede rukket å gi ut en rekke bøker, mer eller mindre seriøse, om kanalens posisjon. Verdt å nevne er i hvertfall Hugh Miles (2005) bok *Al Jazeera –How Arab TV news challanged the World*. Han har også utgitt boken *Al Jazeera- The inside story of the Arab News Channel that is challenging the west*. Mohammed El- Nawawy og Adel Iskandar (2002) har skrevet boken *How the Arab news network scooped the world and changed the middle East*. Philip Seib (2008) ga nylig ut boken *The al Jazeera effect: How the new global media are reshaping world politics*. Kai Hafez (2008) har skrevet boken: *Arab Media: Power and Weakness*. Amy Jasperson og Mansour el- Kikhia (2003) undersøkte medierammene av Amerikas invasjon i Afghanistan i CNN og al Jazeera. De fant at CNN videreformidlet den informasjonen Pentagon matet dem med og fulgte det typiske mønstre for internasjonale kriser med medierammer med konsensus, strategifokus, teknologisk

presisering og forsiktig beskrivelser av hendelsene. Al Jazeera, derimot, pyntet ikke på sannheten om de humanitære konsekvensene av krigen. Det er imidlertid viktig å skille al Jazeera og al Jazeera English i denne sammenheng. Mens den arabiske originale versjonen er analysert og teoretisert, er det internasjonale versjonen såpass ny at få bøker og analyser har rukket å nå markedet. Men det er ingen tvil om at interessen er stor og at flere analyser er under arbeid. Blant annet holder stipendiat Tine Figenschou ved Universitetet i Oslo for tiden på med et doktorgradsprosjekt med tittelen: *The Third World Talking Back: A Study of al Jazeera English's Editorial Line*. Avhandlingen ser på den arabiske kanalen Al Jazeeras redaksjonelle praksis og dens funksjon i regionen. Et raskt boksøk gir en lang rekke titler, men det som enda ikke foreligger er empiriske analyser av den internasjonale kanalens sendeflate, altså fakta og tall til å bygge opp påstander om. Det foreligger heller ikke p.d.d. komparative studier av Al Jazeera mot en vestlig nyhetskanal og deres måter å fremstille sakene sine.

Et viktig element i undersøkelser av CNN er *The CNN Effect*. Begrepet oppsto under Golfkrigen i 1991 og refererer til kanalens allestedsværrelse, slik at alle partene anvendte den samme informasjonskilden. Begrepet har siden da blitt en generell betegnelse på muligheten for å fremme stor respons fra hjemlandet og eliter til både nasjonale og internasjonale begivenheter ved bruk av direktesendt nyhetsmedier. Men CNN effekten er ikke synonym med CNN, den er også sentral i debatten om nyhetsmedienes påvirkning på utenrikspolitikk og verdenspolitikk (Robinson 2002:2). Robinson undersøkte i sin bok *The CNN Effect - The myth of news, foreign policy and intervention*, hvordan amerikanske nyhetsmedier opptrådte når nasjonalstaten var i intervensjoner i andre land. Det ble gjort undersøkelser fra ”intervensjonene” i Irak (1991), Somalia (1992) og Kosovo (1995). Undersøkelsen viste at CNN i slike tilfeller opptrer støttende til regjeringens beslutninger. Dette fant Robinson ved å se på vinklingen sakene hadde (Robinson 2002).

1.7 Oppgavens struktur

Kapittel 2 er viet til teori. Jeg vil her redegjøre for den akademiske debatten rundt globaliseringsbegrepet, samt ta for meg de mange definisjonene som verserer. Mange akademikere er lite villige til å anerkjenne globalisering som et begrep og er skeptiske til den omfattende bruken av det. I denne forbindelse kommer blant annet Kai Hafez (2007) og Stig

Hjarvard (2003) med nyanserte forståelser av begrepet. Hvilke aspekter fokuseres det på? Har forskjellige paradigmer satt sitt preg på diskusjonen rundt begrepet? I denne forbindelse er det også interessant å se på internasjonal rapportering. Hvilke nyhetskriterier gjør seg gjeldende for internasjonale nyheter? Kanalene som er undersøkt i denne analysen har hovedredaksjonene sine plassert på hver sin side av kloden. Det er derfor nødvendig å se på kanalene i lys av deres fjernsynshistorie og kultur. Hvilke fjernsynsmodeller bygger de på. Deretter vil jeg se på teori rundt fremstillingen av ”de andre”, fra Edward Saids Orientalismen (1978) til Elisabeth Eides refleksjoner rundt de der nede (2007). Nye fiendebilder og terrorisme er et sentralt punkt i denne oppgaven. Definisjonene varierer og blir derfor diskutert. Til slutt i teorikapitlet skal jeg se på framing. Dette engelske begrepet blir oversatt med medierammer og vinkling. Senere skal jeg se på hvordan kanalene vinkler saker om terror.

I det tredje kapitlet vil metoden stå i fokus. I denne oppgaven vil det være hensiktsmessig å benytte seg av både kvantitativ og kvalitativ innholdsanalyse. Jeg vil i denne forbindelse gjennomgå diskursanalyse. Oppgaven har et komparativ forskningsdesign med empirisk materiale.

Oppgaven har to analysekapitler. I det første analysekapitlet (kapittel 4) vil jeg presentere resultatene fra undersøkelsen om hvilke regioner som presenteres i nyhetene til de to kanalene. Analysen er kvantitativ og gir oss en oversikt over kanalenes dekning i form av temaer og regioner som presenteres i sendingene deres. Jeg vil se på forskjeller og likheter og drøfte funnene. I det andre analysekapitlet (kapittel 5) vil jeg se nærmere på to hendelser, som fant sted i undersøkelsesperioden. Analysen er kvalitativ og hensikten er å identifisere likheter og forskjeller i vinklingen til kanalene. Begge sakene er valgt på bakgrunn av at de, i større eller mindre grad, blir drøftet som terrorsaker i redaksjonene. Den første saken er fra konflikten mellom Israel og Palestina, som tok en ny vending fra desember 2008. Innslagene som er analysert er fra 29. desember 2008 i begge kanalene. Den andre saken er bombingene i Mumbai 27. november 2008.

Oppgaven vil også ha et avsluttende oppsummeringskapittel (kapittel 6) med funn og eventuelle konklusjoner. Det forventes å finne forskjeller både i dekningen og i vinklingen fordi kanalene bygger på forskjellige fjernsynstradisjoner, og fordi al Jazeera selv ønsker å tilføre noe nytt på nyhetsarenaen i form av dekning av begivenheter som ikke blir presentert i

tradisjonelle nyhetskanaler. De ønsker også å bidra med flere nyheter fra sør, samt tilføre et annet perspektiv på den arabiske verden.

Kapittel 2: Teori.

2.0 Innledning

Hypotesen gjentas for ordens skyld: Al Jazeera English og CNN International presenterer ulike nyhetsrammer på bakgrunn av ulike geopolitiske kontekster. For å komme nærmere et svar som vil styrke eller svekke hypotesen, er det hensiktsmessig å forholde seg til nyhetsteori som nyhetskriterier og nyhetsformidling. Dette er for å se om jeg kan identifisere om kanalene preges av de samme kriteriene ved utvelgelse av nyhetssaker. Jeg vil også se på terrorisme og framing i dette kapitlet.

Av alle små og store hendelser som finner sted rundt om i den store verden er det bare et fåtall som ender opp som nyheter. Hva er det som gjør en hendelser til en nyhet? Medier er alltid knyttet til det samfunnet det er en del av og vil derfor være kulturelt betinget. Et norsk medium kan for eksempel ta for seg en sak om boligprisene i Oslo. At denne saken får oppmerksomhet i tyrkiske medier er heller lite sannsynlig. Waldahl, Bruun Andersen og Rønning skriver i *Nyheter først og fremst* (2002) at nyheter blant annet skal sørge for at seerne føler samhørighet i et nasjonalt fellesskap. Men hva når mediet er globalt?

Fjernsynsnyhetenes utforming har endret seg her hjemme i Norge, så vel som internasjonalt siden tidlig 90-tall. Dette skyldes blant annet økt konkurranse mellom kanalene. Nyhetssendingene fikk en mer personlig henvendelsesform og presset om å være først ute og ha eksklusivitet på saker økte. Men den teknologiske utviklingen som er koblet opp mot digitale teknikker er også en stor bidragsyter til disse endringene. Sist, men ikke minst, har bevisstheten rundt fjernsynets muligheter som informasjonsspreder økt. For mange mennesker er fjernsynet den viktigste kilden til å tilegne seg nyheter og informasjon om hva som foregår både på et nasjonalt og internasjonalt plan (Waldahl, Bruun-Andersen og Rønning 2002:15). Men denne delen av befolkningen befinner seg i høyest grad i vesten. Spredningen av telekommunikasjon er svært ujevn. Skjevheten sees klart i disse tallene fra 1992, hvor 71 % av verdens befolkning bor i utviklingsland og besitter 7 % av eksisterende aksjer i telekommunikasjons resurser (Mohammadi 1997:68f). Selskapenes maktposisjon forsterker

deres påvirkning av kulturell praksis på en global skala (Sturken & Cartwright 2001:135). Schiller hevder at globalisering nødvendigvis resulterer i kulturell hegemoni og amerikanisering, men dette forutsetter at den 3. verden er passive konsumenter (Yayaraman 1999:146).

2.1 Nyheter

Nyheter er et resultat av en journalistisk praksis som skaper forutsetninger for utvalg og fortolkning av en rekke begivenheter, som så blir til det som utgjør dagens nyheter. I denne prosessen følger nyhetsorganisasjoner, redaksjoner og journalister visse faste rutiner som omdanner en rekke tilfeldige og usammenhengende former for informasjon til en løpende og tilsynelatende forbundet historie

(Waldahl et al. 2002:15).

Nyheter er en egen sjanger med egne konvensjoner som spiller på våre forventninger som publikum. Et viktig felles element for nyhetsredaksjoner er at de fremstår som seriøse og aktuelle. Uten disse faktorene vil den høyst sannsynlig ikke overleve. Nyhetene spiller på våre forventninger som publikum ved å følge konvensjoner i produksjonsmessige forhold, estetikk og form. Samspillet mellom form og innhold, på den ene siden, og form og kommunikativ handling på den andre siden er nøkkelen til å forstå nyhetene som sosialt budskap, hevder Stig Hjarvard (1999).

2.2 Grep i nyhetsformidlingen

Hvilke nyheter anses som viktige og blir prioritert, og hvilke blir forkastet og avskrevet som ikke fullt så interessante? Her blir kriteriene for hva som er bra nyheter viktige.

2.2.1: Dagsordenfunksjonen

Av alle hendelser som finner sted rundt omkring i verden er det bare et fåtall som ender opp som nyheter. Og det er et avgjørende spørsmål hvordan nettopp disse sakene skal komme inn på samfunnets dagsorden. Kampen om dagsorden, har tradisjonelt sett i vårt mediesystem i

Norge tre aktører: mediene, publikum og politikerne (Waldahl et al. 1998:214ff). Etter hvert som medier og nyhetsinstitusjoner har utviklet seg de seneste årene har flere aktører kommet på banen og har nå en større innvirkning på dagsordenen enn tidligere. De nye aktørene er næringsstopper og elitepersoner. Det vi hører om i media, og i nyhetsbildet blir ofte diskutert mennesker i mellom. Et annet aspekt ved medias evne til å sette saker på dagsorden er at det kan fungere som et press på politikerne til å ta opp nettopp disse sakene på sin agenda. Vi vet at mediene er en viktig informasjonskilde for politikerne, og at mange saker blir tatt opp i storting og styrer, som et resultat av det søkelyset media satt på saken (Waldahl 1998:214ff).

Bernard Cohen (som sitert i Waldahl 1998:216) uttrykte denne tendensen allerede så tidlig som på 60-tallet:

"Selv om mediene ikke forteller publikum så mye om hvilke meninger de skal ha i bestemte saker, er de flinke til å fortelle publikum hva de skal mene noe om."

Det viktigste her er hvordan en sak blir fremstilt for å skape interesse til diskusjon og å sette seg på samfunnets dagsorden. Disse sakene er i hovedsak posisjonsspørsmål, det vil si at saken står i uenighet om hvilket standpunkt som er det riktige, dette er ofte saker med følelsesmessig innblanding. En annen form for saker som ofte kommer på dagsorden, er valenssspørsmål. I slike saker er folket stort sett enige om sakens standpunkt, men uenige om hvordan problemet skal løses. For eksempel er de fleste enige i at Palestina og Israel konflikten må løses, men hvordan den skal løses hersker det stor uenighet om. Men det er ikke bare medienes påvirkning av samfunnets dagsorden alene som styrer opinionsutviklingen, den avhenger av et samspill mellom de to kommunikasjonsformene. Diskusjonsforløpet i samfunnet virker tilbake på medienes innhold. De er lydhøre for diskusjonene som sprer seg i befolkningen og retter seg etter den. Kommunikasjonen blir da toveis, da de begge påvirker hverandre (Ibid.:217).

Som nyhetsinstitusjon er det viktig å fremstå seriøs og aktuell. I lys av konkurransen har aktualitetsaspektet blitt gradvis mer fremtredende. Redaksjonen er på stadig utkikk etter eksklusive nyheter de er alene om, eller i det minste først ute med, å dekke. Disse sakene kjøres som headlines om et ønske om å havne på dagsorden for andre medier. På denne måten dyrkes nyhetenes aktualitet (Sand & Helland 1998:176f, Helland 1994:37). Elitemedier, som CNN, setter ofte dagsordenen mens andre kanaler mer eller mindre følger den. Såkalt gjenrapportering fører til de store internasjonale nyhetskanalene presenterer svært lik

redaksjonell tilnærming til internasjonale kriser (Thussu 2003: 121). I analysen min (kapittel 4) skal jeg undersøke om hvorvidt al Jazeera English og CNN International følger hverandres dagsorden og om de prioriterer de samme hovedsakene.

2.2.2 Liveness

Liveness er fjernsynets viktigste virkelighetseffekt. Det gir publikum en følelse av umiddelbart nærvær. Direkteoverføringer er viktig for nyheter, da det aktualiserer og tar publikum med til begivenhetens kjerne, samtidig som de finner sted. Men det lar seg ikke alltid gjøre å sende innslag direkte. Da vil livenesseffekten være viktig. Den gir inntrykk av at sendingene er direkte ved henvendelsesform og øyekontakt. "Direktefjernsynet bidrar til å innlemme seerne i et omfattende imaginært fellesskap" (Rath 1989:88 i Larsen & Hausken 1999: 225ff). Både al Jazeera English og CNN International sender nyhetsprogrammene sine samtidig til hele verden. Det vil si at vi kan se det samtidig selv om klokken ikke er den samme. Bruk av direktefjernsyn i internasjonale kanaler vil nødvendigvis by på problemer med tiden fordi klokken ikke er den samme for eksempel i Atlanta, Georgia i USA og på Gazastripen. Dette blir imidlertid ikke nevnt i sendingene.

Å sende direkte fra åstedet til "breaking news" er en av de definerende karakteristikkene til 24/7 nyhetskanaler. Presset på å være først ute kan føre til at redaksjonene velger den enkleste muligheten til å sende et direkteinnslag, på bekostning av viktigere hendelser. Ved å gjøre direktesending og "breaking news" til dominerende nyhetskriterier, kan nyhetens nøyaktighet og forståelse forsvinne. Presset fører til at journalistene rett og slett ikke har tid til å gjøre nok undersøkning og bakgrunnsforskning før det må på lufta. Reportere må ha de mest dramatiske og engasjerende bildene for å slå de konkurrerende nyhetskanalene (Thussu 2007:114). Bruken av LIVE bilder og LIVE standup er økende og jeg vil se på kanalenes (AJE og CNNI) bruk av dette som virkemiddel.

2.2.3 Nyhetskriterier

Nyhetsutvelgelsen kan variere og avhenger av både den redaksjonelle og journalistiske praksisen i det aktuelle nyhetsmediet. Ved å analysere praksisen for utvelgelse av utenrikssaker

i norske aviser fant Galtung og Ruge (1965) 12 kriterier som var gjennomgående i seleksjonen. De åtte første kriteriene er, i følge forskerne selv, universelle, da de ikke ser ut til å variere spesielt i forhold til kulturforskjeller. De siste fire kriteriene anses som kulturelt betinget og begrenset til den vestlige kultur (Sande 1989:4). Disse opprangs i korte trekk her: (1) frequency. Om nyhetens utvikling taktmessig passer mediet er sjansen større for at den ender som nyhet. (2) threshold. Dess større omfang (3) unambiguity. Dess tydeligere og klarere nyheten er eller kan fremstilles (4) meaningfulness. Om nyheten har kulturell nærhet til publikum blir den mer relevant (5) consonance. Om nyheten samsvarer med publikums forventninger. (6) Unexpectedness. Om hendelsen er unormal øker sjansen for å ende på nyhetene. (7) continuity. Om en hendelse ender som en nyhet, er det større sjanse for oppfølging av ny informasjon. (8) composition. komposisjon. De påfølgende fire kriteriene er kulturbetinget: (9) reference to elite nations. Det er større sjanse for at en hendelse rapporteres om det dreier seg om et eliteland som USA fremfor Uganda. (10) reference to elite persons. Det samme kriteriet gjelder for elitepersoner (11) reference to persons. Hendelsene er lettere å relatere seg til om den har et ansikt. (12) negative. Dess mer negative konsekvenser hendelsen har, dess større sannsynlighet for at den blir en nyhet. (Galtung & Ruge 1965:70f, Hjarvard 1993:46f).

I 1992 satte Sande opp 9 kriterier, som baserte seg på de tidligere 12 kriteriene til Galtung og Ruge. Disse kriteriene består kort fortalt av krav til (1) aktualitet (2) informasjonsverdi-relevans og konsekvens for mottaker (3) nærhet (psykisk og geografisk) (4) sensasjonspreget, (5) konfliktorientert (6) elitepersoner/ nasjoner (7) konsonans- samsvar mellom nyhet og publikums forventning (8) nyhetskontekst- oppfølging av etablerte saker (9) omfang- jo flere kriterier som fylles, jo større sjanse for å ende som nyhet (Schwebs & Østbye 2001:107f).

Et nytt punkt Einar Østgård (1967) har tilført kriteriene for at en hendelse får høy nyhetsverdi er personifisering, selv om det er langt fra et nytt fenomen (Ibid.). Disse nyhetshistoriene fremhever personer til hovedtema i saken slik at nyhetene får et personifisert preg. Personene trer inn i rollen som ofre, vitner, helter eller autoriteter, altså fokus på person fremfor sak. Media kan personifisere abstrakte emner for å gjøre de mer konkrete og interessante for seerne. Det er også vanlig å lete etter elitepersoner og kjendiser for å konstruere en nyhet. Dess mer kjent den involverte personen er, desto større verdi får nyheten. Et resultat av dette er at nyhetene ofte blir rapporter om hva kjente personer mener om en hendelse, enn hendelsen i seg selv (McQuail 2001).

De tradisjonelle nyhetskriteriene kan lett overføres til undersøkelser av nasjonale nyhetsmediers utenriksdekning. Men hva med internasjonale nyhetsinstitusjoner? Vil de samme kriteriene være gjeldende for disse mediene? I analysen vil jeg se på de mest fremtredende nyhetskriteriene som kommer til syne i nyhetssendingene til AJE og CNNI.

2.2.4 Internasjonale nyhetskriterier

Nyhetskriteriene inkluderer medienes eliteordning: Internasjonale begivenheter vurderes fra en ideologi som stiller de største og rikeste landene i første rekke, også statsledere og andre makthavere har større nyhetsverdi om de tilhører den politiske, sosiale og økonomiske elite (Allern 1996:23).

Det hersker fundamentale uenigheter rundt empirisk tolkning av data om internasjonal rapportering. Det er derfor vanskelig å generalisere teoretiske kjennetegn. Hafez trekker frem seks aspekter ved internasjonal rapportering, som er repeterende. Gjennomgående likheter som regionalisering, konfliktorientering, politisk fokus, elitistisk fokus, dekontekstualisering og en manglende evne til å fremstille de strukturelle problemene som preger internasjonale relasjoner (Hafez 2007:30). I nyhetsmediene legges det vekt på at publikum skal forstå nyhetene. Derfor prioriteres nyheter med en enkel narrativ oppbygging fremfor de tunge og innfløkte. Men om saken er viktig kan den ofte forenkles i desken eller bli tilført et konfliktorientert tilsnitt slik at publikum kan relatere seg til hendelsen.

De viktigste nyhetsverdiene som er registrert i den journalistiske praksisen er betydningsfullhet, human interesse, konflikt, uvanlighet, nærhet i tid og kulturell tilhørighet (Shoemaker & Reese 1996), i gitt rekkefølge. Men Thussu bekymrer seg for at det økte presset om nyhetspublikummet kan føre til sensasjonalisering og trivialisering av komplekse saker, samt fristelsen til å fremheve underholdningsverdien i nyheter.

Meyer foretok i 1989 en undersøkelse av nyhetsverdier i internasjonal presse og finner indikasjoner på at pressen i den tredje verden kopierer de vestlige nyhetskriteriene (Meyer 1989:251).

2.3 Objektivitetsprinsippet

Ifølge Golding & Elliott (1996) er det tre måter å se journalistisk objektivitet og upartiskhet på. For det første er det profesjonelle perspektivet, som gjør det mulig å være begge deler på bakgrunn av en tanke om at objektivitet og upartiskhet er en sinnsstemning. Det andre perspektivet tar utgangspunkt i at objektivitet er uoppnåelig, men at upartiskhet fortsatt er ønskelig og mulig. Det tredje perspektivet tar utgangspunkt i at ingen av prinsippene er mulig å oppnå innenfor journalistikk. Dette kommer av forskjeller i analytiske perspektiver, fra kortsiktig og overlagt nyhetsproduksjon og de langsiktige, rutinepregede og ureflekterte praksisene.

2.4 Dramaturgi

Fortellinger er et kognitivt skjema og er ikke nødvendigvis bare knyttet til fiksjon. Fortellerstrukturer benyttes også innenfor faktasjangeren, som i nyheter. En fortelling forutsetter en handling, noen forteller noe til noen. Denne handlingen er det vi teoretisk sett vil betegne som narrasjon (Gripsrud 1999:204).

For å holde tritt med konkurransen om nyhetspublikummet har teknikkene for å fange publikums oppmerksomhet endret seg. Nyhetene blir tilrettelagt etter mønster fra episk diktning. Gudmund Hernes identifiserte fem teknikker som kjennetegner måten informasjon presenteres på, spesielt gjennom fjernsyn, i tråd med overgangen til et informasjonsrikt samfunn. Disse grepene er utviklet for å fange seernes oppmerksomhet, samt å holde på den. For det første må innslagene tilspisses. Det vil si at reportasjene presenteres i korthet og detaljene spissformuleres. Det andre identifiserte grepet omtaler Hernes som forenkling. Det vil si at kompleksiteten i budskapet reduseres slik at det innviklede fremstilles enkelt og konsist. Polarisering er det tredje grepet i teorien. Polarisering anvendes for å holde på seernes oppmerksomhet ved å spille på kontraster, gjerne i form av meningsmotstandere: ”En duell hører med i et drama – og gjør seg godt i et melodrama.” Det fjerde grepet kaller Hernes intensivering. Informasjon om et heftig utbrudd får mer oppmerksomhet enn et behersket. Handlingen bør ha eller tilføres intensitet. Det siste punktet i Hernes’ tese er konkretisering. Punktet viser til hvordan analyser fordrives til fordel for enkle fremstillinger med menneskelig aspekter (Hernes 1978:187f)

Waldahl et al (2002) påpeker likheten mellom CNNs klipp fra angrepet på World Trade Center 11. september 2001 og en katastrofefilm fra Hollywood. Selv om vi her snakker om to vidt forskjellige sjangere, er dramaturgien bygget opp omtrentlig på samme måte:

"Her finnes den samme veksling mellom bilder av flyene som styrtes inn i tårnene, næropptak av vitner og bilder av hjelpemannskaper som styrter inn i ild og røyk, samtidig som det vises til kommentarer som spekulerer og tilsynelatende kommer med sannheter om hva som ligger bak det hele"

(Waldahl et al. 2002:24).

Fortellerformen i nyhetene endret seg på 90-tallet. Den omvendte pyramiden med hierarkisk oppstilling av viktig informasjon måtte vike for en fortellerstruktur som fokuserer mer på mennesker enn saksforhold. Den tradisjonelle, avstandsbetraktende objektive forteller erstattes av en mer subjektiv forteller (Sand & Helland 1998:218). Denne utviklingen fant sted for 10 år siden og det er ingen grunn til å tro at den har reversert. Thussu (2007) hevder at det er en merkbar endring i stil og innhold. Fra en profesjonell og gjennomtenkt tilnærming til en mer visuell og dynamisk presentasjon. Det er ikke lenger journalistens ferdigheter som står i fokus, men hvordan de tar seg ut foran kamera (Thussu 2007:103f). Og gode historier er viktig. Definisjonen av gode historier er drama, konflikt og human interesse (Entman 2003:104). Dette er en del av nyhetspresentasjon og jeg vil se på kanalenes visuelle utforming, henvendelsesform og fortellerteknikker for å gi et bilde av hvordan kanalene (AJE og CNNI) presenterer.

2.4.1 Harde og myke nyheter

Konkurransen om nyhetspublikummet legger press på nyhetsredaksjonene om å tilføre underholdningsverdi. Det vil si at det er en økning i nyheter som søker å fange vår oppmerksomhet med humor, spenning og avledning. Og human interesse nyhetene ble skapt som svar på dette kravet. Det er en interessant vinkling for å gjøre hendelsene forståelig for publikum. Dette har skapt en debatt om hvorvidt nyhetene bør beholde sitt seriøse preg, eller om de kan tilføres underholdningsverdi: fokus på fakta eller underholdning. Med andre ord dreier diskusjonen seg om hvor harde eller myke nyhetene bør være. Derav begrepene hard

news og soft news (Golding & Elliott 1996:52f). Det er interessant å se i hvilken grad kanalene i denne analysen prioriterer harde eller myke nyheter, og eventuelt hvordan dette preger sendingene deres.

2.5 Fjernsynsmodeller

Hvilke fjernsynsmodeller og finansieringer nyhetskanaler ligger under kan føre til forskjeller i dekningen. Dette gjelder også for hvilket publikum de strekker seg etter å nå.

2.5.1 Public Service Broadcasting

Storbritannia var det første landet til å kringkaste daglige fjernsynssendinger rett hjem til publikums stuer. Dette ble gjort i regi av British Broadcasting Company, bedre kjent som BBC, som hadde fått monopol på offentlig kringkasting av radio (Smith 1998:39). Grunnleggeren, Lord Reith, skjønte at radio potensielt sett kunne tilby han nasjonalt styre og muligheten til å spre religiøs propaganda. Reith var overbevist om at hovedfunksjonen til kringkastningen var å heve publikums kunnskapsnivå og forbedre deres moral. Institusjonen skulle også være fri fra politisk innflytelse.

UNESCOs definisjon av PSB hevder at

”Public Service Broadcasting is broadcasting made, financed and controlled by the public, for the public. It is neither commercial nor state- owned, free from political interference and pressure from commercial forces. Through PSB, citizens are informed, educated and also entertained. When guaranteed with pluralism, programming diversity, editorial independence, appropriate funding, accountability and transparency, public service broadcasting can serve as a cornerstone of democracy”

(UNESCO 2006).

Dette er modellen AJE ønsker å bygge sin redaksjon på. Men emiren av Qatar bidrar med kanalens finansiering, noe som strider mot prinsippene til PSB, og også ligger til grunn for kritikk av noen undersøkelser (se Sakr 2007 og Figenschou 2008). De spør seg hvor mye

innflytelse emiren har på redaksjonen og i hvilken grad redaksjonen unngår kritikk av egen regjering.

2.5.2 Privateid og kommersielt fjernsyn

Kommersielt fjernsyns kan i hovedsak komme i to former. Den ene versjonen finansieres gjennom reklameinntekter, som avgjøres av seertall til de enkelte programmene reklamen skal sendes i forbindelse med. Den andre baseres på en profittorientert modell, som får sin finansiering gjennom investorer. Grensene mellom formene er vage, og mange mediebedrifter opererer med en blandingsform.

2.6 Internasjonal rapportering

Internasjonal rapportering refererer til innholdet og prosessen i mediedekningen av virkeligheten utenfor nasjonale grenser (Hafez 2007:24). Hafez skriver i *The Myth of Media Globalization* at internasjonale reportere skal stå som grunnpilarene i den globale offentlige sfære.

Denne type rapportering kritiseres ofte for å være konfliktorientert. Så godt som alle empiriske studier av internasjonal rapportering viser en økning i bruk av konfliktperspektivet som virkemiddel (Hafez 2007:31). Samtidig som de tradisjonelle nyhetskriteriene fortsatt gjelder for utvalg av utenriksnyheter er det en økende forekomst av saker som kan tilføres tilsnitt av sensasjonalisering og emosjonalisering (Holm 2001:121). Hafez peker på at rapporteringen i høyere grad fokuserer på politiske og sosiale kriser, konflikter og kriger, så vel som natur og menneskeskapte katastrofer (Hafez 2007:31f). Journalistenes rolle endrer seg som en direkte konsekvens av globalisering. De har et vell av kilder å hente informasjonen sin fra, som internett og 24 timers nyhetskanaler. Samtidig blir det stadig vanskeligere å ha eksklusivitet på saker. Journalisten må derfor bli en nyhetsorganiserer som må fortelle historien på en bedre og mer interessant måte til sitt publikum og de føler seg presset til å velge en sensasjonspreget eller personifisert sak fremfor de nøkterne (Holm 2001:121). Men Holms studie av nyhetskriterier i utenriksnyheter finner at lite er forandret siden Galtung & Ruge (1965) skrev sin kritikk av utenriksnyheter. Utvalget av nyhetene baserte seg i stor grad på de tradisjonelle nyhetskriteriene. Han fant derimot at den journalistiske praksisen har endret seg for å tilpasse

seg det nye markedet med økt konkurranse: det er vanskeligere å velge de kjedelige, men viktige nyhetene. Og en blanding av forskjellige nyheter blir viktig; hvor sendingene må ha innslag av myke nyheter eller humor. Redaksjonene jobber også i større grad mot å fremheve egne saker. Dette er resultater av den økende konkurransen (Holm 2001).

Som jeg nevnte tidligere er internasjonal rapportering ofte preget av konflikter. Sakene tar for seg begivenheter som finner sted i et land de fleste ikke kjenner så godt som sitt eget. I nyhetssammenheng vil dette vises ved en forenkling av sakene, slik at vi skal forstå de bedre.

Kun få av de utallige hendelser som finner sted jorden rundt, ender opp som utenrikssaker i nyhetene. Nasjonale hendelser må gjennom portvakten og andre krav om nyhetsverdi. Dette gjelder også for utenriksstoff, men det stilles i tillegg høyere krav til relevans i sendingen. Det er for eksempel høyere sjanse for at hendelsen blir presentert om den påvirker nasjonale interesser eller om den spiller på kulturelle stereotypier i landet det rapporteres fra. Nyhetene er heller preget av nasjonale synsvinkler og stereotypier enn globale perspektiver (Hafez 2007:25f).

Journalistene er ansvarlige for å formidle informasjonen i den konteksten den fant sted, samt å redegjøre for de lokale og regionale aspektene ved problemet og se det i et globalt perspektiv. Ved å representere ”de andre” på siden og i motsetning til ”sine egne”, samt det faktum at hendelsen finner sted på et annet geokulturelt sted har internasjonal rapportering en tendens til å fokusere på globale verdier framfor kulturelle (Hafez 2007:24). Som et resultat av internasjonal rapporterings utilstrekkelighet krever de konfliktorienterte politiske sakene utbrodering.

2.6.1 Informasjonskløfter i en internasjonal sammenheng

Informasjonskløfter finnes i alle samfunn, men de bakenforliggende årsakene til at de oppstår er svært forskjellige. I utviklingsland og autoritære regimer har informasjonsunderskudd ført til informasjonskløfter. I land med sterke regimer er det kun eliten som kan få systematisk innsyn i nyheter og annen relevant kunnskap. Resten av befolkningen får sensurerte nyheter og informasjon hemmeligholdes. I andre utviklingsland, som ikke har sensur på medier kan fattigdom være en faktor. Her også er det kun eliten som har tilgang til informasjonen fordi de

er i besittelse av en radio, et fjernsyn eller midler til å kjøpe en avis. Dette resulterer i at store deler av befolkningen ikke har tilstrekkelig informasjon for å kunne påvirke sin egen situasjon (Schwebs & Østbye 1999:271).

En UN development report uttrykker bekymring over den skjeve fordelingen av informasjon:

“The network society is creating parallel communications systems: one for those with income, education and literally connections, giving plentiful information at low cost and high speed; the other for those without connections, blocked by high barriers of time, cost and uncertainty and dependent on outdated information”

(I Norris 2003: 4).

At ikke hele verdens befolkning har tilgangen til den samme informasjonen, er et viktig poeng i kampen om nyhetshegemoniet.

2.6.2 Kulturell imperialisme

Uansett hvordan man velger å definere globalisering, er det ingen tvil om at media spiller en viktig rolle i den diskursen som omgir begrepet. Media, som vare, eksporteres på tvers av landegrensene, og forutsetter resurser som kapital, elektrisitet og elektronisk utstyr (Boyd-Barret 1997:21). Men globalisering er ikke bare overførbar til økningen av konglomerater og bedrifter på internasjonalt nivå, den lar seg også anvende ved å forklare bevegelsen av kulturelle produkter over nasjonale grenser. Fjernsynet gjør det mulig å krysse de nasjonale grensene og å ”invadere” kulturer på en måte som ikke lar seg gjøre rent fysisk. Denne ”invaderingen” av kulturelle verdier gjennom media, referer flere teoretikere til som kulturell imperialisme. Kulturell imperialisme viser til hvordan en ideologi, politikk eller livsstil eksporteres til andre områder gjennom eksportering av kulturelle produkter. (Sturken & Cartwright 2001:320ff). Sturken & Cartwright og Paterson, bekymrer seg i denne sammenhengen for en homogenisering i markedet hvor den vestlige kulturen blir dominant. Sreberny hevder at å frykte kulturimperialisme fra Vesten til Midtøsten er naivt siden regionen har år med imperialisme bak seg. Vesten er ingen ny gjest i denne regionen, men har hatt stor innflytelse i mange århundrer (Sreberny 2000:76).

Samtidig har Vesten et forsprang i kappløpet om nyhetspublikummet. Al Jazeera bygget sin redaksjon på bakgrunn av den britiske fjernsynsmodellen PBS for å konkurrere på verdensbasis. Men de ønsker å eksportere alternative synspunkter fra en annen del av verden, og utfordre den vestlige fremstillingen. Det kan derfor bli en kamp om å fremme sin side av nyhetsbildet, ikke ved at den vestlige kulturelle imperialismen er en innsprøytning til andre deler av verden, snarere en nyhetsarena hvor synspunkter blir fremmet.

2.6.3. Informasjonsflytens asymmetri

Fordelingen av tilgang til informasjon er fremdeles svært ujevn. I Afrika har 5 % tilgang til internett, mot mellom 43 % og 53 % i vesten (ICT 2007). I 2005 hadde for eksempel 69 % av innbyggerne i USA tilgang til internett og 88 % hadde fjernsyn. Mens tallene for det afrikanske landet Zimbabwe var 6 % med fjernsyn og 9 % med tilgang til internett (World Media Atlas). Skjevheten i tilgang på informasjon er et viktig element i utvikling. Det var nylig valg i Zimbabwe⁴ og uten de teknologiske medieinstitusjonene må velgerne få informasjonen gjennom andre kanaler.

2.7 Motstrøm

⁴ En prosess som varte fra april 2008 til juli 2008. Opposisjonen som vant parlamentsvalget, trakk seg fra presidentvalget på grunn av regjeringens undertrykkelse og vold.

Tidligere studier av fiendebilder brukt som en del av retorikken i krigspropaganda viser at et rendyrket ”vi- dem” perspektiv er viktig for å få frem det ønskede budskapet med maksimal effekt (Ottosen 2002:100). Resultatet av ensidig dekning i terrorsaker er at fiendefremstillingen ikke skiller mellom muslimen (e) bak angrepene og muslimer generelt. Fiendebilder har en tendens til å skape en sammenheng mellom terrorangrep og muslimer og samtidig simplifisere årsak og effektmodeller bakgrunn av fordommer (Ottosen 1995: 3). Men nye nyhetskanaler utfordrer dette bildet og skaper en motstrøm⁵ til den kommersielle nyhetsdekningen. Under tiden som fulgte 11. september 2001 bidro al Jazeera med en slik motstrøm internasjonalt ved å presentere alternative synspunkter til det vestlige samfunn med stor suksess (Volkmer 2003: 241).

Al Jazeeras har et ønske om å rapportere fra den 3. verden og representere ”den andre” siden i sine nyhetssendinger. Senere i oppgaven (kapitel 5) skal jeg se på om dette illustreres ved deres rapportering av terrorisme. Er dekningen undersøkende og balansert i begge kanaler?

2.7.1 Orientalismen

I motsetning til den globale landsbyen og dens idé om universale verdier og samhold, kommer teorier som argumenterer for en hierarkisk inndeling hvor folk kategoriseres ut fra iboende forskjeller (Thorbjørnsrud 2001:29). Edward Saids teori om orientalismen søker å forklare hvordan forskjellige aktører, som for eksempel politikere, forfattere og akademikere, har skapt

⁵ Motstrøm er en oversettelse av det engelske begrepet counter-flow/ contra-flow.

en orientalistisk diskurs. Denne diskursen kan sies å ha bidratt til legitimering av kolonialisering ved å omtale ”de andre” som underutviklet og med et behov for å bli kontrollert (Ibid.:16). Men hvor denne *orienten* befinner seg på kartet er ikke definert. Grensene er vage, men innlemmet i dette visuelle området er i hvert fall den arabiske verden. Said ser på hvordan tekster fremstår som representasjoner og ikke som ”naturlige” beskrivelser av Orienten. Disse representasjonene adopteres i vår virkelighetsforståelse. Forfatteren presiserer at orientalismen ikke kun baserer seg på løgner og myter og at den er verdifull som et tegn på europeisk-atlantisk makt over orienten. Hvilke geografiske områder som inngår i orienten, spesifiserer ikke Said nøyaktig. Men han påpeker at orienten ikke bare er det som befinner seg utenfor Europa, det er også i Orienten de eldste, rikeste og største kolonier befinner seg, med egne sivilisasjoner og språk. Orientalismens forestillinger fremstår i dag som det konvensjonelle bildet av ”den andre” (Said 2001[1978]:3).

I sin analyse inspireres han av Foucaults diskursbegrep, Gramscis hegemonibegrep, og av humanistiske ideer. Gramscis identifisering av hegemoni ser Said som et uunnværlig begrep fordi det nettopp er resultatet av kulturelt hegemoni som gir liv til orientalismen. Det er også denne kulturhegemonien som gir liv til kulturimperialismen (Ibid.:9). Slik fremmer han et standpunkt om en kollektiv forestilling av ”oss” europeere i motsetning til ”de andre”, ikke-europeerne, og et syn på europeisk identitet som overlegen den tilbakestående orienten og alle andre ikke-europeiske kulturer (Ibid.:17). I sine tanker om Orienten tar Said imidlertid ikke høyde for at denne Orienten har en egen stemme. Dette har verket hans da også mottatt sterk kritikk for. På samme måte som vesten skaper forestillinger i sine beskrivelser, eksisterer det tekster i kolonialiserte land om den hensynsløse hvite mann. Slik sett er dette ikke et enestående vestlig fenomen. I boken sin *Covering Islam* kan det late til at Said har nyansert sitt tidligere ståsted. Her skriver han at på samme måte som en amerikaner snakker om islam, snakker en muslim om vesten, med samme generaliserende historie (Said 1997:10f).

Said fremmer en idé om at orientalismen inngår i et fiendebilde skapt av Oksidenten. Oksidenten refererer til den vestlige verden. Dette fiendebilde kan i dag overføres til vestens bilde av muslimer og Islam, hevder han. Denne iboende persepsjonen er ikke bevisst og i denne oppgaven er det interessant å se om dette kommer til uttrykk gjennom mediene. Det er ikke min hensikt å fremheve forskjeller eller understreke motsetninger i ”vi” mot ”dem” debatten, jeg ønsker snarere å få en indikasjon på om dette er en vedvarende problematikk. For det er nettopp dette som dannet grunntanken til opprettelsen av Al Jazeera; å gi et nyansert

bilde av ”den andre”. Slik kan det sees som en selvrepresentasjon fremfor Oksidentens representasjon av orienten, for å anvende Saids betegnelser. Dette vil jeg forsøke å analysere i en enkelt hendelse som forekom i mitt utvalgte tidsrom fra mine to analysekanaler hvor jeg skal se på medierammene.

Amerikansk og vestlige nyhetsmedier holdes ansvarlige for at saker fra utviklingslandene generelt sett overses, men når de dekkes er sakene i hovedsak om naturkatastrofer, sult og politiske kriser, som forsterker de negative forestillingene om disse landene (Shoemaker, Danileian & Brendlinger 1991, Kaplan 1979 og Galtung & Ruge 1965). En undersøkelse utført av Shaheen (1984) viste at arabere ble sett som ekstremt rike, barbariske og ukultiverte, sexgale og terrorister. Og Sheikh et als. Undersøkelse fra 1995 viste at muslimer og Islam i stor grad var vinklet med krise og konflikt. Disse fremstillingene og ensidige måtene å vinkle saker på, er hva al Jazeera English ønsker å gjøre noe med. Senere i oppgaven (kapittel 5) skal jeg belyse dette nærmere.

2.8 Terrorisme

Den etymologiske betydningen av terror stammer fra det latinske ordet *terrere*, som betyr redsel eller å skape skjelvinger. Ut fra dette ordet springer også engelske ord som *terrible*, *deter*, og *terrify* (Nawawy 2003).

Terrorisme er et svært verdiladet begrep. Det er åpent for flerfoldige tolkninger innenfor brede kulturelle rammer. Til en viss grad, mener Norris, Kern og Just, at *terror is in the eye of the beholder*. De påpeker at litteraturen er stappet med delvise og ufullstendige definisjoner, som enten kun passer til et fåtall saker eller for bred slik at de innlemmer for mange. Selv benytter de seg av definisjonen: *The systematic use of coercive intimidation against civilians for political goals*.

Som jeg nevnte i introduksjonskapittelet har terrorbegrepet gjennomgått endringer den siste tiden. Bekjempelsen av terror er et viktig punkt på den internasjonale agenda. Konflikten har to parter: med eller mot. Terrorismen skal stoppes, først al Qaida, deretter alle andre terrorister. Dette gir krigen et evighetsperspektiv (Ottosen 2002:101).

Definisjonen av terrorisme har endret seg drastisk over tid. For eksempel henviste de franske Jakobinerne under den franske revolusjon til seg selv som terrorister. Fordi de utførte rettferdighet ved å sende motstanderne i giljotinen. I moderne tid blir dette derimot ikke sett som terrorisme, da det ble utført av staten (Bowden 2008:8). På 1800- tallet gled definisjonen over i å inkludere vold fra folket, som anarkistiske snikmordere utførte på prominente politikere. I det tjuende århundre fikk terrorisme betydningen politisk vold utført av ikke-statlige aktører, som autonome eller statlig støttede grupper og individer (Chomsky 2004). Den offisielle amerikanske versjonen lyder "the calculated use of violence or threat of violence to attain goals that are political, religious or ideological in nature... through intimidation, coercion, or instilling fear"⁶. Denne definisjonen lå til grunn da USA bekjempet Nelson Mandela og hans *African National Congress*, som på den tiden var en av den mest beryktede terroristgruppen og av Israel for å legitimere maktbruk i den okkuperte områdene (Chomsky 2004:35). Men terror og andre betegnelser anvendes forskjellig av ulike parter i en konflikt. For eksempel vil israelere i høy grad karakterisere palestineres voldelige aksjoner som terror, mens palestinerne ser det som frigjøringskamp. Jeg vil ikke med dette indikere at al- Qaida er frihetskjemper og vil seire som helter, men heller påpeke at identifiseringen av "den andre", "onde", "fienden", som må bekjempes av vesten går igjen i alle tider.

⁶ US Army Operational Concept for Terrorism Counteraction, TRADOC Pamphlet No. 525-37, 1984.

Jean Baudrillard (2001)⁷ hevder at vi nå befinner oss i den 4. verdenskrig. Den første gjorde slutt på europeisk suverenitet og imperialismen. Den andre bekjempet nazismen. Tredje verdenskrig er hans betegnelse på den kalde krigen, som bekjempet kommunismen. Den 4. verdenskrig er, ifølge, Baudrillard, den eneste virkelige verdenskrigen. Den er en krig som bekjempes i global skala mellom to motsetninger. Terrorisme kan ikke avgrenses, den befinner seg i kjernen av den kulturen som kjemper mot den. Altså den andre part som motsetter seg terrorisme. De utnyttede og underutviklede mot den vestlige verden. Konflikten er bunnløs og gjennomtrengende. Disse konfliktene i historien, sett bort fra 1. verdenskrig som, satt på spissen, kan sees som en krig om territorier, har bunnnet i å bekjempe et onde. Også under disse konfliktene har terrorbegrepet blitt anvendt flittig.

Denne brede definisjonen kan sies å ligge til grunn for de moderne teoriene, men en universelt akseptert definisjon er enda ikke funnet. Martha Crenshaw (1995:7) har undersøkt litteratur om terrorisme og kommet frem til at hva man kaller ting har betydning. Det er få nøytrale begreper innenfor politikken og det politiske språket påvirker publikums persepsjon og dette krever utheving innenfor terrorismediskursen. Samtidig endrer begrepet betydning i forskjellige kontekster. For hvorfor er en voldsaksjon mot sivile begått av abortmotstandere mot en klinikk kriminalitet? Aksjonen er begått mot sivile for politiske årsaker og vil dermed passe definisjonsmessig som terror. Når blir terror og terrorisme valgt for å kategorisere og når blir handlingene omtalt som vold?

⁷ Kan hentes fra <http://www.egs.edu/faculty/ baudrillard-the-spirit-of-terrorism.html>.

2.8.1 Fiendebilder

Definisjoner av terrorisme inkluderer a) vold mot sivile, altså uvæpnede, uskyldige utenforstående, for b) politiske årsaker (Galtung 2004:58f). Det skorter ikke på definisjoner av begrepet, men det har heller ingen universell betydning. Martha Crenshaw har undersøkt litteratur om terrorisme og observert at det er få nøytrale termer innenfor politikken fordi den politiske diskursen påvirker mottakeren og publikum. Samtidig endrer begrepet mening for å passe inn i kontekst i endring (Crenshaw 1995:7, I: Nacos 2007:24).

Begrepet terror blir i økende grad anvendt for å rettferdiggjøre å "forsvare nasjonalstaten" og angrep mot grupper som omtales som terrorister. Etter 11. september 2001 har begrepet gjennomgått store endringer (Galtung 2004:59). Definisjoner av begrepet, både historisk sett og den betydning det ilægges i dag, vil bli grundigere gjennomgått i neste kapittel, 2: Teori.

Etter angrepene på World Trade Center og Pentagon 11. september 2001 har det oppstått en ny type krig. Med en koalisjon av land mot en diffus, ikke nasjonsbasert, motstander, altså terroristene. Slagmarken er global. Krigen mot terrorisme ble, som kjent, proklamert av Bush-administrasjonen ni dager etter tårnene falt. I erklæringen inngikk også at alt annet enn støtte til denne nye globale krigen ble sett som anti- amerikanisme og sympatisering med terroristene (Held & McGrew 2002:1). Man måtte velge side. Ifølge Stig Hjarvard har vi etter denne hendelsen sett en reaksjon av typen Pavlovs hunder: så snart ordet terrorist nevnes utløses en rekke unyanserte holdninger og reaksjoner hos både sender og mottaker av mediebudskapet (Hjarvard 2001).

I denne konteksten vil det være interessant å foreta en komparativ undersøkelse av kanalenes fremstilling av terrorinnslag, for slik å undersøke hvorvidt det kan registreres forskjeller i kontekstualiseringen gjennom et tema kanalene har sterke bånd til. CNN fordi deres redaksjon er lokalisert i USA og i utgangspunktet er en amerikansk kanal. "Krigen mot terror" ble gitt topprioritet i amerikansk sikkerhetspolitikk fra 2001. Hjarvard ser at særlig de amerikanske mediene ble slaver av en selvskapt opinion hvor bare en eskalering av konflikten mellom "den frie verden" og terroristene var mulig (Hjarvard 2001). Al Jazeera er på sin side interessant å sammenlikne fordi de ønsker å representere den arabiske siden i nyhetene. Etter 11. september 2001 har referanser til terrorisme i nyhetene nesten utelukkende henvist til grupperinger fra regioner i og rundt midt-Østen. Det er ikke dermed sagt at eventuelle terrorsaker i

undersøkelsesperioden vil kunne relateres til regioner i og rundt Midtøsten. Problemstillingens hovedpoeng er ikke hvordan terror som virkemiddel blir anvendt, men hvordan kampen mot terror sammen med fremstillingen av ”de andre” kan komme til uttrykk gjennom et nyhetsinnslag. Kai Hafez skriver i *The Myth of Globalization* at al Jazeera i økende grad har blitt en panarabisk motstandsrøst mot USA og Israel (Hafez 2007:77). Krigen mot terror har svekket deres globale tilbøyelighet og erstattet den med en panarabisk nasjonalisme, hevder han (Ibid.).

Den tidligere medierammen fra den kalde krigen, som var i hyppig bruk for å forstå internasjonal politikk i etterkrigstiden, mistet gyldighet og fortellerkraft gjennom 90-tallet. Terrorrammen ble raskt adoptert av det hvite hus som grunnlag for å tolke og forstå ”venner” og ”fiender” rundt om i verden. Krigen mot terrorrammen ble anvendt for å forklare hendelser som fant sted på Filipinene, Tsjetsjenia, Indonesia, Israel, Kenya, Irak og Nord Korea (Norris et al. 2003:15). Det nye fiendebildet som tok over for ”den røde fare” er nå identifisert som ”den grønne fare” (Hadar 1993).

Al Qaida presenterte verden for en ny type terror, som satte i gang en enorm debatt rundt definisjonen av terror og terrorisme, begrepets sosiale og politiske rolle, det etiske ved counter-terrorism operasjoner, samt faren for fremtidig terroraktivister (Norris, Kern & Just 2003:3).

Et nytt lovforslag kalt *An act to prevent homegrown terrorism and other purposes*⁸ i den amerikanske kongressen åpner for en mer radikal definisjon av terrorbegrepet. Lovforslaget er en videreføring av USA Patriot Act som ble vedtatt rett etter 11. september i 2001. Dette ga myndighetene utvidet mulighet til å overvåke og samle inn etterretningsinformasjon om potensielle terrorister. Deretter kom Military Commission i 2006 med en definisjon av terrorister som "ulovlig stridende" og i den sammenheng uten krav på rettsvern i henhold til Genevekonvensjonen. Forslaget til det nye lovforslaget har fått navnet *Violent Radicalization and Homegrown terrorism Prevention Act*. I denne sammenheng beskrives voldelig radikalisering som "prosessen der det tilegnes, anvendes eller fremmes et ekstremistisk livssyn med det formål å tilrettelegge ideologisk basert vold for å fremme politisk, religiøs eller sosial endring." Lovforslaget ble vedtatt i Representantenes hus med 404 mot 6 stemmer, noe som indikerer at det sannsynligvis også vil passerer i Senatet. Lovforlaget mottok krass kritikk i amerikansk offentlighet. Hovedinnvendingene er i hovedsak rettet mot problemene som nødvendigvis oppstår ved innføringen av en så vid definisjon. Center of Constitutional Rights frykter at vedtaket vil føre til at aktivisters kamp mot sosial urettferdighet vil bli likestilt med terrorister. Flere foreninger tar avstand fra lovforslaget fordi de hevder at det vil "føre til kriminalisering av livssyn, meningsavvik og protest, og vil være en åpner for en stadig mer drakonisk overvåkning av kommunikasjon på internett." Denne bekymringen kommer på bakgrunn av et punkt i lovforlaget hvor det heter at "internett gir ekstremister en konstant adgang til terroristrelatert propaganda (Bredesen 2008)."

⁸HR 1955 kan leses i sin helhet på <http://www.govtrack.us/congress/billtext.xpd?bill=h110-1955>.

2.8.2 Terror og media

Nohrstedt og Ottosen ser på hva den nye verdensordenen betyr for internasjonal kommunikasjon i store kriser (Nohrstedt & Ottosen 2001:197). Kampen mot terrorisme har blitt en global mediehendelse.

Når regjeringen er i utakt med verdens befolkning, hvor kan vi vente og finne mediene? Generelt sett, et sted imellom: som institusjoner for nasjonalstaten vil nøkkelmediene befinne seg i hovedstrømmen og gjenspeile regjeringsoppfatninger; som salgsinstitusjoner vil de også reflektere kjøpere. I tillegg har mediene selvsagt ulike politiske farger (Galtung 2002:37).

Ved dekning av terror er det lite undersøkende journalistikk. Den erstattes av sjokk, emosjonelle reaksjoner og mer eller mindre dype kommentarer (Galtung 2002:38). Begrepet terrorisme kan umulig anvendes uskyldig for å kategorisere handlinger. Det er et av de mest verdiladede uttrykkene i den politiske diskursen. Når terrorist blir anvendt som merkelapp, blir vedkommende beskyldt for å utføre illegitime voldshandlinger. Ved å sette "terrorist" mot andre betegnelser som gerilja, frihetskjemper og motstandsbevegelse (Schlesinger 1998:133).

Når terrorister slår til, er det ingen tvil om at mediedekning er en del av målet. Slik får budskapet deres en bredere spredning. Ifølge Brigitte L. Nacos består målet til terrorister av fire medieavhengige momenter. For det første ønsker terrorister oppmerksomhet fra forskjellige typer publikum både i og utenfor det samfunnet som er målet for angrepene. For det andre ønsker terrorister anerkjennelse for sine motiver. De vil at mediene og deres publikum skal stille seg spørsmålet: Hvorfor angriper de oss? For det tredje vil terroristene ha respekt fra de grupperingene de påstår å handle på vegne av. For det fjerde ønsker terroristene en semi-legitim status som gir de samme forutsetninger for dekning i media som sine legitime politiske motstandere (Nacos 2007:20).

Den seneste tiden har stadig flere teoretikere (se Crenshaw 1993, Richardson 1999) sett betydningen media har for terrorister og ønsker å inkludere dette aspektet i terrordefinisjonen. En definisjon i dette øyemed gis av Richardson (1999): (...) a politically motivated violence directed against non-combatants or symbolic targets which is designed to communicate a

message to a broader audience. Og av Crenshaw: (...) targets a few in a way that claims the attention of many (Nacos 2007:26).

Det er en utbredt oppfatning at krigen mot terror ble lansert umiddelbart etter angrepene 11/9 2001, men krigen mot terror har eksistert på den amerikanske agendaen siden Ronald Reagan lanserte at fokuset deres ville være nettopp krig mot terroristene. Administrasjonen var spesielt opptatt av statsstyrt internasjonal terrorisme (Chomsky & Achcar 2007: 1). Ideen ble riktignok relansert og gitt betydelig mer oppmerksomhet etter ovennevnte angrep i 2001 (el-Nawawy 2003).

2.9 Framingbegrepet

Framing blir i denne oppgaven både presentert som teori og metode. I dette kapitlet viser jeg framing fra en teoretisk vinkel, men kommer tilbake til framing som metode i kapittel 3: metode. Framing er den engelske betegnelsen, og i mangel av et norsk ord som er dekkende for denne prosessen vil begrepet både oversettes til medierammer og vinkling.

Det eksisterer en rekke definisjoner og teori rundt framingbegrepet. Framingens far, Goeffman (1974), presenterte teorien om at medierammer er prinsipper av organisering, som skaper orden i den store nyhetshaugen og setter de i en sammenhengende serie av meningsfulle begivenheter (Allan 2004:13). Gamson (1992) definerer medierammer slik *"framing is the central idea or story line that provides meaning to an unfolding strip of events"*, Entman (1993) ser det som en utvelgelse av *"some aspects of perceived reality and making them more salient in the media text"*, mens Choi (2004) definerer det ved *"a particular problem definition, causal interpretation, moral evaluation, and/ or treatment recommendation for the item described"*.

Det er også en rekke elementer man må ta hensyn til når man vil analysere medierammer. For det første må man velge en definisjon å ta utgangspunkt i. Tilnærming til studieobjekt: kognitiv, kritisk og konstruktiv (de Vreese 2003:25).

For å identifisere medierammer setter Capella og Jamieson fire kriterier: for det første må de ha identifiserbare lingvistiske karakteristikk, for det andre må de regelmessig observeres i den

journalistiske praksisen, for det tredje må det vær mulig å skille medierammen troverdig fra andre rammer, og til sist, medierammen må ha representativ validitet (de Vreese 2003: 33).

Analysering av framing skjer enten i tre ledd (de Vreese 2003): i nyhetsdesken, i nyhetene, og i effekten framingen har hos publikum eller i fire ledd i kommunikasjonsprosessen (Entman): sender (communicators), teksten, mottakeren, og kulturen. Framing spiller en viktig rolle i produksjonen av nyheter. Den fungerer som en rettesnor for journalister og redaktører, hvor den forenkler og gir mening til nyhetene, samt for oss som publikum, der den gir mening til budskapene som presenteres for oss (de Vreese 2003: 42f). Retorisk kan dette komme til syne gjennom metaforer, fengende fraser, allegorier og navngiving. Disse grepene kan alle benyttes til å fremkalle bilder og fremheve viktigheten ved en spesiell karakteristikk (Choi 2004: 31).

Nyhetsproduksjon påvirkes både av interne og eksterne faktorer. Internt spiller nyhetsverdiene en stor rolle, og i studien av saksrammer i nyhetsdesken forenes nyhetsverdier og medierammer. Nyhetsverdier fungerer som en veileder til hvilke nyheter som er verdig oppmerksomhet i media. I tillegg til å påvirke utvalget, har de også potensialet til å påvirke presentasjonen av sakene.

Det er viktig å forstå vinklingsprosessen fordi påvirkningspotensialet er så stort, både på politiske prosesser, offentlig politikk og internasjonale affærer (Kern et al. 2003: 298). Den klareste medierammen på ”vi” og ”dem” er vinkling av hva som er terrorisme og hvem som er terrorister, i krigen mot terror.

Kapittel 3 Metode.

I dette kapittelet skal jeg redegjøre for datamaterialet jeg baserer mine analyser på, samt presentere fremgangsmåter og metoder. Oppgaven er en komparativ studie av to TV-kanaler, hvor jeg benytter meg av kvalitativ og kvantitativ metode for å gi et best mulig helhetsinntrykk av kanalenes posisjon i forhold til hverandre. Denne kombinasjonen av kvantitativ og kvalitativ metode gir en deskriptiv statistisk analyse. Metoden består av kvantitativ innholdsanalyse og diskursanalyse. En slik kombinasjon vil styrke analysens validitet. Jeg søker med denne analysen å finne svar på tre spørsmål: Hvilke regioner som dekkes i nyhetssendingene, hvilke tema som presenteres og hvordan kanalene vinkler saker om terrorisme. De to første spørsmålene forsøker jeg å belyse ved bruk av kvantitativ innholdsanalyse, og det tredje blir analysert ved hjelp av diskursanalyse. Hensikten med spørsmålene er å skape et sammenhengende bilde om hvorvidt jeg kan spore forskjeller og likheter i sendingene og belyse den overordnede hypotesen: *Al Jazeera English og CNN International presenterer ulike nyhetsrammer på bakgrunn av ulike geopolitiske kontekster.*

Hensikten med denne analysen er å få innsikt i hvordan to nyhetskanaler, begge med et ønske om å gi en balansert fremstilling av verdens viktigste hendelser, presenterer nyheter. De er begge internasjonale og jeg ønsker å undersøke om deres opphav er en påvirkningsfaktor til hvordan sakene deres presenteres. Det har vært mye blest og skriverier om kanalen Al Jazeera i vestlig presse siden kanalen publiserte de eksklusive videoene med uttalelser av Osama Bin Laden etter terrorangrepet 11. september 2001 i USA, så da kanalen opprettet sin internasjonale versjon Al Jazeera English fikk den mye publisitet. Det er allerede utgitt flere bøker om kanalen (som fenomen) men ingen lignende komparative undersøkelser av kanalens internasjonale versjon foreligger per i dag.

3.1 Datagrunnlag, kodingsenheter og variabler

Datamaterialet mitt består av nyhetssendinger fra Al Jazeera English og CNN International, som er hentet fra tilfeldige datoer i en seks måneders periode. Nyhetssendingene er analysert fra samme dager i begge kanalene, for å gjøre den komparative undersøkelsen mest mulig

sammenlignbar. Datoene er 23., 24., 28., 29. og 30. april, 8. og 9. mai, 7. juli, 27. november og 29. desember 2008. Datoene er valgt med hensikt for å unngå at én sak opptar mye av nyhetsbildet og dermed gir uregelmessige utslag på analysen. I denne perioden analyserte jeg Al Jazeera Englishs daglige sending *News- World News linking Al Jazeeras International News centres* gjeldende dager kl 10:00, 13:00 og 16:00. Programmene varer en time av gangen. Nyhetssendingen tar for seg de viktigste hendelsene kanalen mener har funnet sted det siste døgnet i et internasjonalt perspektiv. Eventuelle nye hendelser som har dukket opp i løpet av dagen blir inkludert i de senere sendingene. CNN International har ikke et lignende nyhetsprogram, men har en tre og en halvtimes lang sending (fire og en halv på fredager) som skal fokusere på internasjonale nyheter. Nyhetsprogrammet heter *Your World Today*. I følge CNN er *Your World Today* kanalens signaturprogram, og sendes fra kanalens hovedkvarter i Atlanta, Georgia i USA. Programmet skal gi sine seere de siste globale nyheter, sport, næringslivsnyheter og værmeldinger. Programmet ønsker også å holde sine seere oppdaterte på *breaking news stories*⁹.

Dette betyr at analysematerialet består av 38 timer nyhetssendinger fra CNNs program *World News* og 30 timer fra AJEs *News* program, altså 68¹⁰ timer til sammen. Det hadde vært fordelaktig om analysen baserte seg på nyhetssendinger som var tidsmessig like lange.. Jeg vil derfor konsentrere meg om prosentvis fordeling av innslagene. Men selv om CNNI har lengre

⁹ CNNs hjemmeside: <http://edition.cnn.com/CNNI/Programs/world.news/>

¹⁰ Tre timer daglig i 10 dager fra AJE, i samme periode har CNN sendinger tre og en halv time hver dag, bortsett fra fredag hvor sendingene varer fire og en halv time. Sendetiden utgjør 38 timer på 10 dager.

sendetid, har AJE gjennomsnittlig flere saker i sin sending. Sendingene er tatt opp ved hjelp av en digital opptaksboks som kan lagre store mengder materiale.

CNNs profil har, som jeg nevnte tidligere, tradisjonelt sett hatt stor tyngde på forretningsnytt som børs, industri og økonomi. Et høyt utslag i denne kategorien er å forvente. Kanalen har også utmerket seg ved rask og grundig dekning av store kriser og konflikter. Skulle det oppstå en slik situasjon er det forventet at den vil ta over store deler av nyhetsbildet. Kanalen ønsker også å gi løpende oppdateringer på dagsaktuelle saker som ble presentert i sendinger tidligere på dagen. Disse oppdateringene har jeg valgt å se bort fra. En sak telles kun en gang. Dette fordi fokuset i undersøkelsen ligger på hvilke saker kanalene inkluderer i sendingene sine og ikke hvor mange ganger en sak omtales.

3.2 Loggføring

For å kunne dokumentere og ikke minst kontrollere analysen har jeg benyttet meg av en nyhetslogg. Dette er et uunnværlig verktøy når man foretar en nyhetsanalyse. Nyhetsloggen gir en skjematisk oversikt over nyhetssendingene, saksinnholdet hovedsaker. Loggen gjør sammenlikningsarbeidet enklere fordi den gir en oversiktlig fremstilling.

3.3 Analysestrategi

Valg av analysekanaler falt på Al Jazeera og CNNs internasjonale versjoner fordi deres redaksjoner er etablerte i to svært forskjellige regioner. Deres kulturkretser er likeledes svært forskjellige. Den ene redaksjonen er stasjonert i Atlanta, Georgia i USA og bygger på den tradisjonelle amerikanske fjernsynssjanger, den andre befinner seg i det muslimske landet Qatar, nærmere bestemt i Doha. Det er derfor interessant å se hvorvidt deres geopolitiske plassering forskjellene kommer til uttrykk gjennom kanalenes nyhetssendinger og påvirker nyhetsutvalget. Begge kanalene ønsker å gi publikum en fremstilling av de viktigste sakene som har funnet sted det seneste døgnet fra hele verden. I denne forbindelse er det interessant å se på om nyhetskriteriene i de to kanalene har ulik betydning. Nyhetsinstitusjoner kan kun fremholde sin eksistens ved hjelp av et publikum og dette publikummet ønsker å vite at det de får presentert i nyhetene er viktig, aktuelt og ikke minst sant. Troverdighet er viktig for

nyhetskanalene. AJE har bygget sine konvensjoner ut fra BBCs *Public Broadcasting* modell og dette betyr at kanalen har tilegnet seg vestlige konvensjoner. I utgangspunktet kan man anta at begge kanalene har de samme ønskene om å fremstå som troverdige og objektive, men spørsmålet er om det gir like prioriteringer.

Jeg har valgt å undersøke dette ved å kombinere kvantitativ og kvalitativ metode for å belyse den beskrevne hypotesen. Den kvantitative analysen gjør det mulig å få oversikt over et stort materiale, men funnene begrenser seg til å kunne si noe om den tallmessige utbredelsen. Funnene vil ikke kunne si noe om tekstens diskurs og vinkling. Ved å foreta en kvalitativ undersøkelse i form av en diskursanalyse vil jeg kunne trenge dypere ned i kjernen av et lite utvalg for å bedre kunne forklare eventuelle forskjeller eller likheter, samt å kunne påvise eventuelle forskjeller i diskurs og vinkling. Kombinasjonen av metodene vil hjelpe meg å få et best mulig svar på mine problemstillinger (Østbye et al. 2002: 207), samt å øke validiteten i funnene. Validiteten viser til hvorvidt man måler det man sier man skal måle (Jensen 2002). I mitt tilfelle er det viktig å måle prioritet og vinkling av nyheter i nevnte nyhetskanaler.

3.4 Kvantitativ innholdsanalyse

Første del av oppgavens undersøkelse vil bli foretatt ved bruk av kvantitativ innholdsanalyse som metodeverktøy. Kvantitativ innholdsanalyse er dataregistrering og analyseteknikk som søker mot en systematisk, objektiv og kvantitativ beskrivelse av innholdet i et budskap (Østbye et al. 1997: 204). Undersøkelsen baserer seg på et datamateriale hvor dets innhold skal kategoriseres ut fra egenskaper, som lar seg attestere tallmessig. Datamaterialet er til sammen 68 timer med nyhetssendinger fra to fjernsynskanaler, som jeg skal kode og analysere for å styrke eller svekke hypotesen.

Nyhetsinnslagene er kodet i et forhåndsdefinert kodeskjema, som deler inn i kategorier over regioner og nyhetstemaer. Dette krever stor presisjon i kodearbeidet for at resultatet skal bli mest mulig korrekt. Ideelt sett skal to kodere som utfører samme analyse komme frem til samme resultat. I denne oppgaven er det kun én koder, men kodingen vil bli foretatt to ganger for å minske feil. Det vil være utopisk å tro at en slik analyse lar seg gjøre med et fullstendig objektivt blikk fra koderens side. Vår persepsjon styrer hvordan vi ser verden og vår for forståelse vil nødvendigvis ha innvirkning på tolkningsarbeidet. Men ved å være

oppmerksom på viktigheten med et objektivt resultat, kan avvik minimeres. Premissene for min kategorisering er også nøyaktig definert, slik at dette kan etterprøves. Dette styrker reliabiliteten, som henviser til hvorvidt innsamling, bearbeiding og analysering av data er pålitelig (Østbye et al. 1997: 37).

3.4.1. Kodingsenheter, kategorier og variabler

Kodingsenhetene er fra al Jazeera Englishs nyhetssendinger *World News* kl 10:00- 11:00, 15:00- 16:00 og 18:00- 19:00. Fra CNN International er kodingsenheten *Your World Today* fra kl 16:30- 19:30, eventuelt 20:30 på torsdager. De to siste analysedatoene var sendeskjemaet endret, slik at kodingsenhetene ble samme program, men kl. Jeg skal gi en deskriptiv, statistisk analyse med fire variabler. Inndelingen av *regioner* er gjort for å undersøke i hvilken grad kanalene dekker nyheter fra samme regioner. *Temaområder* er definert for å undersøke om kanalene dekker de samme temaene og *presentasjonsform* er inndelt for å avdekke hvorvidt kanalene benytter seg av de samme grepene for å formidle sine nyheter. Hvert enkelt av disse områdene vil bli presentert i tabeller og komparativt analysert i kapittel 4, nyhetskanalenes prioriteringer. Det er min oppfatning at disse undersøkelsene ville kunne gi et overfladisk bilde av kanalenes posisjon i forhold til hverandre.

Variabelen *Nyhetskanal* (V1) er en dikotom variabel med kategoriene 1 "CNNI" og 2 "AJE".

Kategoriene til variabelen *Regioner* (V2), har jeg definert på bakgrunn av kulturell og geografisk tilhørighet. Verdiene er definert i et forsøk på å dele både regionalt, religiøst og kulturelt slik at landene som inngår i de forskjellige regionene har fellestrekk. Inndelingen er definert i kodeboken¹¹. Kategoriene er som følger:

1. "Vest- Europa"
2. "Øst- Europa"
3. "Midtøsten"
4. "Nord- Amerika"
5. "Sør/ mellom- Amerika"
6. "Sørøst Asia"
7. "Nord- Afrika"
8. "Afrika sør for Sahara"
9. "Oseania"
10. "Global"

AJE og CNNIs prioritering av regioner viser hvilke regioner som ansees som viktige for kanalene. Hvorvidt kanalene prioriterer saker fra egne regioner, vil også bli undersøkt i analysekapittel 4.

¹¹ Se vedlagt kodeskjema, vedlegg nr. 1.

Verdiene til variabelen *Temaer* (V3), er basert på en tidligere nyhetsanalyse utført av Ragnar Waldahl, Michael Bruun Andersen og Helge Rønning (2001)¹², men er videreutviklet og tilpasset en nyhetsanalyse som søker å gi oversikt over internasjonale nyhetskanalers dekning. Kategori 1, 2, 6, 9 og 11 er definert på bakgrunn av Waldahl et als. analyse, og de resterende er utarbeidet på bakgrunn av utprøving av stoff. Kategoriene er definert i kodeboken¹³.

Kategoriene i variabelen *Temaer* er:

1. "Politikk"
 2. "Næringsliv, forvaltning og økonomi"
 3. "Religion og kultur"
 4. "Terrorisme"¹⁴
 5. "Miljø"
 6. "Helse og sosial"
 7. "Nasjonale konflikter og krig"
 8. "Internasjonale konflikter og krig"¹⁵
 9. "Ulykker og naturkatastrofer"
 10. "Underholdning, celebriteter og human interesse"
-

¹² Waldahl et als. Nyhetsanalyse er utført på nasjonale medier, men kan tilpasses denne analyse og fungerer som inndeling av kategorier i en internasjonal analyse.

¹³ Se vedlagt kodeskjema, vedlegg nr. 2.

¹⁴ Verdi 4 Terror vil kun bli tildelt en verdi dersom begrepet blir anvendt av anker eller journalist i reportasjen.

¹⁵ Verdi 8 Internasjonal konflikt gjelder konflikter der mer enn et land er involvert.

11. "Sport"

Temaene som får bredest dekning er viktig for å kunne si noe om kanalenes prioritering. Fokuserer de på harde og myke nyheter i lik grad, eller skiller de seg fra hverandre på innholdssiden?

3.4.2 Presentasjonsform

Jeg vil også presentere en oversikt over presentasjonsformene i sendingene. Dette for å kunne si noe om kanalenes formater, og hvorvidt disse er like. Presentasjonsformer kan si noe om kanalenes prioritering av studioformer. For eksempel har den økende konkurransen ført til økende bruk av liveinnslag og høyteknologiske virkemidler for å fremstå mer aktuell. Hensikten med denne oversikten er å se hvordan dette kommer til uttrykk i AJE og CNNIs sendinger.

Variabelen *Presentasjonsform* viser hvordan kanalene presenterer nyhetene. Kategoriene i denne variabelen er gitt verdiene:

1. "Intervjuer"
2. "Intervju via monitor"
3. "Gjest i studio"
4. "Stand -up"
5. "LIVE intervju mellom anker/ korrespondent"
6. "Pressekonferanse"
7. "Utdrag fra tale"
8. "LIVE intervju via monitor/ telefon"
9. "LIVE standup"
10. "Intervju via telefon"
11. "Eksklusiv"

3.4.3 Kildene

Jeg ønsker også å se på kanalenes bruk av kilder, for å avdekke hvem som kommer til med sine synspunkter i nyhetsinnslagene. Dette blir undersøkt i en utvalgt nyhetssak (konflikten mellom Palestina og Israel 29. desember 2008). Hensikten er å kunne si noe om konfliktens sider blir presentert i like stor grad. Intervjuobjektene blir kun gitt en verdi, uavhengig av hvor mange ganger de får uttale seg.

3.4.3 Den kvantitative analysens hensikt

Ved å foreta en kvantitativ innholdsanalyse kan jeg få oversikt over prioriteringen i sendeflaten til al Jazeera English og CNN International. Oversikten gir meg muligheten til å si noe om den prosentvise fordelingen av nyheter i de nevnte kategoriene. Hensikten er å sammenlikne disse tallene for å se om kanalene har like prioriteringer. Ifølge samsvarsmetoden i komparativ analyse kan man svekke sannsynligheten for at verdiene for de uavhengige variablene kan påvirke den avhengige ved at enhetene har ulike verdier på en rekke uavhengige variabler, men er like på den avhengige (Østerud 1991: 22f).

3.5 Operasjonalisering

Kodingen av materialet gikk stort sett uten for store problemer. En pilotundersøkelse i forkant av analysen viste at kodeenhetene fungerte godt og det var ikke behov for å justere dem underveis. Det var imidlertid ikke alle sakene som var like enkle å plassere i en kategori. Noen av nyhetene var begivenheter som inkluderte mer enn et land. For eksempel var det et Japansk skip, utenfor Yemen, som ble kapret av pirater fra Somalia (23. april 2008). Denne saken var problematisk både når det gjelder kategorisering av tema og regioner. Men hovedelementet var at båten var fra Japan og landet forsøkte å forhandle seg frem til en løsning, den ble derfor kategorisert som *sørøst Asia med internasjonal konflikt* som tema.

Et annet tema som ikke ble anvendt som jeg forventet var terror. Kriteriet for denne kategorien var at begrepet skulle anvendes av reporter, journalist eller anker. Dette forekom svært sjelden og kategorien fikk overraskende liten oppslutning.

3.6 Kvalitativ innholdsanalyse

Den andre delen av nyhetsanalysen ser på de kvalitative egenskapene ved en utvalgt sak som fant sted i analysetidsrommet 28/4 til 30/12 2008 som omhandlet terror.

3.6.1 Diskursanalyse

Et nyhetsinnslag er en beretning fra virkeligheten. Journalistene gjengir, ideologisk sett, hendelsesforløpet i historien på en mest mulig objektiv måte. Det er imidlertid svært problematisk å snakke om objektiv nyhetsformidling. Ved analysering av disse beretningene, eller fortellingene, er det hensiktsmessig å skille historien fra diskursen. Mens historien, på sin side, er en sammensetning mellom hendinger, aktører og miljø, ser diskursen på uttrykk og virkemidler som anvendes for å kommunisere budskapet (Østbye et al 1997: 64). Neumann (2001) definerer diskurs som:

”(...) et system for frembringelse av et sett utsagn og praksiser som, ved å innskrive seg i institusjoner og fremstå som mer eller mindre normale, er virkelighetskonstituerende for sine bærere og som har en viss grad av regularitet i et sett sosiale relasjoner”

(Neumann 2001: 18).

Diskursen som omgir vårt sosiale liv er noe vi alltid har med oss og vil på den måten også trenge seg inn i nyhetene. Ja, vi kan også snakke om en egen nyhetsdiskurs, men dette vil stå atskilt fra hvilke virkelighetskonstituerende konnotasjoner terrordiskursen kan bære med seg. Diskursen som omgir nyhetene kan bidra til å forme vår persepsjon. Det er, som nevnt, diskusjoner rundt hvorvidt vi blir påvirket av dette. Derfor vil jeg i denne analysen konsentrere meg om hvordan terrordiskursen fremstilles i nyhetssendingene til de to analysekanalene.

Det eksisterer ingen fastsatte standarder for hvordan en diskurs bør analyseres. Derimot er det et sett av tilnærmingsmåter (se blant annet Fairclough, og van Dijk) som må skreddersys til den gitte problemstilling. Det å presisere konteksten som finnes innebygd i teksten er et viktig, men problematisk punkt (Østbye et al 1997: 68).

I diskursanalysen vil det i dette tilfellet være fruktbart å, i tillegg til å trekke inn selve budskapet, også å trekke inn avsender og de spesielle sosiale, politiske og historiske omstendighetene for utsagnet. Dette for ikke å isolere fremstillingen, men også se på hvilken kontekst saken fremstilles i. Medienes definisjonsmakt, altså hvilken virkelighet som ble formidlet videre til publikum, vil kunne avdekkes ved å forhåndsdefinere hvilke aspekter jeg vil konsentrere meg om i dekingen av den enkelte sak. I denne oppgaven skal jeg se nærmere på to hendelser: Palestina/ Israel konflikten (29/12 2008) og bombingene i Mumbai (27/11 2008).

Ved å forhåndsdefinere elementer man søker å identifisere i teksten kan man få fram systematiske forskjeller i vinklingen (Østbye et al. 1997: 66f). Dette gjelder særlig om disse er definert før den endelige analysen. Jaspersen & El-Kikhia undersøkte medierammer i CNN og al Jazeera og benyttet seg av tre forhåndsdefinerte vinklinger. De søkte etter government frames, humanitarian frames og military frames. Hensikten var å undersøke diskursen rundt krigen i Afghanistan ved å sammenlikne de to kanalene. Disse tre elementene kan tilpasses til min analyse, da de er vist å kunne identifisere nyhetsinstitusjoners vinkling. Med andre ord er slike rammer gjennomgående i nyhetsredaksjonenes vinkling av saker om terror og krig.

3.6.2 Nyheter som diskurs

“As the core of the international media echo is the constituted by journalistic texts, written or oral, it seems appropriate to adopt tools of analysis that are specifically adapted to the language of their study. Based on linguistic research, these tools give a more precise insight into the texts’ meaning than content analysis usually conducted in media studies or international relations can provide”

(Johnston 1995, Miliken 1999, gjengitt i Le 2006: 12).

Diskursanalyser dreier seg hovedsakelig om mening. For å finne meningen må man stille spørsmål til teksten. Hva handler den om, hva betyr det og hvilke påvirkninger har den for språkbruken? Hvordan er de påfølgende elementene i teksten bundet sammen? Vår viten og holdninger til verden kan også skape en subjektiv og ideologisk sammenheng ut fra teksten. Sammenhengen for journalisten er kanskje ikke den samme som for publikum. Men en av de

viktigste aspektene å se på i en nyhetsanalyse er hva teksten impliserer. Mye av informasjonen i en tekst er ikke eksplisitt uttrykt, men implisert. Analysen av hva som ikke blir sagt er oftere mer avslørende enn hva som faktisk blir sagt (van Dijk 1991: 112ff).

3.6.3 Framing som metode

Flere studier av framing (se blant annet Entman 1993, Capella & Jamieson 1997, Goffman 1974 og Gamson & Modigliani 1989) hevder at en medieramme består av spesifikke elementer i en nyhetshistorie som er løsrevet fra annen informasjon, altså er nøkkelord streng tatt unødvendige eller plassert i en kontekst som styrer vår persepsjon (de Vreese 2003: 123). Dette betyr at en nyhetssak kan deles i rammebærende elementer (*frame-carrying elements*) og kjernedeler (*core parts*).

The presence or absence of certain keywords, stock phrases, stereotyped images, sources of information and sentences that provide thematically reinforcing cluster of fact or judgments.

(Entman 1993: 52).

Hensikten med å analysere framing er å synliggjør hvilke virkemidler som skaper underliggende tendenser og vinklinger i nyhetsformidlingen, og benyttes når man ønsker å avdekke retoriske og fortellertekniske trekk ved nyhetspresentasjonen (Waldahl e a. 2002: 39). De fleste nyhetsanalyser av framing, ser på reporterens utsagn, men Bell (1991) viser hvordan nyhetssakene formes av diverse kilder. Med kilder menes her arkivhistorier, tekster og notater fra taler, intervjuer, pressemeldinger også videre. Hver kilde har sin egen særegne vinkling. Arbeidet med å samle alle kildene til en nyhetshistorie krever flere aktører, som alle er bærere av egne skjemaer, som de anvender til å forstå verden (Boyd-Barrett 2007: 204f).

Framing er en diskursiv prosess som skaper de symbolske kildene i den kollektive bevisstheten (Pan & Kosicki 2001). Medierammer gjenspeiler gruppen de stammer fra. Gjennom medierammer kan kulturelle kategorier reproduseres og berikes, de sosiologiske grensene til disse fysiske enhetene kan forsterkes og flyttes. Å skape disse grensene impliserer også at det pågår en forhandling eller en normalisering. Grensene begynner å utarbeide hvilken type diskurs som til slutt vinner frem og produseres som medieinnhold (Hayden 2003).

Om vi går tilbake til diskursen for et lite øyeblikk, kan vi skape en sammenheng. Om diskursen er et sett med talemåter, holdninger og normer som dominerer, er disse underliggende for hvordan nyhetene fremstilles og presenteres til publikum. Medierammene på sin side kan, i det minste sett fra en teoretisk side, endre de kulturelle kategoriene og være virkelighetskonstituerende. Repeterende bruk av medierammer i en gitt sak kan inkorporeres i vår diskurs og endre den over tid. Mediediskursen bidrar til konstrueringen av vår virkelighetsforståelse (Ball-Rokeach 1998). Gamson (1996) beskriver framing som en diskursiv prosess med strategiske aktører som bruker symbolske resurser for å delta i den kollektive bevisstheten som omgir den offentlige politikken. Det ligger ikke innenfor denne oppgavens rammer at jeg skal identifisere innflytelse fra makteliten, jeg ønsker kun å illustrere hvordan nyhetens fremstilling kan ha påvirkning på sitt publikum.

Entman definerte i 1993 framing ned til denne flittige anvendte hypotesen:

To frame is to select some aspect of a perceived reality and make them more salient in a communicating text, in such a way as to promote a particular problem definition, causal interpretation, moral evaluation, and/or treatment recommendation for the item described.

(Entman 1993: 52)

Med andre ord deler Entman teksten opp og søker å identifisere fire komponenter for å bekrefte medierammer. Først og fremst må *problemet* identifiseres. Hva er hovedpoenget i saken? Deretter finner man hva nyhetsinstitusjonen identifiserer som *problemets årsak*. Man ser så på om fremstillingen av saken gir noen *moralske vurderinger*. For til slutt å undersøke om det fremkommer noen *løsning* i den gitte fremstillingen (Ibid.). Denne malen vil følges i analysen av fremstillingen av terrorsaker i de to analysekanalene.

Ved gjennomgående bruk av en gitt medieramme vil det kunne skapes en diskurs i den gitte hendelsen.

3.7 Oppsummering

Jeg har i dette kapitlet gjennomgått metodene som anvendes i denne oppgaven. Den kvantitative delen er en deskriptiv statistisk analyse og den kvalitative analysen hviler seg på

diskurs og framing. Sammenhengen mellom hypotese, analysemateriale og metodevalg er nøye vurdert og danner forskningsdesignets validitet. Denne styrkes ved at jeg benytter meg av både kvantitativ og kvalitativ metode. Analyse materialet består av nyheter fra forskjellige dager og måneder og styrker således validiteten ved at undersøkelsen ikke preges av en sak som opptar nyhetsbildet i lang tid. Dette kunne gi store utslag i tabellene og resultatene kunne bli deretter. Det er allikevel ikke tilstrekkelig materiale til å kunne konkludere eller generalisere over funnene.

Kategoriene i den kvantitative innholdsanalysen ble utprøvd på forhånd i en pilotundersøkelse for å styrke reliabiliteten. Refleksjoner rundt tolkning av data er beskrevet slik at vurderinger kan følges, og ikke minst kritiseres. Slik kan graden av reliabilitet testes fordi det viser hvorvidt koderen har vært nøyaktig og pålitelig i innsamling og behandling av datamaterialet. Som koder har jeg vært bevisst på egen rolle i tolkningsarbeidet og forsøkt å etterstrebe objektivitet og foretatt en reliabilitetstest ved å tolke materialet to ganger for å styrke reliabiliteten.

Jeg ønsker å avdekke medierammene i nyhetsdiskursen for å identifisere dens form og narrasjon. En tematisk struktur bidrar til å gi historien helhet, den orienterer teksten rundt det sentrale temaet. I nyhetsdiskursen er data strukturert i en funksjonell orden av det narrative.

Dette innebærer et mønster av bevegelse fra overskrifter og underoverskrifter, gjennom uttalelser fra vitner og kommentatorer, som rangeres i en implisitt prioritering, til videre utredning og detaljert evaluering fra nøkkelaktører og ekspertkilder. Tematisk struktur og diskursskjema opererer generelt som en medieramme for å skape en forståelse (Deacon 1999). Medierammene er forhåndsdefinert og jeg vil forsøke å identifisere de i nyhetsdiskursen for å undersøke hvorvidt kanalene vinkler terrorsaker på forskjellige eller like måter. Diskursen fungerer her som et bakteppe og er viktig for å forstå medierammene. Min rolle som tolker av dette analyse materialet har ingen forutsetninger for å være fullstendig objektiv, men ved å være seg bevisst på sin rolle som tolker og være åpen om fremgangsmåten vil avvikene kunne minimeres.

Kapittel 4: Nyhetskanalenes prioritering av sendeflaten.

4.0 Innledning

I dette kapittelet vil jeg presentere datamaterialet og funnene for undersøkelsene av UP1: Hvilke regioner dekkes i nyhetssendingene til al Jazeera English og CNN International? Og UP2: Hvilke temaområder dekkes i sendingene deres? Sendingenes innslag er kodet i oversiktstabeller som viser kanalenes geografiske fordeling av saker, samt deres prioritering av temaområder. Datagrunnlaget består av nyhetssendinger fra de to kanalene i 10 vilkårlige dager. Disse datoene er 23, 24., 28., 29. og 30. april, 8. og 9. mai, 7. juli, 27. november og 29. desember. Utvalget er kanalenes nyhetssendinger som fokuserer på nyheter fra hele verden. På al Jazeera Englishs sendeflate utgjør dette tre timer daglig, mens CNN International vier tre og en halv time (fire og en halv på torsdager) til *World News* i *Your World Today*. I undersøkelsesperioden foretok CNNI endringer i sendeflaten sin slik at *Your World Today* ble delt opp i to sendebolker av to timer. Det faktum at CNNIs sendeplan strekker seg over lengre tid har ikke gjort at de har flere saker. Det kan dels forklares med kanalens hyppige reklameinnslag.

I denne kvantitative undersøkelsen har jeg valgt å gi et nyhetsinnslag kun én verdi, uavhengig av hvor mange ganger saken blir gjentatt per dag. Dette gjelder både for analysen av regioner og for temaer. I oversikten over studioformer i sendingene er også aktørene som uttaler seg gitt kun en verdi. For eksempel benytter begge kanalene seg hyppig av utenrikskorrespondentene sine gjennom og intervju de over monitor. I hovedsaker, hvor oppdateringer og inngående informasjon er elementært, blir intervjuene gjort live og i løpet av sendingen er reporteren et tilbakevendende innslag med ny informasjon. Disse gis også kun en verdi, fordi både aktøren og formen er den samme. Er derimot aktøren den samme, men i en annen form blir den gitt verdi for hver form.

4.1 Redaksjonell visualitet

Nyhetssjangeren bygger tradisjonelt sett på en grunnleggende tanke om faktaformidling og troverdighet. Denne grunntanken ligger latent i redaksjoner over hele verden. På samme måte kan den visuelle utformingen gjenkjennes i nyhetssendinger i fjernsyn verden over. Vi kan gjenkjenne den ved å kaste et blikk på skjermen, selv om vi nødvendigvis ikke forstår hva de sier eller hvilket språk som snakkes. Kodene for den visuelle utformingen er nærmest universal. Innholdet, derimot varierer fra dag til dag, kanal til kanal og land til land (Sand & Helland 1998: 31). Selv om denne undersøkelsens fokus ligger på innholdssiden, vil jeg bruke noen linjer på å beskrive al Jazeera English og CNNs visuelle utforming for å gi et bedre helhetsinntrykk av kanalenes likheter og forskjeller.

CNNI har stort sett to ankerpersoner, en kvinne og en mann, som har en uformell og personlig tone. I nyheter med kommersielle tilsnitt er tonen fleipete og lattermild. I redaksjonen til al Jazeera English er stilen mer alvorspreget. Det er kun ett anker som presenterer om gangen. Men iscenesettelsen er den samme i kanalene. Kvinnen er vakker, stilig kledd og veltalende. Til tider sitter hun foran et stort skrivebord og forteller oss hva som har hendt rundt om i verden, andre ganger foretar hun intervjuer over en monitor eller hun står foran en gedigen skjerm og forklarer seerne noe viktig. Mannen har autoritet, er trygg og stilig kledd. Visuelt er redaksjonene veldig like, men denne oppgavens fokus ligger på innholdssiden.

Tabell 4.2 Prosentfordeling av temaområder i sendingene til CNNI og AJE

	CNN International	Al Jazeera English
Politikk	17	25
Næringsliv, økonomi og forvaltning	21	7
Religion og kultur	1	1
Miljø	1	1
Helse og sosial	9	7
Nasjonale væpnede konflikter og krig	7	22
Internasjonale konflikter	7	9
Ulykker og naturkatastrofer	5	4
Underholdning og human	19	2

interest		
Sport	16	22
Sum (%)	103 ¹⁶	98
N=	194	233

Det er relativt stor forskjell mellom de to kanalenes dekning av politiske saker (17 % i CNNI og 25 i AJE). Det vil si at AJE har 8 % flere saker i denne kategorien.

CNNI prioriterte i større grad nyheter om *næringsliv forvaltning og politikk* (21 %) enn AJE (7 %). CNN ble opprinnelig anvendt primært av handelsreisende og forretningsfolk som ønsket å holde seg oppdatert på børs og forretningsliv, det var derfor å forvente at de hadde flere saker om dette temaet. Sakene i denne kategorien dreide seg i hovedsak om børsoppdateringer og amerikansk og europeisk økonomi på et generelt plan i CNNI. I AJE hadde sakene et litt mer varierende spenn. I tillegg til egne saker i denne kategorien har begge kanalene løpende børsoppdateringer ved inngang eller utgang til reklame, og blir ikke inkludert i analysen.

Det var også stor forskjell mellom kanalene, hva angikk deres dekning av *nasjonale, væpnede konflikter og kriger*. CNNI hadde 7 % av sakene sine om dette temaet, mens AJE viet hele 22 % av sakene sine til dette temaet. Årsaken til dette kan være at det i undersøkelsesperioden var

¹⁶ Prosentsummen (sum %) overstiger 100 % fordi desimaler er utelatt og rundet av til nærmeste hele tall.

mye aktivitet i konflikten mellom Palestina og Israel, med blant annet utløp av fredsavtale, rakettavfyringer, nye forsøk på forhandlinger, samt Israels opptrapping av bomber og bakkestyrker i et forsøk på å stanse Hamas' rakettangrep. Sistnevnte hendelse fant sted i desember 2008 og opptok store deler av sendingene i begge kanalene. AJE fulgte denne konflikten, samt andre konflikter i dette området, men også nasjonale konflikter på det afrikanske kontinentet hyppig, mens CNNI unnlot å prioritere flere av disse i sine sendinger. Derimot var fordelingen i kategorien internasjonale konflikter svært jevn i de to kanalene (7 % i CNNI og 9 % i AJE). Sakene i denne kategorien dreide seg i hovedsak om krigen i Irak og Afghanistan, hvor USA i stor grad er involvert.

Når det gjelder prosentandel av saker i kategorien *underholdning og human interest*, har CNNI en betydelig høyere prosentandel (19 % mot 2 % i AJE). Innslag fra denne kategorien gir nyhetssendingene et løft ut av alvorligheten og elendigheten. De aller fleste sakene i denne kategorien skulle tilsynelatende få publikum til å trekke på smilebåndet. Dette blir i sterk kontrast til seriositeten over de politiske og økonomiske nyhetene, samt elendigheten i innslagene om konflikt og krig. Tallene forteller oss at slike såkalte "soft news" ble prioritert i svært større grad i CNNI enn for AJE. Senere i dette kapitlet skal jeg se nærmere på disse sakene (punkt 4.5.2).

Sport i de to kanalene er prioritert med henholdsvis 16 % i CNNI og 22 % i AJE. Sportsdekningen var i utgangspunktet svært lik i de to kanalene, med innslag om *Premier League* og *Champions League*, men utover dette fikk dekningen et mer lokalt preg i begge kanalene. AJE ga oppdateringer fra cricketurneringer, mens CNNI ga resultater fra baseball og basketball.

I de resterende kategoriene er det små forskjeller i prosentfordelingen. *Religion og kultur og miljø* får ikke nevneverdig oppmerksomhet i noen av kanalene (1 % i begge kategoriene i begge kanalene). Mens *helse og sosial* blir viet 9 % i CNNI og 7 % i AJE og *ulykker og naturkatastrofer* blir dekket med 5 % i CNNI og 4 % i AJE.

Tabell 4.3 prosentvis fordeling av nyheter i kategoriene nasjonale og internasjonale kriger og konflikter og underholdning og human interest

	CNN International	Al Jazeera English
--	-------------------	--------------------

Nasjonale og internasjonale kriger og konflikter	14	31
Underholdning og human interest	19	2
Sum (%)	33	33

Hvis man legger sammen tallene fra kategoriene *nasjonale og internasjonale konflikter* finner vi store forskjeller i de to kanalene. CNNI har 14 % av sakene sine om temaet, mens AJE har 31 %. Med andre ord får AJEs publikumsskare presentert en langt mer konfliktfylt og farlig verden. De har ikke mange saker i kategorien *underholdning og human interest*, eller såkalte ”gladsaker” (kun 2 %) for å balansere dette bildet. Funnet viser at CNNI i høyere grad fokuserer på ”gladnyheter”, noe som i seg selv ikke er så merkverdig. Kanalen er en profittoorientert kanal, hvor seertall er svært viktig. Innslag av ”gladsaker” er en økende trend. AJI later til å ha en mer seriøs profil, med fokus på harde nyheter.

CNN fikk sitt internasjonale gjennombrudd under den andre Golfkrigen i 1991, fordi de oppdaterte raskere enn tradisjonelle medier, men først og fremst fordi de var tilgjengelig på hele kloden. De ble raskt den ledende informasjonskilden når det kom til kriger og katastrofer. I denne undersøkelsen finner jeg ikke at CNNI har dekket krigene og konfliktene i Midtøsten spesielt mye, til tross for at hjemlandet er involvert i høy grad. Men disse er heller ikke av nyere dato. De er langvarige og innfløkte konflikter, som strekker seg langt tilbake og som vanskelig lar seg forklare i et kort nyhetsinnslag.

Tabell 4.4 Prosentvis fordeling av regioner i sendingene til CNNI og AJE

	CNN International	Al Jazeera English
Vest- Europa	22	18
Øst- Europa	2	5
Midtøsten/ nord- Afrika	16	23
Nord- Amerika	31	8
Sør/ mellom- Amerika	3	9
Sør/ øst- Asia	12	20
Sør- Afrika (sør for Sahara)	4	9

Oseania	1	1
Global	11	9
Sum (%)	102	103
N=	194	233

Tabell 4.4 viser prosentvis fordeling av kanalenes dekning av regioner i sendingene sine. AJE har høyere antall saker enn CNNI (N=233 mot N=194). Når det gjelder de største forskjellene, så er det kategorien *Nord- Amerika (USA og Canada)* som utmerker seg. CNNI hadde 31 % av sakene sine fra denne kategorien, mens AJE kun prioriterte denne regionen med 8 %. Dette kan forklares med at CNNI har sin redaksjon i Atlanta i USA og derfor har større tilgang til journalister, som kan dekke begivenhetene. De har også fordelen ved å kunne låne stoff for å fylle sendetiden, fra den nasjonale nyhetskanalen CNN.

AJE har prioritert 23 % av sendeflaten sin på kategorien *Midtøsten*, mens CNNI har 16 prosent i denne kategorien. AJE har sitt hovedkvarter stasjonert i Doha, noe som gir kanalen geografiske fordeler. Felles for kanalene er at de har flere redaksjoner og søsterkanaler, det er derfor lettere å låne stoff fra disse. Dette kan være en av årsakene til at kanalene har høy prosentandel i sin regionale kategori. Senere i dette kapitlet (punkt 4.5.3) skal jeg gå nærmere inn på kanalenes prioritering av regionale og internasjonale nyheter.

Vi ser at begge kanalene vier mye oppmerksomhet til Vest- Europa. Men CNNI har en anelse høyere prosentfordeling enn AJE i kategorien (22 % mot 18 %), mens AJE har flere saker om Øst-Europa enn CNNI (5 % mot 2 %). Vest-Europa ligger geografisk nærmere AJE-redaksjonen, men kulturelt nærmere CNNI.

AJE har også flere saker i kategorien *Sør og Mellom Amerika* (9 % mot 3 % i CNNI). Dette er påfallende fordi regionen er geografisk nærmere, samtidig som USA og Sør Amerika har sterke politiske og økonomiske bånd. Noe som skulle indikere at de i det minste interesserte seg for president Chavez aktiviteter og politiske beslutninger. Dette ble tatt opp i flere av sendingene til AJE. Den arabiske kanalen hadde også flere innslag om uroligheter i regionen, fra forsøk på å bekjempe den colombianske FARC- geriljaen i Ecuador (29. april 2008) og flyktningstrømmer fra Colombia (28. og 29. april 2008). Begge kanalene hadde flere

korrespondenter i regionen, så forskjellen kan muligens forklares ved at AJE prioriterer saker fra denne regionen for å fremme nyheter fra sør, som de har uttalt.

I kategorien *Sør og Øst Asia* har AJE nok en gang flere saker enn CNNI. Her lyder prosentfordelingen 12 % i CNNI og hele 20 % i AJEs sendinger. Grunnen til at AJE har så stor prosentfordeling av innslag fra denne regionen henger nok sammen med at redaksjonen i Doha er i nært samarbeid med sine søsterredaksjoner rundt om i verden. Ankeret i Doha sender ordet videre til en av de underordnede studiovertene i redaksjonene i London, Kuala Lumpur og Washington. Det varierer hvilken redaksjon som får ordet, mest sannsynligvis prioriteres dette ut fra hvilken region som kan skilte med den største nyheten, men det kan også hende at dette er noe som sirkulerer. Det heter i programbeskrivelsen til den analyserte nyhetssendingen at programmet linker Al Jazeera's nyhetssentre over hele verden. I Kuala Lumpur sitter Melissa Chan og ankrer oss gjennom hendelsene i regionen sør/ øst Asia. Og når redaksjonen først har fått ordet, tar de for seg hendelser av mer eller mindre interessant grad. Disse skiftene mellom redaksjoner er alltid merket med LIVE og stedet det sendes fra.

I regionen *Afrika sør for Sahara* har AJE 5 % flere saker enn CNNI (det vil si CNNI har 4 % og AJE har 9 %). AJE har ingen redaksjon i denne regionen, men fulgte allikevel diverse nasjonale konflikter i regionen. Valgene i Zimbabwe¹⁷ fikk omfattende sendetid (23/4, 24/4, 29/4, 30/4, 9/5 og 7/7 i begge kanalene og i tillegg 28/4 kun i AJE)) spesielt i oppløpet.

¹⁷ 29. mars 2008 var det valg av president, nasjonalforsamling og lokalpolitikere. Det meste av dekningen handlet om presidentvalget, beskyldninger om fusk og volden som fulgte mellom Mugabes tilhengere og opposisjonen.

Oseania ble kun nevnt en gang i begge kanalene, noe som utgjør 1 %. Dette viser hvor lite interessant de internasjonale kanalene finner kontinentet. Kontinentet er for så vidt lite representert i nyhetsmedier rundt om, ifølge en rekke nyhetsanalyser.

AJE har erklært at de ønsker å prioritere saker fra den sørlige delen av kloden, noe det later til at de gjennomfører. Det må også taes med i betraktningen at AJE har en klar fordel ved at de opprettet flere store redaksjoner i flere deler av verden. Dette medvirker til at kanalen fremstår med høyere prosentfordeling i fjerntliggende strøk. AJE har redaksjoner med faste ankerpersoner i London, Kuala Lumpur, Washington og Doha selvfølgelig.

For selv om kanalene har en internasjonal profil og sikter mot å nå et internasjonalt publikum, prioriterer begge kanalene stoff fra egne regioner. Så hvis vi trekker inn hypotesen jeg presenterte i introduksjonskapitlet, og jeg gjentar den her for ordens skyld: Al Jazeera English og CNN International presenterer ulike nyhetsrammer på bakgrunn av ulike geopolitiske kontekster. Ut fra den kvantitative analysen i dette kapitlet, kan vi foreløpig se indikasjoner på at kanalene presenterer forskjellig på bakgrunn av geokulturelle kontekster ved å prioritere stoff fra egne regioner, samt prioritere forskjellige type nyheter. Men kanalene har ofte like hovedsaker, noe som tilsier at kravene til de viktigste nyhetene må samsvare i noen grad. Det ligger ikke innenfor denne oppgavens rammer å gå i dybden på de bakenforliggende årsakene til redaksjonenes utvalg, men tallene forteller oss at redaksjonene i analyseperioden ofte valgte de samme sakene til hovedsaker.

4.4.1 Teoretiske antakelser

Nyhetskriterier i internasjonal presse er fortsatt et lite utforsket og omtalt område. Noen av de tradisjonelle kriteriene for nyheter kan være gjeldende, men disse vil ikke være tilstrekkelige når sendingene er rettet mot et internasjonalt publikum. Her vil for eksempel kravet om nærhet (psykisk og geografisk) komme til kort. Det er imidlertid gjort undersøkelser (Hafez 2007), som konkluderer med repeterende kjennetegn for internasjonal rapportering. Disse kjennetegnene inkluderer regionalisering, konfliktorientering, politisk fokus og elitistisk fokus.

Shoemaker & Reese (1996) hevder at de viktigste nyhetskriteriene som registreres i den journalistiske praksisen er betydningsfullhet, human interesse, konflikt, uvanlighet, nærhet i tid

og kulturell tilhørighet. Disse kriteriene er av mer generell karakter og lar seg lettere tilrettelegge til den internasjonale arena. Kriteriet *betydningsfullhet* er relativt generelt samtidig som det burde være en selvfølge av det som får plass i en nyhetssending er betydningsfullt for en del av publikum. De andre kriteriene er mer spesifikke og lar seg lettere adoptere til denne undersøkelsen. *Human interest* er et kriterium CNNI benytter seg i relativt stor grad, mens AJE later til å gi dette kriteriet lite tyngde. Konfliktperspektivet er godt representert i begge kanalene. Dette gjelder både i politiske saker og i konflikter og kriger, som var et hyppig innslag i begge kanalene. *Nærhet i tid* er et kriterium som verdsettes høyt i begge kanalene. Konkurransen mellom nyhetskanalene gjør at aktualitetsaspektet blir mer fremtredende. Og kanalene er nøye med å fortelle oss, ved hjelp av logoer rundt om på skjermen, at innslagene er LIVE, EXCLUSIVE, eller BREAKING NEWS. Det å være først ute og å påberope seg eksklusivitet på saker gir kanalene status og muligheten til å havne på dagsordenen i andre nyhetsmedier.

Tabell 4.4.2 Antall (N) bruk av studioformer i sendingene

	CNN International	Al Jazeera English
Intervju	237	280
Intervju via monitor	9	9
Gjest i studio	8	19
Stand-up	76	75
LIVE intervju mellom anker/korrespondent	28	39
Pressekonferanse	60	72
Utdrag fra tale	40	23
LIVE intervju via monitor/telefon	23	31
LIVE Stand-up	6	12
Intervju via telefon	20	23
Eksklusiv	4	5
Sum (=N)		

Tabellen viser i hvilken grad kanalene benytter seg av virkemidler og diverse studioformer for å formidle sakene sine. Innslag med kun melding med bilder er ikke inkludert i tabellen. Dette av den enkle grunn at de inkluderte virkemidlene i tabellen gir innslagene mer tyngde.

Nyhetsaker som kun dekkes med bilde over melding, er stort sett sportssaker og human interest saker. Som vi ser i tabellen, er begge kanalene svært hyppige brukere av flere studioformer. Intervjuer er den hyppigst anvendte studioformen for å formidle informasjon fra diverse aktører. Tabellen skiller ikke aktørene i intervjuene, og inkluderer alt fra ekspertuttalelser, politikere, øyenvitner og mannen/ dama i gata. CNNI har 237 intervjuer i sine 194 saker, mens AJE hadde 280 i sine 233 innslag.

Kanalene hadde like mange (N=9) innslag med intervjuer via monitor. LIVE intervju via monitor hadde kanalene langt flere innslag med (N=23 i CNNI og N=31 i AJE). Denne studioformen ble hovedsakelig anvendt i intervjuer med ekspertvitner og øyenvitner og i saker med tyngde. Ofte var det også flere innslag av dette i en sak. Som vi ser, benyttet AJE seg av denne formen i større grad enn CNNI. En litt annen vri av denne typen studioform er *LIVE intervju mellom anker/ korrespondent*. Her er det korrespondenten som intervjues av ankeret. Ofte fremstår korrespondenten som øyenvitne, selv om han/hun ikke nødvendigvis befinner seg på stedet for nyheten, eller som reporter. Men denne studioformen, i motsetning til en reportasje eller standup, blir en dialog mellom to kollegaer som titulerer hverandre med fornavn. Det gir publikum en følelse av å være med til begivenhetens senter, live, mens kollegaene ankrer oss gjennom hendelsesforløp og mulige utfall. Denne formen prioriterte CNNI med N=28 og AJE med N=39.

Bruk av standup er et hyppig virkemiddel i begge kanalene (N=76 i CNNI og N=75 i AJE), mens bruken av LIVE standup er relativt lav (N=6 i CNNI og N=12 i AJE). Begge redaksjonene har et verdensomspennende nettverk med redaksjoner, medarbeidere og korrespondenter i alle verdenshjørner, så tilgang og mulighet til å benytte seg av denne studioformen har de absolutt. Det virker som at liveness-preget er viktig for begge kanalene. Det blir presisert, enten muntlig eller ved et LIVE- symbol på skjermen. Sendingene er alltid direkte, mens innslagene er en blanding av opptak og live. Liveeffekten er et viktig grep i nyhetsformidlingen fordi det gir seerne et inntrykk av at redaksjonen tar oss med *der det skjer, når det skjer* og at vi som publikum får en følelse av å være tilstede.

Kanalene prioriterer forskjellig hva angår bruk av pressekonferanser og taleutdrag, som informasjonskilde. Her foretrekker CNNI *utdrag fra tale* med N=40, mot AJE N= 23. Mens AJE har flere innslag fra pressekonferanser enn CNNI. Her var tallene N=72 for AJE og N=60 for CNNI. Men telefonintervjuer benyttet de seg av i ganske lik grad (N=20 i CNNI og N=23 i

AJE). Det samme gjelder saker de kunne påberope seg eksklusivitet med. CNNI hadde 4 slike saker og AJE hadde 5.

Med denne tabellen kan vi se hvorvidt formatene likner hverandre. I de 194 sakene vi fikk presentert i CNNI hadde de 511 innslag av studioformer. AJE hadde 588 innslag i 233 saker. Med andre ord hadde CNNI gjennomsnittlig 2.6 studioformer i hvert innslag, mens AJE hadde gjennomsnittlig 2.5 former i hvert innslag.

4.5 Presentering av lokale og internasjonale nyheter i CNNI og AJE. – Nyhetsimperialisme?

Hafez utførte undersøkelse i 2003, hvor han fant at saker fra Midtøsten ofte hadde et militært tilsnitt. I en undersøkelse av Israel i tyske fjernsynsnyheter, var det så mange som 77,9 % av sakene som handlet om terror, vold og intern sikkerhet. I amerikanske fjernsynsnyheter var prosentandelen på 64,2 % (Hafez 2007: 33).

Nærmest all empirisk forskning av internasjonale nyheter fremhever bruken av konfliktperspektivet som et hyppig anvendt virkemiddel. Sakene handler i hovedsak om politiske og sosiale kriser, konflikter og krig og natur- eller menneskeskapte katastrofer. Hafez (2003) formulerte en hypotese om fenomenet som lyder:

The conflict perspective of international reporting stands in diametrical opposition to the 'harmony perspective' in local reporting and thus the construction of a negative-chaotic distant world correlates with the construction of a positive-harmonious familiar world.

(Hafez 2003: 31).

Denne hypotesen vil jeg undersøke ved å benytte meg av tallene fra min analyse av CNNI og AJE.

Tabell 4.5.1 Prosentvis fordeling av saker fra regionen *Midtøsten* N=89

	CNN International	Al Jazeera English
Politikk	7	15
Nasjonale og internasjonale		

konflikter og kriger	83	68
Underholdning, human interest og sport	3	8
Økonomi	3	7
Annet	3	2
Sum (%)	99	100
N=	30	59

Tabellen viser hvilke type saker kanalene presenterer fra Midtøstenregionen. Hensikten er først og fremst å teste Hafez' hypotese om at internasjonal rapportering ofte er konfliktorientert, men også å teste hans påstand om at saker fra Midtøsten hovedsakelig dreier seg om militære temaer, kriminalitet og andre konflikter. Undersøkelsen min viser at nyhetsinnslag fra Midtøsten i begge kanalene er sterkt preget av konflikt. På CNNI dreide hele 83 % av sakene fra Midtøsten seg om nasjonale eller internasjonale konflikter, mens AJE hadde 68 % av innslagene i denne kategorien. Denne prosentfordelingen er svært høy, sett i forhold til den totale prosenten av saker om krig og konflikt fra tabell 4.2, som viser at CNNI har 14 % til sammen i de to kategoriene (*nasjonale kriger og konflikter og internasjonale kriger og konflikter*) og AJE har 29 %. Det er klart at undersøkelsen blir preget av realitetene i regionen, som at det er krig i Afghanistan og Irak, samt konflikten mellom Palestina og Israel. Dette vil nødvendigvis medføre at det presenteres flere saker. Problemet er at andre hendelser i regionen blir usynlige for CNNI sitt publikum. Ensidig dekning fra regionen kan bidra til å underbygge holdninger om at regionen er en konfliktpreget trykkoker, hvor krig og vold overskygger alt annet som skjer i regionen. Tallene viser at AJE har flere saker om andre temaer enn konflikter og krig i forhold til CNNI. Dette i kategorien *underholdning, human interest og sport* (8 % i AJE og 3 % hos CNNI), og kategorien *økonomi*, hvor AJE hadde 7 % og CNNI 3 %. AJE hadde også flere saker som dreide seg om politikk fra regionen (15 % i AJE og 17 % i CNNI).

Forskjellen i antall saker fra Midtøsten viser at AJE prioriterer flere saken fra regionen. AJE velger også litt andre saker fra regionen, som bidrar til å gi et annet perspektiv på regionen, og ikke utelukkende konfliktorienterte saker med militært tilsnitt.

Et annet resultat jeg ønsker å understreke, er at AJE hadde nesten dobbelt så mange saker fra Midtøsten enn CNNI. Dette kan naturlig nok være et resultat av at AJE har sitt hovedkvarter i regionen. Kanalen har flere utenriksreportere i regionen, noe som gjør at saker får et sterkere livenesspreg fordi *de* (kanalen) var der. Dette kan også relateres til nyhetskriteriet som krever nærhet i tid og sted, samt kravet om kulturell nærhet.

Tabell 4.5.2 Prosentvis fordeling av saker fra regionen *Nord- Amerika* N=81

	CNN International	Al Jazeera English
Politikk	17	50
Nasjonale/ internasjonale konflikter/ krig	0	6
Underholdning og human interest	40	6
Økonomi	31	25
Annet	12	12
Sum (%)	100	99
N=	65	16

I sterk kontrast til den høye prosentandelen av konfliktsaker i Midtøsten (se tabell 4.5.1), forekommer det ingen saker om dette temaet i CNNIs dekning av Nord- Amerika. Dette styrker Hafez' hypotese, som hevder at konfliktperspektivet i internasjonal rapportering står i direkte opposisjon til "harmoniperspektivet" i lokal rapportering. Konstruksjonen av en negativ, kaotisk og fjerntliggende verden samsvarer med konstruksjonen av en positiv og harmonisk kjent verden (Hafez 2007: 31). Saker i kategorien *underholdning og human interest* fra Nord- Amerika handlet ofte om dyr ("grønne valper født i New Orleans" (9/5), "bjørn på rømmen" (24. april 2008), alligator på kjøkkenet i Florida" (23. april 2008) og "zebra vandret rundt på studentområde" (24. april 2008)). Innslagene er korte og leses opp av ankerpersonen med humor. Det kan late til at innslagene er med for å live opp stemningen blant de ellers så alvorlige meldingene.

4.5.3 Det lokale mot det globale

I Sandes teori om nyhetskriterier fra 1992, er ett av kriteriene (punkt 3) at en hendelse har større sjans for å trå over nyhetsterskelen å få plass i sendingen om den har psykisk eller geografisk nærhet til publikum (Sande 1992). Kriteriene er skrevet for nasjonale medier, men er forsøkt omskrevet for å tilpasses internasjonale nyhetsmedier av Hafez (2007: 30). Dette punktet erstattes da med *regionalisering*. Vi ser at dette nyhetskriteriet står sterkt i denne undersøkelsen.

4.6 Hovedsaker og fellessaker

Hvilken plassering i sendingene saken får, forteller oss hvilke saker som er viktige. Dette gjelder også hvilke saker som blir valgt til hovedsaker og hvilke som blir presentert tidlig i sendingen. En oversikt over al Jazeera English og CNN Internationals nyhetsinnslag og plassering i sendingene er lagt til som appendiks (vedlegg 2). Kanalene har samme første hovedsak i 60 % av sendingene i denne undersøkelsen, men prioriteringsrekkefølgen er ofte forskjellig etter dette. Al Jazeera English prioriterer ofte saker fra egen region tidlig i sendingen. Dette har sannsynligvis å gjøre med at sendingen starter i hovedredaksjonen i Doha for deretter å hente inn saker fra redaksjonene rundt om i verden (London, Kuala Lumpur og Washington D.C.). Disse redaksjonene forteller publikum hva som har hendt av viktige saker i regionene hvor redaksjonene befinner seg. Hvorvidt dette roterer eller om det er redaksjonen med den største saken, kommer ikke frem fra denne undersøkelsen.

Men det forekommer også at saker som blir prioritert som første hovedsak i en av kanalene ikke blir presentert overhodet eller svært sent i sendingen til den andre kanalen. For eksempel har CNNI en sak om at den amerikanske etterretningen har beviser for at Nord- Korea hjalp Syria å bygge atomreaktor, som førstesak og hovedsak 24. april 2004. Denne saken har AJE plassert sent i sin sending, så sent som 26. sak. Som hovedsak og førstesak har AJE nyheten om Israels stopp av drivstoffsendinger til Gaza. Denne saken er ikke nevnt i det hele tatt i CNNI.

Av de 427 sakene som ble presentert i de to kanalene til sammen, var det 53 av disse som var presentert i begge kanalene, altså 106 saker. Dette utgjør 25 % av sakene. Fellessakene var i hovedsak viktige og store begivenheter, samt sport i eliteklassen. Men saker som ble ansett viktig i en kanal og ble gitt bred dekning, ble ikke nødvendigvis dekket i den andre kanalen.

Dette gjaldt selvfølgelig saker fra egen region, men også fra regioner med liten geokulturell tilknytning.

4.6.1 Objektivitet i saker med egeninteresser

28. april 2008 slo en rakett ned i et boligstrøk på Gazastripen. Hendelsen ble lansert som hovedsak, både i nyhetssendingene til al- Jazeera International og CNN International, men ble prioritert som toppsak hos AJE, mens den ble prioritert som syvende hovedsak i CNNI og fikk plass som 18. sak i sendingen. De kjørte saken om Fritzl, som hadde familien sin innesperret i en kjeller i Østerrike, som toppsak. Til og med ”nyheten” om at *Vanity Fair* må unnskyldes lettkleddhet på forsiden sin fikk høyere prioritet i sendingen til CNNI. Nyheten om bomben som falt i Gaza fikk omfattende omtale i AJE med en rekke LIVE- intervjuer, standuprapporteringer, samt ekspertuttalelser. Målet var, i begge kanalene, å komme til bunns i hendelsesforløpet. Kort fortalt hadde raketten truffet et bolighus i et tett befolket nabolag og tatt livet av en hel familie, med mor og fire barn. Palestinere skyldte på Israelere og Israelere skyldte på Palestinere. Al Jazeera var på stedet med en reporter og filmet det eksakte punktet i bakken der raketten traff og hevdet det var liten tvil om at raketten kom fra et israelsk angrep. Deres utenriksreporter i Gaza, David Chater, fungerer som etterforsker og åstedsgransker. De døde barna ble filmet, tilsølt med blod og gråtende etterlatte.

Intervjuer av ekspertvitner ble utført i begge kanalene, men fokuset var forskjellig. CNNI konsentrerte seg om å få vite hva som hadde skjedd og hvem som hadde skylden. Israels militære talsperson Captain Avital Leibowitz forklarte at opprørere av palestinsk opprinnelse var observert i området med vesker som sannsynligvis inneholdt eksplosiver. AJE møtte kapteinen med en sterk og kritisk retorikk i et kryssforhør, hvor hun stadig blir avbrutt. Saken blir utdypet med syv innslag av studioformer, fra reportere, øyenvitner, israelske politikere, samt Hamas og islamister som ønsker hevn. Innslaget vi fikk presentert i CNNI var kun utdypet med en korrespondent og et intervju med Salam Fayyad, statsminister i Palestina. Den påfølgende dagen blir saken fulgt videre i AJE med etterforskning, mens CNNI har gått videre til andre hendelser.

4.7 Er kanalene lydhøre for hverandre?

Når det gjelder Midtøstensaker har amerikanske medier utviklet en mer balansert dekning av hendelsene. Og den amerikanske regjeringen har sett nødvendigheten med å bruke 500 millioner dollar på å lansere en satellittkanal som kan konkurrere med al Jazeera og tar sikte på å fange den yngre publikumsskare av muslimer, som er sett som anti- amerikanske. CNN holder på å skape en amerikansk- arabisk kanal som skal konkurrere med andre i å tilføre den arabiske verden med sine holdninger i diverse globale saker (Jasperson & El- Kikhia 2003: 129).

Men al Jazeera nektet å gi etter for press, da de ble beskyldt for å sende usensurert, anti-amerikansk stoff til den arabiske og muslimske verden. De hadde allerede beskyldt amerikanerne for å bombe Kabulredaksjonen deres med vilje (Jasperson & El- Kikhia 2003: 130). Samtidig hadde redaksjonene al Jazeera English og CNN en avtale om å dele bilder og nyhetsmateriale under invasjonen av Afghanistan i 2001 (Scott 2004: 3). I materialet mitt forkom dette kun en gang. Under konflikten som oppsto i Libanon 8. mai 2008 hadde al Jazeera fire reportere midt i stridens kjerne og svært dramatiske bilder. Disse ble lånt til CNN, som presiserte, både muntlig og ved logo, at disse bildene var fra al Jazeera. Høsten 2001 sendte CNNI nyhetshistorier, som så på effektene av amerikansk bombing av al Qaida og hvordan det påvirket den afghanske befolkningen. Disse sakene hadde CNNI fått av al Jazeera og høstet anerkjennelse i andre deler av verden, selv om det muligens fornærmet den amerikanske regjeringen (Kern et al. 2003: 295).

USA besitter i dag majoriteten av global underholdning og informasjonsnettverk. Det USA-dominerte mediebilde spiller en sentral rolle i legitimeringen av den overordnede diskursen, som er spesielt viktig i konflikttider (Thussu & Freedman 2003: 4).

CNNI hadde en periode et fast punkt i nyhetssendingene sine som het "ukens tema". En av ukene var temaet *global food crisis*. Dagen etter temaet ble lansert, tok al Jazeera English også opp dette.

4.8 En foreløpig oppsummering

Av stoffet vi får presentert i de to kanalene kan vi finne kvantitative forskjeller og likheter i dekningen. De største forskjellene finner vi i oversikten over *regioner i sendingene* (tabell 4.4). For det første: Kanalene prioriterer stoff fra egen region. Dette er ikke oppsiktsvekkende, men et forventet funn. For det andre: Al Jazeera English ytret selv et ønske om å prioritere nyheter fra sør, noe de gjør i større grad enn CNNI. De ønsket å tilføre nyhetsbildet sendinger som ga denne delen av verden en stemme. Det som derimot blir påfallende i denne sammenheng er at kanalen har en høyere prosentfordeling i kategorien Sør og Mellom Amerika. Bredden i dekningen deres gjør at de skiller seg fra sine konkurrenter og får en unik posisjon som bidragsyter for nyheter fra sør.

I oversikten (tabell 4.2) finner vi tendenser til at AJE har en høyere prosentfordeling av såkalte *hard news*. Det vil si nyheter i kategoriene *politikk*, *nasjonale væpnede konflikter* og *internasjonale konflikter*. Funnene viser også at CNNI hadde en svært mye høyere prosentfordeling av nyheter i kategorien *underholdning og human interest*. Ut fra disse funnene kan vi se indikasjoner på at CNNI har en mykere linje. Innslagene med såkalte *soft news* eller gladmeldinger gir sendingene et optimistisk løft i en ellers dyster verden. AJE har et mer seriøst preg over seg. Vi får harde fakta, som perler på en snor, og resultatet for publikum kan, satt på spissen, sies å være at verden gjennom al Jazeeras øyne er langt mer alvorspreget og brutal enn det inntrykket publikummet til CNNI sitter igjen med. Dette er ikke metodisk testet og blir derfor kun spekulasjoner. Det hadde vært interessant og foretatt en resepsjonsanalyse for å få avdekket den potensielle påvirkningen nyhetssendingene kan ha på publikum. Og mens al Jazeera presenterer en farlig verden til sitt publikum, er det regionen Midtøsten som er farlig i CNN International sine sendinger. 83 % av sakene fra Midtøsten handlet om krig og konflikt.

Kapittel 5: Kanalenes vinkling av terror.

I dette kapitlet presenterer jeg en diskursanalyse av nyhetsinnslagene i undersøkelsesperioden mellom 24. april 2008 og 29. desember 2008 som omhandlet terror, og ble dekket i både al Jazeera English og CNN International. Den første saken vi skal se på er opptrappingen av konflikten mellom Palestina og Israel i desember 2008. Dette er ikke en klar terrorsak, men en begivenhet som blir betegnet som en terrorhandling av diverse aktører som ikke jobber i nyhetsredaksjonene. Hovedkilden er *Your World Today* fra CNN International, 29. desember 2008 og *World News* fra al Jazeera English den samme dato. Jeg har også valgt å se nærmere på angrepene på Taj Mahal og Trident Oberoi hotell i Mumbai 27. november 2008. Hovedkildene her er sendingene *Your World Today* fra CNN International og *World News* fra al Jazeera English. Denne saken var en terrorhandling utført av en pakistansk separatistgruppe, som ved gjentatte anledninger har utført angrep i India for å fremme sitt ønske om en islamiststat. Sakene er transkribert og blir behandlet som en tekstlig diskursanalyse. Van Djiks (1992) artikkel ”The interdisciplinary study of news as discourse” gir gode retningslinjer til analyse av nyhetsdiskursen og anvendes som verktøy i dette kapitlet. Det samme gjelder Jasperson & El-Kikhias (2003) artikkel *CNN and al Jazeera’s Media Coverage of America’s War in Afghanistan*, som undersøker medierammene i de to kanalene.

I dette kapitlet forsøker jeg å belyse hvordan konflikten mellom Palestina og Israel ble dekket i CNN International og al Jazeera English. Dette er interessant fordi al Jazeera er en arabisk fjernsynskanal, med kulturelle og religiøse bånd til den arabiske verden, mens CNN, som amerikansk kanal har sterke politiske bånd til jøder og til Israel. I opptrappingen av konflikten i slutten av desember sto Det hvite hus og Bushregjeringen på Israels side og støttet uforbeholdent alle militære operasjoner. Målet med undersøkelsen er å finne om hvorvidt dette har en innvirkning på kanalenes vinkling av hendelsen. Kan jeg identifisere forskjeller i vinklingen, eller er rapporteringen balansert og faktabasert i begge kanalene? Hvordan vinklet CNNI og AJE diskursen om konflikten? Noen medierammer om krig er svært gjennomgående, men forskjellige kulturelle kontekster kan forventes å forme tonen og balansen av medierammer som presenteres i den politiske diskursen fra forskjellige kulturelle perspektiver (Jasperson & El-Kikhia 2003: 115).

5.1 Hendelsesforløpet

Mens julefreden senket seg i Norge, nærmere bestemt 19. desember 2008, løp fredsavtalen mellom Israel og Palestina ut. Sviktende forøk på å inngå en ny fredsavtale førte til en opptrapping av konflikten. Det strides om hvem som avfyrte den første raketten, og hvorfor. Men at Hamas sendte raketter over grensen til Israel og at det Israelske militæret sendte raketter inn i Gaza er ubestridelig. Resultatet av konflikten ble at den israelske regjeringen besluttet å invadere Gaza og begynte med å bombe Gaza fra luften for å forhindre flere angrep og, som de hevdet, beskytte den israelske sivilbefolkningen. Angrepene fra israelsk side forårsaket store ødeleggelser, høye dødstall og sivile tap på palestinsk side. I løpet av nyhetssendingene (både i al Jazeera English og CNN International) ble det også diskutert en mulig bakkeinvasjon fra israelsk side.

Angrepene forårsaket også store demonstrasjoner mot, hva demonstrantene så som, israelsk overgrep over den palestinske befolkning. Demonstrasjonene var verdensomspennende og kravet var tilbaketrekking av israelske styrker og stans av rakettangrep.

Hamas vant valget i *the Palestinian Authority's* (PA) i 2006. Denne politiske, religiøse og sosiale organisasjonen, eller kanskje snarere bevegelsen har nektet å anerkjenne staten Israel¹⁸ siden opprettelsen i 1948. Organisasjonen er oppført på USAs, Israels og EUs terrorliste, men gruppen er ikke på FNs terrorliste. Israel hevder Hamas tok makten ved et kupp og fratar

¹⁸ Council of Foreign Relations: <http://www.cfr.org/publications/8968>.

dermed Hamas legitimitet som folkevalgt regjering, samtidig som de gir seg selv rett til å forsøke å fjerne de fra makten.

5.2 Medierammene

Governance Frames: denne medierammen¹⁹ viser til hvordan nyhetsinstitusjonene rapporterte støtte eller kritikk til politiske ledere. Der nasjonale ledere står sammen mot en ekstern trussel mot landet, er det å forvente at nyhetsinstitusjonene støtter og styrker administrasjonen og sikkerhetspolitikken, og presenterer positive medierammer rundt regjeringen (Jasperson & El-Kikhia 2003: 116f). I gjeldende sak, er ikke de nasjonale nyhetsinstitusjonene analysert, slik at støtten blir direkte, men i et internasjonalt perspektiv vil vi kunne se styringsrammen i utvidet forstand, altså i det internasjonale politiske system. Det forventes at kanalene presenterer positive medierammer rundt

Humanitarian Frames: er medierammer som fokuserer på det menneskelige aspektet, i form av dødstall, skadde, etterlatte og ødeleggelser av sivile mål. Denne vinklingen forekommer ofte i mediedekning av kriger og konflikter. Men informasjon om dette er, ofte manipulert, fabrikkert og spekulert. Vinklingen forventes å finne i dekingen i begge kanaler og jeg vil her se på forskjeller og likheter.

Conflict frames: er medierammer som fokuserer på en konflikt mellom to motstående parter. Vinklingen fremhever forskjeller slik at det er lettere for publikum å skille mellom partene.

¹⁹ *Frames* er i denne sammenheng oversatt med medierammer, men vil senere i teksten oversettes med *vinkling*.

Military Frames/ terror frame: Betegnelsen terrorist ble ikke tatt i bruk av noen av journalistene eller ankerpersonene i noen av kanalene, men ble hyppig anvendt av militære kilder på israelsk og amerikansk side. Israels utenriksminister Tzipi Livni bruker betegnelsen hyppig og dette diskuteres mellom anker og korrespondent i al Jazeera English. Under opptrappingen av konflikten nektet Israel journalister adgang til Gaza, noe som nødvendigvis vil begrense dekningen fra krigssonen. Al Jazeera hadde imidlertid allerede flere journalister inne på området. CNN, derimot, måtte nøye seg med å rapportere fra grenseovergangen, bak gjerdet, på Israelsk side.

De ovennevnte medierammene må ha en spesifikk gjennomgående vinkling, som kan identifiseres. De er forhåndsdefinert og forventet å finne, men det er selvsagt ingen selvfølgelighet.

5.2.1 Dekningen i CNN International

I 2001, da USA valgte å gå til krig mot Afghanistan og deres terrornettverk, ble det observert at mye av den amerikanske rapporteringen var mer propaganda enn journalistikk. Dette ble gjort veldig klart i CNN et par uker etter invasjonen. Kanalen sto da, ikke bare som den ledende nyhetskanalen i Amerika, men også som den ledende globale nyhetskanal. Problemet for kanalen ble da om hvorvidt de kunne holde på et globalt publikum uten å være kritiske mot Bush-administrasjonen og selve invasjonen. CNNs president Walter Isaacson løste problemet ved å presentere to versjoner av krigen: en kritisk for det globale publikummet og en vennligere versjon for sitt nasjonale publikum (McChesney 2003: 94). Men amerikanske nyhetsmedier har blitt beskyldt for å ha en pro- Israel vinkling ved dekning av saker fra Midtøsten. Mens det arabiske perspektivet enten ignoreres fullstendig eller presenteres urettferdig. Flere undersøkelser bekrefter denne påstanden (Abunimeh & Masri 2000, Griffin 1990, Suleiman 1988).

Det forekommer ingen direkte støtte til verken Bush-administrasjonen eller Israels regjering fra journalistene og reporterne i CNNI. Støtten kommer i form av kildevalg, da det er disse som får presentert synspunktene sine. Hvem som får slippe til med sine ytringer og synspunkter, er viktig fordi det påvirker vår oppfatning av hendelsen. De færreste av oss har

førstehåndinformasjon om dette og vi støtter oss derfor på den informasjonen vi får gjennom mediene. Kildene i denne nyhetssaken benytter seg i stor grad av sterk retorikk. Kildene som støtter det israelske angrepet legitimerer dette ved å presisere at Hamas er en terrororganisasjon og har ikke vist noe tegn til å samarbeide eller stoppe rakettangrepene. Den ene kilden som, i følge ankeret i CNNI, presenterte Hamas' side var det palestinske parlamentsmedlemmet Mustafa Barghouti. Det er derimot ingenting som tyder på at Barghouti støtter Hamas, verken ut i fra intervju eller ut i fra hans politiske ståsted og aktivitet.

5.2.2 Dekningen i al Jazeera English

Karim (2003) hevder at mediediskursen er preget av uvitenhet om muslimer, slik at de kan presentere konflikter på en rettferdig måte. Al Jazeera sitter på denne kunnskapen og har derfor større forutsetninger for å presentere en slik konflikt med perspektiver på den muslimske delen. Det meste av vår sosiale og politiske kunnskap og overbevisninger om verden springer ut fra de utallige nyhetsreportasjer vi leser eller ser hver dag. Det er sannsynligvis ingen annen diskursiv praksis, foruten hverdagslige samtaler, som inkluderer i så stor grad, og av så mange mennesker som nyheter i pressen og på fjernsyn (van Djik 92: 110). De færreste av oss i "vesten" har førstehåndskunnskap fra denne konflikten, vi er derfor avhengig av den informasjonen vi får gjennom diverse medier for å gjøre oss opp en mening. Utenrikssaker kan enten ha klar kulturell konsensus, eller de kan bryte med den regjerende kulturen. En sak med klar kulturell konsensus er enkel å vinkle, samt å styre responsen og reaksjonene. Jo større kulturell konsensus det er rundt en medieramme, jo større mulighet har den for å stimulere reaksjoner i sin favør. I sitt arbeid med nyhetspresentasjoner og tolkning av fakta for å lage en sak, refererer journalistene til historiske rammeverk for å hjelpe publikum å skape en sammenheng mellom tidligere hendelser, som allerede befinner seg i seernes bevissthet, med aktuelle hendelser. Dette er vanlig prosedyre for lokale nyheter, men blir vel så viktig ved formidling av utenriksnytt. Formidling av utenriksnytt er mer krevende fordi publikums kunnskapsnivå er svært variert (Le 2006: 10).

Det mektigste semantiske aspektet ved kritisk nyhetsanalyse er *implisitt*. Mye av tekstens informasjon er ikke eksplisitt formidlet, men forblir implisitt. Ord, setninger og andre tekstlige uttrykk kan implisere konsepter eller forslag, som konkluderer på grunnlag av bakgrunn og kunnskap. Analyser av det *usagte* er noen ganger mer avslørende enn analyser av hva som

faktisk blir sagt i en tekst (van Dijk 92: 114). Denne undersøkelsen er en analyse av eksplisitte og de implisitte betydninger.

5.3 Terrordekningens moderne moderasjon

Mediedekningen av Midtøsten og terror har de seneste årene vært preget av skarpe kontraster mellom god og ond, terror og offer for terror. Og forestillingen om at nyheter fra Midtøsten i hovedsak dreier seg om terrorisme. Denne trenden ser i midlertidig ut til å snu, skal vi gå ut fra denne undersøkelsens funn. Ingen av kanalenes ankerpersoner, journalister eller reportere anvender retorikk som indikerer deres ståsted i konflikten på en synlig måte. Men kanalenes kildevalg er derimot mer avslørende. Kildevalg er svært viktig og kan bidra til å styre publikums persepsjon. På dette punktet er kanalene mer forskjellige. Det kan selvsagt være utenforstående faktorer som påvirker hvilke kilder som inkluderes i innslagene. Som for eksempel at CNNI har redaksjonen sin i Atlanta, USA og også reportere i det Hvite Hus, noe som gjør amerikanske regjeringskilder lettere tilgjengelig for CNNI. CNNI hadde heller ingen reportere inne på Gaza, midt i begivenhetens sentrum. AJE hadde flere journalister, reportere og eksperter som rapporterte fra Gaza. Deres arabiske opprinnelse gir også kanalen fordelene ved å ha flere kontakter i den arabiske verden, både hva angår eksperter, innsidekilder og vitner.

Som nevnt ovenfor, er kildevalg svært avslørende fordi de styrer hvilken side av saken vi får presentert. Dette er aktive valg fra redaksjonens side og sier mye om kanalenes vinkling, uten at redaksjonene ytrer sine meninger. Hvilken kontekst er kildene satt i? Hvilke inntrykk sitter AJEs publikum igjen med, og hvilken informasjon får CNNIs publikum? Disse valgene påvirker implisitt både nyhetsformidlingen og vår tolkning av nyhetene.

5.3.1 Terrorrammen

Medierammer kan også påvirke opinionen gjennom valg av kilder i nyhetene. Troverdigheten til kildene varierer, og de som ansees som mer troverdige, kan lettere påvirke den offentlige opinionen (Jasperson & El-Kikhia 2003: 114). I gjeldende innslag var kildevalgene i de to kanalene svært forskjellige. CNNI hadde fire kilder fra den amerikanske regjering, som ble

bedt om sitt standpunkt i saken. Det Hvite hus var, som kjent, uforbeholdent på israelsk side og førte en kompromissløs retorikk. Det Hvite hus' pressetalsmann Gordon Johndroe holdt pressekonferanse, hvor følgende ble sagt:

" Hamas substantially increased its rockets attacks on the people of Israel. Hamas has once again showed its true colours as a terrorist organization, which refuses to even recognize Israel's right to exist. In order for the violence to stop, Hamas must stop firing rockets into Israel and agree to respect the sustainable and durable ceasefire. That is the objective to which all parties need to be working. That is what the United States is working towards".

(CNNI 29.12.08).

Uttalelsen ble etterfulgt av CNNIs reporter:

"The US has made it clear that it views these actions from Israel as viable self defence, as a respons to the violence of the rockets being fired into Israel. The United States holds Hamas responsible for breaking the ceasefire. Calling Hamas nothing but thugs, Johndroe makes it no doubt the White House believes Israel's actions are justifiable self defence. At the same time the Bush-administration are concerned about the Palestinians being caught in the crossfire. Already more than 250 people have died. They have urged Israel to avoid civilian casualties"

(CNNI 29.12.08).

De resterende kildene i denne kategorien var konsentrert rundt spørsmål om hvorvidt avtroppende president George W. Bush og påtroppende president Barack Obama delte synspunkt i saken, samt hvorvidt Obama ville følge Bush' politikk i relaterte saker i fremtiden. Det ble også drøftet hvorvidt Israels angrep var tidsmessig strategisk, for å benytte seg av Bush' støtte før han avgikk som president, noe som ble sterkt benektet av Israels velferdsminister Isaac Herzog.

Pippa Norris, Montague Kern og Marion Just hevder at terrorrammen har tatt over for den kalde krigen rammen for å forklare konflikter og for å tolke og å forstå venner og fiender rundt om i verden. Dette gjorde seg i hovedsak gjeldende for det Hvite hus etter slutten på den kalde krigen, men er også implementert i retorikken til de amerikanske politikere og journalister (Norris, Kern og Just 2003: 15). Denne vinklingen blir i høy grad anvendt av det Hvite hus i denne saken, men ikke av de amerikanske journalistene i CNNI. Terrorrammen har en så sterk

retorisk virkning, at den er adoptert av statsledere i andre land. Vinklingen gjør det mulig for politiske ledere å kommunisere et rasjonelt, enkelt budskap til publikum, og samtidig å forme opinionens oppfatning av ”venner” og ”fiender” (Ibid.).

Begrepet er utelukkende negativt ladet og det strides stadig om hvem som er terrorister, og hva som defineres som en terrorhandling. Betegnelsen er svært kraftfull. Motstandere av kolonialismen ble i begynnelsen betegnet som ”barbarer”, men senere ble ”terrorist” en mer vanlig betegnelse for disse opprørerne. Også nazistene ga denne betegnelsen til jødene i Warszawagettoen. Fra etterkrigstiden har betegnelsen blitt utdelt hyppig; Algerie, Vietnam, Nord- Irland og Midtøsten. ”Terrorisme ble herrefolkets navn på voldshandlingene til de som bekjempet den koloniale orden. Deres attentater er terror, vår side driver bare gjengjeldelse, til nød hevnaksjoner” (Allern 1996: 225).

Begrepet ble anvendt av det Hvite Hus (Gordon Johndroe), Israels utenriksminister Tzipi Livni og den daværende israelske opposisjonslederen Binyamin Netanyahu. Innenfor denne diskursen inngår også sterke begreper som *den frie verden, fred og demokrati* for å legitimere angrep, kontrastert til Hamas, som forbindes med *ekstremisme, terrorisme* og *krig*. Den dominerende diskursen støtter den hegemoniske maktens handlinger, for å beskytte seg mot hva de betegner som vold og terrorisme. Og ekspertkilder, som parlamentsmedlemmer, militær og akademikere dominerer terrordiskursen (Karim 2003: 102ff).

””terrorism” no longer means terrorism. It is not a definition; it is a political contrivance. “Terrorists” are those who use violence against the side that is using words. The only terrorists whom Israel acknowledges are those who oppose Israel. The only United States acknowledges are those who oppose the United States or their allies. The only terrorist Palestinians acknowledge –for they too use the word - are those opposed to the Palestinians”

(Fiske 1990: 441).

5.3.2 Humanitærramme

AJE hadde 27 kilder til sammen. De hadde åtte kilder som representerte den lidende part, altså enten offer, øyenvitner, pårørende eller befolkning som var fanget i kryssilden. CNNI hadde

fem slike. Det var lettere for AJE å komme i kontakt med slike kilder fordi de hadde tre korrespondenter inne i Palestina. To av disse gjorde rørende innslag fra sykehuset i Rafah på Gazastripen. Innslagene viste de dårlige forholdene sykehuset led under, samt skadde kvinner og barn. Flere av disse lå i koma og ga krigens lidende et ansikt. Ayman Mohyeldin rapporterte fra sykehuset i Rafah:

The doctor we have been speaking to say the situation is critical because of the shortage of medicine and supplies. They are overwhelmed by the number of injuries. The death toll is at 310 and unfortunately that number is expected to rise. At Shifa you can get a sense why. This is a 30 year old woman who was a victim of one of the Israeli air strikes that struck nearby. She suffered severe head trauma. You can see that the hospital is filled with casualties. Here is a two year old boy also with severe head fracture. It is important that even though they recover they will have lifelong scars, physical disabilities, and the reason being the severity of the concussions, created by the explosions. It has been difficult to treat because of the lack of medical equipment. I am here with one of the doctors. How critical is the situation in terms of medical supplies and resources that you have?

Doctor: The situation is very critical and as you see this the ICU, it is well equipped. We had to expand the number of beds overnight, up to 27. But all of them are in a very critical condition and in a lot of danger. Our stores are empty, we received 12 trucks of medication from charity in Egypt but still it is very far to face our needs.

Mohyeldin: What is your assessment on the casualties? UN says at least 50 civilians have been killed.

Doctor: The majority or all are civilians. As you see there are only women and children, our school children, the policemen are serving civilians, they are not militants.

Mohyeldin: Very disturbing images here and their faces tell the story of the civilian population caught in the middle.

(Al Jazeera English 29.12.08)

Reportasjene fra Gaza, og spesielt sykehuset, gir publikum en sterkere følelse av konsekvensene av krigen. Dette ved å gi innslagene en såkalt *Humanitarian Frame*, eller humanitær vinkling. Dette er medierammer som fokuserer på det menneskelige aspektet, i form av dødstall, skadde, etterlatte og ødeleggelser av sivile mål. Denne vinklingen var gjennomgående og svært fremtredende i innslagene til AJE, med stadig tilbakevendende innslag med oppdateringer fra de tre korrespondentene. AJE oppgir FN og helsepersonell som sin kilde ved opplysninger om antall døde, mens CNNI kun refererer til *Palestinian sources*.

CNNIs Jim Clancy intervjuet Mustafa Barghouti, en palestinsk parlamentsmedlem, for å få Palestinas syn på konflikten. Barghouti benytter muligheten til å utdype konsekvensene til det han kaller en massakre: *“this is a bloodbath that is unprecedented and took the lives of 343 people, so far including 30 children (...)”* Her blir Barghouti raskt avbrutt av Clancy: *“the casualties are well known in this, whether or not we can confirm this. Israel is not allowing in the press, for us to confirm all these things. We can get into wildly exaggerated numbers and I don’t want to do that (...)”* Israels velferdsminister, Isaac Herzog, har dette å si om skjevheten i antall døde:

“let me explain. You don’t analyze the toll numbers simply by its numbers. Two hundred and fifty thousand Israelis are under life danger. President-elect Barack Obama saw how the children lived and said that he would never allow it to happen to his children. This is the truth of the matter”

(CNNI 29.12 2008).

Disse intervjuene gir klare indikasjoner på at den humanitære vinklingen er svært viktig. Begge partene i konflikten argumenterer for at deres sivilbefolkning lider.

Al Jazeera English var den eneste av kanalene som fikk Hamas i tale og dermed presenterte begge partene direkte.

5.3.3 Styringsrammen

Det er i militærets og regjeringens interesse å fore journalister med tilgang til nyheter. Militæret og regjeringen på den ene side og journalistene på den andre eksisterer i et symbiotisk forhold hvor de kjemper om kontrollen (Kern et al. 2003: 294). De er sterkt avhengig av opinionens støtte for å utføre de militære operasjonene. For å gjøre dette er de avhengig av journalistenes samarbeid. Får de slippe til i mediene med sine budskap, og på hvilken måte? I nyhetsdekning av krig og terror viser tendensene at den fokuserer på de lokale regjeringsskildene (Ibid.: 295ff). I denne undersøkelsen ser vi at regjeringsskilder blir brukt i stor grad, både i AJE og CNNI. Men begge kanalene viste forsøk på å fremstille begge sidene. Dette viste seg enklere for AJE, som fikk direkte kontakt med Hamas, men CNNI kun hadde et intervju med Mustafa Barghouti, palestinsk lovgiver og generalsekretær for *Palestinian*

National Initiativ, i snakk. Barghouti representerer ikke Hamas, men er aktivist for palestinsk demokrati. Når mediene benytter seg av regjeringsrammer i stor grad for å belyse krigen mot terror, tjener de ikke publikums interesse. De er ofte overdrevet og benytter seg av sterk retorikk for å nå frem med egne budskap.

5.3.4 Konfliktrammen

Dramatisk struktur oppnås ved å presentere en konflikt ved å sammenligne de motstående partene. På denne måten får publikum presentert hele bildet og samtidig en interessant konfrontasjon (Golding & Elliott 1996: 51f). For å gi konfliktrammen mest mulig tyngde, vil det være hensiktsmessig å ha ytringer fra representanter fra alle parter. I gjeldende sak er det to fremtredende parter; Hamas og Israel. Hamas er en fraksjon og representerer ikke hele den palestinske befolkningen. Det resulterer i at andre deler av den palestinske befolkningen blir en annen part, som ikke gir synlig støtte til Hamas. Hvem som får fremstille sin versjon av konflikten, har muligheten til å påvirke publikums oppfatning. Ensidig dekning av en sak gir skjeve presentasjoner. Av kildene i de to kanalene ser fordelingen slik ut:

Tabell 5.3.5 viser antall kilder, og deres ståsted i konflikten

	Al Jazeera English	CNN International
Støtte til Israel ²⁰	7	7
Støtte til Hamas ²¹	6	

²⁰ Variabelen inkluderer journalister og reportere som presenterer synspunkter fra denne parten.

Støtte til palestinske sivilbefolkning	19	8
Støtte til israelske sivilbefolkningen	3	4
Nøytral	1	7
Sum	36	26

Tabellen viser fordelingen av kildebruk i de to kanalene. Dette reflekterer journalistenes utvalg og prioritering. Intervjuobjektene telles kun en gang, uavhengig av hvor mange ganger de ble intervjuet. Vi ser at CNNI ikke slapp til Hamas eller noen som representerte deres syn i sine sendinger. De hadde kun ett intervju med et palestinsk parlamentsmedlem, Mohamed Barghouti, som støttet den palestinske befolkningen. AJE hadde relativt jevn fordeling av kilder fra begge sidene av konflikten (7 representerte Israels syn og 6 representerte Hamas syn). Kilder som taler den palestinske sivilbefolkningens sak er representert i svært stor grad hos AJE (19) og relativt stor grad hos CNNI (8). AJE hadde ingen kilder fra den amerikanske regjeringen, mens de var godt representert i CNNI.

Tidligere så vi hvordan AJE presenterte de humanitære ofrene fra Palestinsk side. Det var derimot ingen kilder eller øyenvitner fra Israelsk side som representerte israelske lidelser.

Stil er et tekstlig resultat av valg mellom alternative måter å si mer eller mindre det samme ved å bruke forskjellige ord eller en forskjellig syntaktisk struktur. Slike stilistiske valg har klare

²¹ Variabelen inkluderer journalister og reportere som presenterer synspunkter fra denne parten.

sosiale og ideologiske impliseringer fordi de ofte signaliserer reporterens meninger om aktørene og hendelsene (van Djik 92: 116).

5.4 Entmanns medierammer

	CNN International	Al Jazeera English
Problem	Opptapping av konflikt mellom Israel og Palestina	Raketter mot Gaza sette sivilbefolkning i fare og dreper flere.
Problemets årsak	Hamas har skutt en rekke raketter mot Israel og nå svarer Israel.	Fredsavtalen mellom Israel og Palestina løp ut og nå avfyres det raketter mellom partene.
Moralsk vurdering	Den palestinske befolkningen lider.	Den palestinske befolkningen lider.
Løsning	En ny fredsavtale mellom partene.	Israel må stoppe og avfyre raketter og det må opprettes en ny fredsavtale mellom partene.

En gjennomgående bruk av gitte medierammer i nyhetspresentasjonen kan føre til endringer i diskursen. Felles for begge kanalene er at den palestinske befolkningen kun opptrer som offer i konflikten og tilsynelatende ikke støtter Hamas. Men Hamas, som handler mot Fatahs ønsker, er valgt inn i parlamentet, og disse velgerne er usynlige i konflikten. Det er også palestinerne som støttet raketangrepene. Hamas fremstår ikke som representant for Palestina i innslagene, og inntrykket som formidles er at de handler på egenhånd uten støtte, verken fra befolkning, andre partier i parlamentet eller tidligere statsledere i regionen. Dette skaper et inntrykk av at den palestinske befolkningen er et offer for en konflikt mellom Israel og Hamas, noe som hevdes i begge kanalene. Men CNNIs fremstilling av det amerikanske standpunktet (presentert av Gordon Johndroe, pressetalsmann for det hvite hus), som hevder at Hamas må ta skylden for opptapping og tap av menneskeliv, gir sitt publikum et annet perspektiv.

5.5 "Mumbais 9/11"

27. november 2008 ble Mumbai rammet av et alvorlig terrorangrep. Målene var tilsynelatende amerikanske og britiske turister og bombene rammet hoteller og togstasjoner. Saken fikk enorm omtale i medier rundt om i verden og indiske medier var raskt ute og betegnet dette som *Mumbais nine eleven*. Analyse av dekningen lot seg gjøre på bakgrunn av opptak av nyhetsprogrammene fra denne dato.

Det er store forskjeller mellom disse to hendelsene, Palestina/ Israel konflikten og bombingene av Mumbai, men en fellesnevner er terror. Førstnevnte sak er en langvarig konflikt, som ble trappet opp. Det er ikke en *nyhet*, men en ny utvikling i en gammel begivenhet. Hvorvidt det dreier seg om terror, bestrides. Sistnevnte sak er en nyhet, en enkelthendelse. Det bestrides ikke at angrepene i Mumbai kan klassifiseres som en terrorhandling. Overskrifter og journalistenes og reporternes retorikk er klar på dette punktet. Men det er interessant å se på hvordan CNN International og al Jazeera English vinklet terrordiskursen.

Dekningen i CNNI fokuserer på terrorisme, hvem som står bak og hvordan det skal bekjempes. Det er, for kanalen, ingen tvil om at vi står ovenfor et terrorangrep. Overskriften er stor og rød og opplyser oss om at det er WAR ON MUMBAI. Det er også en klokke som signaliserer hvor lenge angrepene har pågått. Oppdateringene utover sendingen lyder: "*Which terrorist group is responsible?*" "(...) *in a highly coordinated terror attack*". Mange av reportasjene og kildene i sendingen var indiske. CNN har også en søsterkanal (CNN- IBN) i India og benyttet denne som kilde i stor grad.

Al Jazeera er derimot mer tilbakeholden i sin rapportering ved å benytte seg av andre begreper. Reportere og journalister som er tilknyttet kanalen, refererer til hendelsen som *an attack* og gjerningsmennene som *gunmen*. De benytter ikke begrepet *terrorist* eller *terrorisme* og refererer til krigen mot terror som (amerikanernes) *so-called war on terror*.

I denne saken, som med noen av regjeringsskildene og militærkildene som ble anvendt i dekningen av Palestina/ Israel konflikten, var terrorretorikken utbredt. India var et av de første landene til å støtte Bush' i hans globale krig mot terror, og tilbød luftrom og marinefasiliteter til fri bruk i denne kampen. Og Indias statsminister Dr. Manmohan Singh benytter seg av den samme terrordiskursen. Indiske regjeringsskilder føler seg ganske sikre på at angrepene er forbundet til al Qaida og muslimske ekstremistgrupper.

En militant gruppe som kaller seg for Deccan Mujahideen har tatt på seg ansvaret for angrepet. Dette er en gruppe det later til at ingen har hørt om, og det trekkes slutninger om at de må stamme fra Pakistan. Pakistans utenriksminister S. Mahmood Qureshi er raskt på banen for å fordømme *terrorangrepet* og gir sin støtte til India.

Avgjørelser på hvilke og hvordan hendelser som dekkes, bidrar til å skape medierammer. Av alle mulige vinklinger på en sak benytter journalister seg av kjente nyhetsrammer og tolkninger av begivenheter som tilbys dem fra troverdige kilder, for å skape dominerende holdninger, skape en mening av den fakta som ligger til grunn, tilspisse overskriftene, samt for å strukturere hovedhandlingen. Konvensjonelle medierammer blir mest prominente i massemediene. De leder publikum til rett kontekst og gir mening og orden til komplekse problemer og hendelser. Konvensjonelle medierammer som anvendes om terrorisme er her spesielt viktige. Terrorrammer er ofte konsekvente, forutsigbare og enkle med en sterk historie som innlemmes i vår virkelighetskonstruksjon (Eide 1992: 113).

Hendelsen er også forskjellig fra den såkalte terroren som fant sted i Israel (fra eksempelet fra 29. desember 2008) fordi den er sentrert i India og gjerningspersonene var fra Pakistan. Angrepet var et ledd i en "frigjøringskamp" for muslimer i Kasjmir og det er ikke første gang gruppen har utført angrep mot India. De har ikke direkte tilknytning verken til amerikanernes krig mot terror, og ofrene var ikke arabiske. Det ble derimot hevdet at gjerningsmennene var spesielt ute etter amerikaner og briter og at de ønsket å skape et *nine eleven* i India.

5.5.1 Kildene

Den storpolitiske elite er raskt på banen til å fordømme angrepet og å gi sin støtte til India. Og om ikke nyhetskanalene har mulighet til å intervju de direkte, har flere sendt en pressemelding, som blir gjengitt i sendingene. Tzipi Livnis ytrer seg i denne saken også og uttrykker sin støtte, som Israels utenriksminister og bekjemper mot terrorisme. Hennes uttalelse skaper en sammenheng til den nasjonale trusselen Israel står over, fra terroristene: dette er den største trusselen Israel og det internasjonale samfunn står ovenfor, hevder hun og setter med dette Israel i den samme offerrollen som India. Denne uttalelsen blir gjengitt kun i CNNI, sammen med uttalelser fra Barack Obama, påtroppende president i USA og Taro Aso, statsminister i Japan. I AJE er det gjengitt uttalelser fra Barack Obama, George Bush, avtroppende president i USA og S. Mahmood Qureshi, utenriksminister i Pakistan. Det er bilder fra pressekonferansene

med støtte fra Simon Creen, utenriksminister i Australia og Japans ambassadør i Teheran, Taki Karamora. CNNI har et intervju med den britiske statsministeren Gordon Brown. Disse kildene har alle et felles mål: å bekjempe terrorismen og fordømme dens eksistens. Det skaper et samhold mellom landene og en felles fiende. Dette er en global kamp. Det er bred konsensus i ensidige saker blant regjeringstopper, elitekilder, journalister og reportere om hvordan terrorhandlinger bør tolkes. Det er ikke rom for alternative perspektiver (Norris et al. 2003: 12). Som om styrken i ordet fjerner alt annet enn at dette onde må elimineres, det skal ikke forklares eller evalueres. De blir en enhet, uavhengig av nasjonalitet, politiske mål og hvilke midler de tar i bruk for å nå disse. I det tidligere eksempelet vi så på, hvor Hamas ble betegnet som en terrororganisasjon, var det ingen diskusjoner i CNNI hvorvidt dette var tilfellet.

5.6 Den overordnede diskursen

Teun A. van Dijk legger stor vekt på strukturen i nyhetstekstene. Strukturanalysen deler nyhetsteksten i flere nivåer. Det øverste nivået er stil, lydstruktur og grafisk presentasjonsform. Disse overfladiske elementene er også bærere av meninger og funksjoner. Det andre nivået er setningsstrukturen. Her finner vi valg av setningsoppbygging og karakteristikker som sterke og meningsskapende. Strukturen inkluderer også retorikk. Kommunikasjon innebærer påvirkning, slik som at journalister og reportere har et poeng eller et budskap i reportasjen sin. Den skiftende bruken av karakteristikker som "terrorist", "gerilja" og "frihetskjemper" eller *gunmen* og *attackers* som vi har sett i denne analysen (ord i kursiv fra min undersøkelse, og Allerns i

anførselstegn), er klassiske eksempler på at aktive valg av begreper bidrar til å definere tolkningen av de faktiske handlingene (Allern 1992: 25f).

Diskursanalytikere er primært opptatt av mening: hva er teksten eller samtalen om, hva betyr det og hvilken betydning har det for språkbrukerne (van Dijk 92: 112)? Diskursskjemaet i Israel/Palestina- saken strukturerer kildene til en mening. Måten kildene er fremstilt på og hvor mange som kommer til ordet fra hvilken side, er avgjørende for sakens tema. Med det overhengende antallet kilder²², som støttet den palestinske befolkningen i AJE, er det liten tvil om at deres lidelser var sakens tema. CNNI forholder seg mer nøytral med fordeling av kilder. Men CNNIs bruk av amerikanske politikere, som støttet Israel bidrar her til å legitimere Israels bombing. Den narrative strukturen og utvalget av vinkling av kilder er en viktig del av nyhetsjournalistikken, fordi den fjerner fokus fra historiefortellingen til anker og reporter og skaper et inntrykk av at dette er sakens fakta. Sammenhengen mellom nyheten og den redaksjonelle meningen utvikles sterkest gjennom den tematiske strukturen, men støttes i diskursskjemaet av nyhetsnarrasjonen. Bruk av medierammer kan påvirke opinionen gjennom bruk av kilder. Og i kildehierarkiet er noen mer troverdige enn andre (Jasperson & El-Kikhia 2003: 114).

5.7 Denne analysens konklusjon

²² 19 kilder støttet utelukkende den palestinske befolkning, mens kun 3 viste sin støtte til den israelske befolkningen.

Terroraksjonene 9/11 2001 har ført til stor interesse for massemedienes effekt og rolle i dekning av terror. Til hvilken grad kan nyhetsdekning møte journalistisk standard for balansert sannhet og objektivitet i tilfeller med ekstreme politiske konflikter (Norris et al. 2003: 3)? Emnet er i hovedsak sentrert rundt to spørsmål: Slår mediedekningen feil ved at den gir terroristgrupper legitimitet og utilsiktet oppmuntrer til flere tilfeller gjennom smitteeffekt? Eller blir dekningen preget av overrepresentasjon av tolkning tilbudt fra utvalgte kilder, som offentlige tjenestemenn, regjeringstopper, sikkerhetsekspertene og militærkommentatorer. Alle med et felles mål; å styrke støtte til politiske ledere og den sikkerhetspolitikken de utfører (Norris et al. 2003: 3)? Utfallet kan også være begge tilfellene. Dekningen kan styrke begge sider ved å fremheve forskjeller og presse publikum til å sympatisere med den ene eller andre siden. For eksempel kan et terrorangrep fremme sympati med likesinnede, som ser at det er flere som kjemper samme kamp. Samtidig står ofrene sammen mot denne absolutte ondskaper og partene forsetter å gli lenger og lenger fra hverandre.

Flere kommentarer i amerikansk presse (blant annet i New York Times) har pekt på at den tidligere overfokuseringen på terrorisme, som oppsto i amerikanske nyhetsmedier etter angrepene den 11. September 2001, ser ut til å avta. Det kan være flere faktorer som modererer dette i denne undersøkelsen. For det første er ikke de såkalte terrorangrepene rettet direkte mot USA. For det andre later det til at CNN modererer sin dekning for et mer kritisk, internasjonalt publikum. De sluker ikke amerikansk propaganda uten spørsmål. For det tredje er finanskrisen det nye ”onde” i amerikansk journalistikk.

Ahmad hevder at krigen mot terror og det nye verdensbildet nå fremstår som noe han betegner som “a Clash between the Judeo- Christian and the Muslim Civilization” (Ahmad 2003: 17). Inspirert av Huntingtons tese om et sammenstøt mellom sivilisasjoner. Jeg vurderer i denne oppgaven to konkurrerende hypoteser. H0: *Al Jazeera English og CNN International presenterer ulike nyhetsrammer på bakgrunn av ulike geopolitiske kontekster* og H1: *Al Jazeera English og CNN International presenterer like nyhetsrammer på bakgrunn av universelle nyhetskriterier, sjanger og konvensjoner.*

Norris, Kern og Just har skissert en modell som viser framingprosessen for terrorsaker. Modellen tar utgangspunkt i at de dominerende normer og verdier i et samfunn påvirker regjeringsrammer, terrorhandlinger og grupperammer, som sammen danner nyhetsrammene. Nyhetsrammene påvirker og legger føringer for den offentlige opinionen som igjen bestemmer

dagsorden. Norris et al. understreker at det ikke bare er medierammene som påvirker den offentlige opinionen. Innflytelser fra omverden, samt personlige og intrapersonlige erfaringer er også med på å forme den offentlige opinion.

Den utbredte bekymringen over at den kollektive identiteten er lett påvirkelig, at vi lever i en tid med kulturell konvergens eller homogenisering, at medieglobaliseringen fører til en eneste global kultur (Magder 2003: 32), er sterkt overdrevet. Selv om de vestlige nyhetskanalene lenge har vært ledende på det internasjonale markedet, møter de endelig konkurranse. En konkurranse som gir publikum valgfrihet og forhåpentligvis nye perspektiver. Som vi ser i denne analysen er det ikke en selvfølge at dekning av en og samme hendelse i to forskjellige kanaler blir lik.

5.7.1 Terrordekningens begrensninger

Terrorretorikken plasserer diskursen i et ingenmannsland av absolutt ondskap. Det innebærer en forkasting av at en frastøtende handling kan baseres på en sosialt og politisk forståelig tanke. Ved å tilføre begrepet *terrorist* til den andre sides handlinger, forkastes samtidig alle forslag om at statens respons til handlingene, kan klassifiseres som statlig terror (Downey & Murdock 2003: 83). En artikkel fra honest reporting²³ ser på bruken av terrorbegrepet i flere

²³ Nettstedet ble opprettet for å overvåke mediene og motvirke, hva de hevder er, skjeve forestillinger i nyhetsbildet rundt Palestina/ Israel- konflikten. Grunnleggerne ønsker å ha innvirkning på medienes fremstilling av jødernes side av konflikten.

nyhetsinstitusjoner og finner at stadig flere redaksjoner, som BBC, The Guardian og Reuters begrenser sin egen bruk av terrorbegrepet og erstatter det med betegnelser som ”gunmen”, ”militants”, ”activists” og ”attacks”. Det er en sterk sammenheng til al Jazeera English i denne undersøkelsen. Artikkelen fra *honest reporting* gjør et poeng ut av viktigheten ved å kalle terrorister for sitt sanne navn, og er sterkt i mot å bruke disse alternative begrepene.

Angrepene 11. september 2001, hadde en klart ødeleggende effekt på hvordan amerikanerne så sin egen sårbarhet og sikkerhet i forhold til terror. Men det var også andre faktorer som bidro til denne følelsen av sårbarhet. Det var for eksempel dramatiske forskjeller i nasjonal sikkerhetspolitikk og transportsystemet. Regjeringen bidro til å øke folkets usikkerhet ved å anbefale amerikanere å bygge ”sikre rom” og refererte til stadighet til terrornivået som rødt og oransje. I tillegg ble ”war on terrorism”-rammen i nyhetene svært hyppig anvendt og fikk dypt feste i folks bevissthet. Trusselfølelsen ble forsterket av en konstant bruk av denne medierammen (Kern, Just & Norris 2003: 282ff). Undersøkelser (se diverse analyser i Norris, Kern & Just 2003) viser at majoriteten av amerikanere både var overbevist om at terrorisme var deres største nasjonale trussel og at Saddam Hussein var direkte involvert i angrepene 11. september 2001. Dette var en direkte konsekvens av medienes overfokusering på terrorisme og regjeringsrammer i nyhetene. Norris, Kern og Just spør seg om terrorrammen etter hvert vil forsvinne, eller om den vil fortsette å påvirke amerikansk utenrikspolitikk og konflikter i internasjonale affærer. Denne undersøkelsen viser indikasjoner på begge alternativer. På den ene siden benytter ikke journalister og reportere seg av den sterke terrordiskursen, men de benytter seg av flere regjeringskilder, som benytter den i stor grad.

Konkurrerende nyhetsrammer om terrorisme viser vanskelighetene journalistene møter i å presentere virkeligheten. Tatt i betraktning at både statlige og ikke-statlige aktører, som Israels forsvarsstyrker og den palestinske frigjøringsorganisasjonen Hamas kan manipulere informasjon.

Kapittel 6. Avslutning

I denne oppgaven har jeg foretatt en komparativ analyse av al Jazeera English og CNN International. Av nyhetsteori har jeg konsentrert meg om forskjellige grep i nyhetsformidlingen. Viktigst i denne delen er nyhetskriterier som underbygger redaksjonens utvelgelse av saker. Jeg ser i undersøkelsen min på forskjeller og likheter i deknningen og finner det derfor hensiktsmessig å anvende denne teorien for å styrke oppgaven. I denne forbindelse er det også viktig å se på kanalenes utgangspunkt og posisjon i form av fjernsynsmodell og finansiering. Dette behandler jeg ikke omfattende i denne avhandlingen, men det er umiddelbart innlysende at de to kanalenes bakgrunn i ulike medielandskaper og modeller også får innvirkning på deres redaksjonelle linjer. Kanalenes ønske om å henvende seg til et internasjonalt publikum gjør at globaliseringsdebatten og endringer på det internasjonale mediemarkedet er sentrale punkter å redegjøre for. Metodene som ble anvendt for å på best mulig måte belyse problemstillingene er kvantitativ innholdsanalyse og diskursanalyse. Diskursanalysen fungerer som et bakteppe til undersøkelsen av medierammer og vinkling i kanalene.

6.1 Funnene

I denne undersøkelsen har jeg analysert de internasjonale nyhetskanalene al Jazeera English og CNN International. I den kvantitative analysen så jeg på kanalenes sendeflate og hvilke nyheter de prioriterte i sendingene sine. Undersøkelsen er ikke tilstrekkelig til å generalisere funnene fordi analysematerialet ikke er omfattende nok, men den kan derimot gi en indikasjon på tendenser. Jeg fant at kanalene styres av de samme utenrikssakene i stor grad, men skiller seg på vesentlige punkter. Jeg fant at kanalene prioriterer forskjellig, både hva angår nyhetens tema og hvilke regioner nyhetene kommer fra. Hvis vi først ser på funnene av UP1: *hvilke regioner dekkes i nyhetssendingene til al Jazeera English og CNN International?* Kan vi finne forskjeller i prioriteringer av regioner hos kanalene. Jeg fant at kanalene prioriterer egne regioner. Her menes regionene som geografisk ligger nære kanalens hovedredaksjon. Om dette er begrunnet i tilgang til nyhetsstoff eller kulturell tilhørighet sier ikke undersøkelsen noe om. AJE har høyere prosentandel både i kategorien *sørøst Asia* og *sør Amerika*. Som jeg nevnte tidligere (se kapittel 4) gir bredden i deknningen deres en unik posisjon som bidragsyter for

nyheter fra sør. Prosentfordelingen indikerer at AJE har en jevnere fordeling av nyhetssaker fra de forskjellige regionene, mens CNNI har en høyere prosentandel fra Vest Europa og Nord Amerika. CNN har blitt beskyldt for å fremme amerikansk kulturelt hegemoni, og det har derfor problematisk for kanalen å høste troverdighet som internasjonal bidragsyter på nyhetsarenaen (Morley & Robins 1999: 16).

UP2, som søkte å belyse: *hvilke temaområder dekkes i sendingene deres?* Resulterte i et mer tvetydig resultat. Kanalene hadde relativt jevn fordeling i flere av kategoriene, mens de skilte seg vesentlig i et par kategorier. Dette viste seg særlig i dekningen av human interestsaker, hvor CNNI hadde en betydelig større prosentandel av saker. Undersøkelsen viste at CNNI hadde 19 % i denne kategorien, mens AJE kun hadde 2 %. I tillegg viste det seg at kanalene prioriterte *nasjonale væpnede konflikter* og *krig* i forskjellig grad. I denne kategorien hadde AJE 22 % av sine saker, mens CNNI hadde 7 %. At CNNI har en betydelig større andel av sine saker fra *human interestkategorien*, hvor det alvorlige preget av dagens nyheter brytes av innslag med ”gladsaker”, indikerer at kanalen har et sterkere underholdningspreg. På bakgrunn av dette vil sendingens helhet gi inntrykk av at kanalene er forskjellige, mens om vi ser på enkeltsaker, kan kanalene fremstå svært like. En studie fra 1997 viser en dobling av forekomsten av *human interestssaker* i internasjonale nyhetsmedier fra 8 % i 1977 til 16 % i 1997 (Project for Excellence in Journalism 1998). I min analyse av temaområder i nyhetssendingene i al Jazeera English og CNN International finner jeg indikasjoner på at denne trenden ser ut til å fortsette, hva angår det amerikanske alibiet.

Analysen av kanalenes vinkling, UP3: *hvordan vinkler kanalene saker som omhandler terror?*, er mer tvetydig. Jeg søkte å identifisere medierammer i presenteringen av to utvalgte nyhetssaker, for så å foreta en komparativ, kvalitativ analyse av disse. I den første saken, som handlet om konflikten mellom Israel og Palestina, avslører analysen at Hamas kun betegnes som en terrororganisasjon gjennom kildene. I sine kommentarer avstår redaksjonen fra å bruke dette begrepet. Verken reportere eller anker benytter seg av ordet terror, men det gjør i derimot flere av kildene. Dette er felles for begge kanalene. Forskjellen finner jeg først og fremst i kanalenes bruk av kilder. Det later til at AJE er mer opptatt av det menneskelige aspektet, deres lidelser og konsekvenser, da de har flere innslag fra sykehus på Gaza.

Al Jazeeras mål som en engelskspråklig nyhetskanal er først og fremst å konkurrere med de store internasjonale kanalene, å tilby et alternativt syn på den arabiske verden, samt å

presentere flere nyheter fra sør. Gjennomgangen min, men også andre kommentatorer har pekt på at kanalen har gitt et mer sørlig perspektiv – ikke bare arabisk – på internasjonal nyhetsdekning. De har oppnådd internasjonal anerkjennelse og har høye seertall, men publikum har valgmuligheter og velger selvsagt den kanalen som tilfredsstiller deres behov. Et viktig behov, sett bort i fra interessant informasjon og relevante nyheter, er identifisering. Slik kan al Jazeera English fungere samlende for den arabiske befolkning over hele verden, som emigranter som ønsker å holde seg informert om hendelser i egen region.

6.2 Konkurransen

Da CNN International skulle rapportere fra den omstridte invasjonen i Afghanistan til et internasjonalt publikum, forsto de at det internasjonale publikummet ikke ville være like mottakelige for deres måte å presentere nyheter i en krigssituasjon. Dekningen i CNN var preget av selvsensur og uforbeholden støtte til krig og regjering. Derfor så de seg nødt til å presentere en annen versjon til det internasjonale publikummet. Den internasjonale versjonen fikk en mer kritisk tone (McChesney 2002).

Begge kanalene har spilt ned sin internasjonale versjon, for å tilpasse seg et internasjonalt publikum. Al Jazeera English etterlikner BBC i sin *stil* og *form* og følger derfor tradisjonen til den mest respekterte vestlige nyhetskanalen. CNNI har tonet ned den særamerikanske reportasjestilen som benyttes i den versjonen som sendes i USA og lagt seg på en mer felles internasjonal stil. Det amerikanske og det arabiske spilles ned og kanalene møtes i et internasjonalt uttrykk, samtidig som analysen avslører forskjeller i dekningen

Til tross for at redaksjonene følger med på hverandre, hvilke saker de dekker, hvordan de dekker og hvilke bilder de har, og til tross for at jeg kan identifisere tilfeller hvor de ”kopierer” hverandre (global matkrise 23. og 24. april 2008 og konflikten i Libanon 8. mai 2008), er det lite som tyder på at den ene kanalene søker bevisst å etterlikne den andre på innholdssiden.

6.3 Analysens fruktbarhet:

Å belyse problemstillingene ved hjelp av komparativ analyse tilfører et perspektiv som lettere fremhever egenskaper ved kanalene og gir funnene sammenlikningsgrunnlag. Den komparative analysen er interessant fordi den sammenlikner en etablert internasjonal nyhetskanal med lang erfaring, som har fulgt utviklingen og tilpasset seg konkurransen om publikummet, mot en nyetablert utfordrer med ambisjoner om å konkurrere med de største kanalene som CNN og BBC, samtidig som kanalene vektlegger en nøktern og seriøs profil. Det er minst like interessant at kanalene er etablert på hver sin side av kloden, i to ganske forskjellige geopolitiske samfunn. Den ene kanalen som amerikansk og den andre som arabisk.

6.4 Undersøkelsens hypotese.

Jeg ønsket i denne oppgaven å styrke eller svekke de konkurrerende hypotesene H0: Al Jazeera English og CNN International presenterer ulike nyhetsrammer på bakgrunn av ulike geopolitiske kontekster og H1: Al Jazeera English og CNN International presenterer like nyhetsrammer på bakgrunn av universelle nyhetskriterier, sjanger og konvensjoner. Resultatene av analysene viste at begge hypotesene kan benyttes for å forklare kanalenes posisjon på den internasjonale nyhetsarena. Både Al Jazeera og CNN har tilpasset sine internasjonale versjoner til et globalt publikum, noe som indikerer at de til en viss grad søker å passe inn på den internasjonale nyhetsarena. Kanalene viser også en balanse mellom å følge de universelle kravene til nyhetskriterier, sjanger og konvensjoner, samtidig som kravet om aktualitet og kampen om publikum krever at de er nyskapende og originale. Undersøkelsen viser også at H0, som hevder at kanalene presenterer ulikt på bakgrunn av ulike geopolitiske rammer, til en viss grad styrkes. Dette vises blant annet ved at de prioriterer saker fra egne regioner. Det kommer også til uttrykk i nyhetssaken fra Palestina og Israel, hvor forskjeller i dekningen kan spores til kanalenes geopolitiske tilhørighet. Basert på antakelser kunne det forventes at Al Jazeera, som arabisk kanal, ville sympatisere med den arabiske befolkning i større grad enn CNN. Dette bekreftes gjennom kanalenes kildevalg, hvor AJE i større grad inkluderer offerkilder enn det CNNI gjør.

6.5 Terrorbegrepets nyanser:

I undersøkelsesperioden forkom det ikke en eneste gang at et anker benyttet seg av terrorbegrepet med mindre det refererte eller gjenga en uttalelse eller henviste til en påstand. I konflikten mellom Israel og Hamas er det ikke fullt så bemerkelsesverdig, da begge kanalene søker anerkjennelse hos et internasjonalt publikum og risikerer å miste seere ved å gi en mer fordelaktig dekning av den ene siden av konflikten, som for eksempel ved å gi merkelappen terrorist til Hamas.

I dekningen av bombingene av Mumbai er det heller oppsiktsvekkende. Ifølge terrordefinisjonen vil vold mot sivile for å nå politiske mål være dekkende for handlingene. Men også her unnlater ankrene å benytte begrepet. Er dette en indikasjon på at terror er på vei ut som begrep innenfor journalistikken? Det tyder på at bruken blir mer nyansert. Fra et enormt oppsving i bruken av begrepet etter bombene som rammet World Trade Center i 2001, til et nærmest forsvunnet begrep i journalistikken.

Undersøkelsen min kan altså tyde på at terrorisme som journalistisk betegnelse nå er i ferd med å erstattes av mer nyanserte beskrivelser. Dette later imidlertid ikke til å være situasjonen blant politikere. Etter aksjonen i Mumbai benyttet politikere fra flere sider dette begrepet, og situasjonen ble også utnyttet til å parallellisere det til konflikten i Gaza. Dette gjaldt i første rekke amerikanske og israelske politiske talspersoner, men også Hamas benyttet seg av begrepet. Situasjonen i Midt Østen vil nok være spent i overskuelig framtid, men måten president Obama har uttalt seg om situasjonen der i flere sammenhenger, kan tyde på at den umiddelbare identifikasjonen av alle som oppfattes som motstandere som terrorister kanskje erstattes av en mer nyansert språkbruk. En slik nedtonet retorikk vil kanskje kunne bidra til at dialog og ikke konfrontasjon kunne bli et mønster for politikken i området.

Referanser

Ahmad, Aijaz (2003): "Contextualizing Conflict- the US "War on Terrorism"" I: Daya Kishan Thussu & Des Freedman (red.) *War and the Media*. London: Sage Publications.

Allern, Sigurd (1993): "Nyheter og kjeldemakt" I: Ingunn Hagen & Knut Helland (red.) *Verda på skjermen- om nyheter og samfunn*. Oslo: Det Norske samlaget.

Allern, Sigurd (1996): Kildenes makt- ytringsfrihetens politiske økonomi. Oslo: Pax forlag.

Baudrillard, Jean (2001): "The Spirit of Terrorism" I: *Le Monde*, november 2001.

Biltreyt, Daniel (2003): "Globalisation, Americanisation and Politicisation of Media research". I: Stig Hjarvard (red.) *Media in a Globalized Society*. University of Copenhagen: Museum Tusculanum Press.

Boddy, William (1998): "The Beginnings of American Television" I: Anthony Smith (red.) *Television- An International History*. Oxford: Oxford University Press.

Boyd-Barret, Oliver (1998): "Introduction". I: Oliver Boyd-Barret og Terhi Rantanen (red.) *The Globalization of News*. London: SAGE Publications.

Bredesen, Kim (2008): "Kriminaliserer protest" Kronikk i *Le Monde*, januar 2008.

Chomsky, Noam (2004): "Terror and just respons" I: Nohrstedt, Stig A. & Rune Ottosen (red.). *U.S. and the Others- Global Media Images on "The War on Terror"*. Gøteborg: Nordicom.

Chomsky, Noam and Gilbert Achcar (2007): *Perilous Power- the Middle East and U.S. foreign policy*. Boulder & London: Paradigm Publishers.

Crenshaw, Martha (1995): *Terrorism in context*. Pennsylvania: State University.

Curran, James & Myung Jin Park (2000): "Beyond globalization theory" I: James Curran & Myung-Jin Park (red.). *De-westernizing media studies*. London and New York: Routledge.

Deacon, David, Michael Pickering, Peter Golding & Graham Murdock (1999): *Researching Communications*. New York: Arnold

Djik, Teun A. van (2001): "The interdisciplinary study of news as discourse". I: Klaus Bruhn Jensen & Nicholas W. Jankowski (red.) *A handbook of qualitative methodologies for mass communication research*. London and New York: Routledge.

Downey, John & Graham Murdock (2003): "The counter- revolution in military affairs: the Globalization of Guerrilla Warfare" I: Daya Kishan Thussu & Des Freedman (red.) *War and the Media*. London: Sage Publications.

Eide, Martin (1992): Nyhetens interesse- nyhetsjournalistikk mellom tekst og kontekst. Oslo: Universitetsforlaget AS.

Entman, Robert M. (1993): "Framing: Toward Clarification of a Fractured Paradigm." *Journal of Communication* 43 (4).

Eriksen, Thomas Hylland (1996): "Globaliseringens diabolske reversering: Hva McLuhan ikke så" I: Bakke & Julsrud (red.) *Den elektroniske nomade*. Spartacus.

Figenschou, Tine (2007): "Kaoskanalen- Er krangel, kaos og flaks, oppskriften bak al Jazeeras suksess?" I: *Morgenbladet* 9-15. November 2007.

Galtung, Johan & Mari Holmbo Ruge (1965):" The Structure of Foreign News- The Presentation of the Congo, Cuba and Cyprus Crises in Four Norwegian Newspapers". I: *Journal of Peace Research*. 1965; 2; 64. Sage Publications on the behalf of PRIO- International Peace Research Institute, Oslo.

<http://jpr.sagepub.com/cgi/content/abstract/2/1/64>.

Galtung, Johan (2002): "USA, Vesten og "Resten" etter 11. september og 7. oktober 2001" I: Elisabeth Eide og Rune Ottosen (red.) *Krigens retorikk- Medier, myter og konflikter etter 11. september*. Oslo: Cappelens Forlag a/s.

Golding, Peter & Philip Elliott (1996): "News Values and News Production" I Paul Marris & Sue Thornham (red.) *Media Studies: A Reader*. Edinburgh: Edinburgh University Press.

Gripsrud, Jostein (1999): *Mediekultur, mediesamfunn*. Oslo: Universitetsforlaget.

Hayden, Craig A. (2003):"Power in Media Frames: Thinking about Strategic Framing and Media System Dependency and the Events of September 11, 2001. I: *Global Media Journal*. Volume 2, Issue 3. Lastedato 27.02.08:

<http://lass.calumet.purdue.edu/cca/gmj/fa03/graduatefa03/gmj-fa03-hayden.htm>

Hentet 22.1.2008 fra <http://www.govtrack.us/congress/billtext.xpd?bill=h110-1955>

Hafez, Kai (2007): *The myth of media globalization*. Cambridge: Polity Press.

Held, David & Anthony McGrew (2002): *Globalization/ Anti- Globalization*. Cambridge: Polity Press.

Herbjørnsrud, Dag (2006): "Et annet skjermbilde" I: *Nytid*.

<http://nytid.no/index.php?sk=7&id=4190>. Nedlastningsdato: 05.11.07.

Hernes, Gudmund (1978): "Det mediavridde samfunn". I: Gudmund Hernes (red.) *Forhandlingsøkonomi og blandingsadministrasjon*. Bergen, Oslo, Tromsø: Universitetsforlaget.

Hjarvard, Stig (1993): "Kritisk status over eit paradigme: 'The structure of Foreign News'". I: Ingunn Hagen & Knut Helland (red.) *Verda på skjermen- om nyheiter og fjernsyn*. Oslo: Det Norske Samlaget.

Hjarvard, Stig (1999): *TV- nyheder i konkurrence*. Fredriksberg: Samfundslitteratur.

Hjarvard, Stig (2001): "News Media and the Globalization of the Public Sphere". I: Stig Hjarvard (red.) *News in a Globalized Society*. Gøteborg University: Nordicom.

Hjarvard, Stig (2003): "A mediated World –The Globalization of Society and the Role of Media" I: Stig Hjarvard (red.). *Media in a Globalized Society*. University of Copenhagen: Museum Tusculanum Press.

Holm, Hans-Henrik (2001): "The effect of Globalization on Media Structure and Norms. Globalization and the Choice of Foreign News." I: Stig Hjarvard (red.) *News in a Globalized Society*. Gøteborg: Nordicom.

Honest Reporting (2009): Calling Terror by it's real Name. Ingen artikkelforfatter. http://www.honestreporting.com/articles/reports/Calling_Terror_By_Its_Name.asp.

Nedlastningsdato 20.04.09.

Huntington, Samuel (1993): "The Clash of Civilizations?" I: *Foreign Affairs*. 72(3): 22- 49.

Höijer, Birgitta, Stig A. Nohrstedt & Rune Ottosen (2004): "Media and the "War on Terror" I: Stig A. Nohrstedt & Rune Ottosen (red.) *US: and the Others- Global Media Images on "The War on Terror"*. Göteborg: Nordicom.

Jaspersen, Amy E. & Mansour O. El-Kikhia (2003): "CNN and al Jazeera's Media Coverage of America's War in Afghanistan" I: Pippa Norris, Montague Kern og Marion Just (red.) *Framing Terrorism- The News Media, the Government, and the Public*. New York: Routledge.

Karim, Karim H. (2003): "Making sense of the "Islamic Peril"" I: Barbie Zelizer & Stuart Allan (red.) *Journalism after September 11*. London: Routledge.

Kern, Montague, Marion Just & Pippa Norris (2003): "The Lessons of Framing Terrorism" I: Norris, Pippa, Montague Kern & Marion Just (red.) *Framing Terrorism- The News Media, the Government and the Public*. New York: Routledge.

Le, Elisabeth (2006): *The Spiral of "Anti-Other Rhetoric"- Discourses of identity and the international media echo*. Amsterdam, Philadelphia: John Benjamins Publishing Company.

Macdonald, Myra (2003): *Exploring Media Discourse*. London: Arnold.

Magder, Ted (2003): "Watching What We Say: Global Communication in a Time of Fear" I: Daya Kishan Thussu & Des Freedman (red.) *War and the Media*. London: Sage Publications.

McChesney, Robert (1997): "The Global Media Giants- We are the World" I: *Fair*. <http://www.fair.org/index.php?page=1406>. Nedlastningsdato 03.12.07.

McChesney, Robert (2003): "September 11 and the structural limitations of US journalism". I: Barbie Zelizer & Stuart Allan (red.) *Journalism after September 11*. London: Routledge.

McLuhan, Marshall [1964] (1968): *Understanding Media: The Extensions of Man*. London: Sphere Books Limited.

- McQuail, Dennis (2000): *Mass Communication Theory*. London, Sage Publications
- Miladi, Nouredine (2003): "Mapping the Al- Jazeera Phenomenon" I: Kishan Daya Thussu & Des Freedman (red.), *War and the media*. London: SAGE Publications.
- Mohammadi, Ali (1997): "Communication and the Globalization process in the Developing World." I: Ali Mohammadi (red.) *International Communication and Globalization*. London: SAGE Publications.
- Nacos, Brigitte L. (2007): *Mass- mediated Terrorism – the Central Role of the Media in Terrorism and Counterterrorism*. Lanham: Rowman & Littlefield Publishers, Inc.
- Nawawy, Mohammed el- (2003?): *Terrorist or Freedom Fighter?: The Arab Media Coverage of "Terrorism" or "So- Called Terrorism"*. Article NO 5. Georgia State University.
- Neumann, Iver B. (2001): *Mening, materialet og makt. En innføring i diskursanalyse*. Bergen: Fagbokforlaget.
- Nohrstedt, Stig A. & Rune Ottosen (2001): "Globalisation of War News, Challenges for Media Research." I: Stig Hjarvard (red.) *News in a Globalized Society*. Gøteborg: Nordicom.
- Nordic Media:
<http://www.nordicmedia.info/nmn/Nordisk/01-4fok.htm>. Nedlastningsdato: 03.12.07.
- Norris, Pippa, Montague Kern og Marion Just (2003): "Framing Terrorism" I: Pippa Norris, Montague Kern og Marion Just (red.) *Framing Terrorism- the News Media, the Government and the Public*. New York: Routledge.
- Ottosen, Rune (1995): "Enemy Images and the Journalistic Process" I: *Journal of Peace Research*. 1995; 32; 97. <http://jpr.sagepub.com/cgi/reprint/32/1/97>. Nedlastningsdato 19.05.09
- Ottosen, Rune (2002): "Herr President: Fienden er nærmere enn du aner." I: Elisabeth Eide og Rune Ottosen (red.) *Krigens retorikk- Medier, myter og konflikter etter 11. september*. Oslo: Cappelen Forlag a/s.

Pan, Zhongdang & Gerald Kosicki (2001): "Framing as strategic Action". I: Reese, Gandy og Grant (red.) *Framing Public Life: Perspectives on Media and our understanding of the social world*. Mahwah: Lawrence Erlbaum Associates, Publishers.

Robinson, Pierce (2002): *The CNN Effect: The myth of news, foreign policy and intervention*. London: Routledge, Taylor and Francis group.

Said, Edward [1978] (1994): *Orientalisme: vestlige oppfatninger av Orienten*. Oslo: Cappelen.

Sakr, Naomi (2007): "Challenger or lackey? The politics of news on Al-Jazeera". I: Daya Kishan Thussu (red.). *Media on the Move- Global flow and contra-flow*. London: Routledge.

Sand, Gunnar og Knut Helland (1998): *Bak TV- nyhetene: Produksjon og presentasjon i NRK og TV2*. Bergen: Fagbokforlaget.

Sande, Øystein (1989): *Nyhetskriteriene, en kritisk gjennomgang og vurdering*. Paper til den IX nordiske medieforskerkongressen: Öland.

Schlesinger, Philip (1998): "Terrorism". I: Anthony Smith (red.) *Television- An International History*. New York: Oxford University Press.

Schwebs, Ture & Helge Østbye (1999): *Media i samfunnet*. Oslo: Det Norske samlaget.

Seib, Philip (2008): *The Al Jazeera Effect- How the new global media are reshaping world politics*. Virginia: Potomac Books.

Smith, Anthony (1998): "Television as a Public Service Medium". I: Anthony Smith (red.) *Television- An International History*. Oxford: Oxford University Press.

Sreberny, Annabelle (2000): "Television, gender, and democratization in the Middle East" I: James Curran & Myung-Jin Park (red.). *De-Westernizing media studies*. London: Routledge.

Sturken, Marita & Lisa Cartwright (2001): *Practice of looking- an introduction to visual culture*. Oxford: Oxford University Press.

Thorbjørnsrød, Berit (1994): "Introduksjonskappitel" I: Edward Said. *Orientalismen – Vestlige oppfatninger av Orienten*. Oslo: Cappelen.

Thussu, Daya Kishan & Des Freedman (2003): "Introduction" I: Daya Kishan Thussu & Des Freedman (red.) *War and the Media*. London: SAGE Publications.

Thussu, Daya Kishan (2003): "Live TV and Bloodbath Deaths: War, Infotainment and 24/7 News" I: Daya Kishan Thussu & Des Freedman (red.) *War and the Media*. London: SAGE Publications.

Tracy, Michael (1998): "Non-Fiction Television" I: Anthony Smith (red.) *Television- An International History*. New York: Oxford University Press.

UNDP (2007): Human Development Report 2001, United Nations Development Program. Hentet 06.02.2008 fra http://www.undp.no/article.asp?Article_Id=803

Volkmer, Ingrid (2001): "International Communication Theory in Transition. Parameters of the New Global Sphere of Mediation." I Stig Hjarvard (red.) *News in a Globalized Society*. Göteborg: Nordicom.

Volkmer, Ingrid (2003): "Journalism and Political Crisis in the Global Network Society" I: Barbie Zelizer & Stuart Allan (red.) *Journalism after September 11*. London: Routledge

Vreese, Claes H. de (2003): *Framing Europe- Television news and European integration*. Amsterdam: Aksant.

Waldahl, Ragnar, Michael Bruun Andersen og Helge Rønning (2002): *Nyheter først og fremst- Norske tv-nyheter: myter og realiteter*. Oslo: Universitetsforlaget

Østbye, Helge, Knut Helland, Karl Knapskog og Terje Hillesund (1997): *Metodebok for mediefag*. Bergen: Fagbokforlaget.

Vedlegg 1, Kodeskjema for nyhetssendingene

Geografisk område	
Vest- Europa	Inkluderer de nordiske landene, Italia, Tyskland, Storbritannia, Frankrike, Sveits, Østerrike, Nederland, Belgia, Spania, Portugal og Hellas.
Øst- Europa	Russland, de Baltiske stater, Albania, Bosnia og Herzegovina, Bulgaria, Kroatia, Tsjekkia, Ungarn, Polen, Serbia, Slovakia, Slovenia, Makedonia og Tyrkia
Midtøsten	i utvidet forstand inkluderer Georgia, Asabadjan, Armenia, Kasakhstan, Usbekistan, Kirgisistan, Turkmenistan, Afghanistan, Tadsjikistan, Iran, Irak, Pakistan, Saudi-Arabia, Yemen, Oman, de Arabiske Emirater, Syria, Jordan, Amman, Israel, Palestina, Libanon, Jordan, Kuwait og Qatar
Nord- Amerika	inkluderer USA og Canada
Sør/ mellom- Amerika	de resterende stater i verdensdelen Amerika
Sørøst Asia	inkluderer Burma, Kambodsja, Laos, Thailand, Kina, Japan, India, Vietnam, Malaysia, Filipinene, Brunei, Øst-Timor og Taiwan.
Nord- Afrika	her inngår de afrikanske landene nord for Sahara
Afrika sør for Sahara	her inngår de afrikanske landene sør for Sahara
Oseania	inkluderer statene som tilhører verdensdelen
Global	inkluderer nyheter som omhandler det internasjonale samfunn

Temaområde	
Politikk	nyheter som omhandler spørsmål og tiltak som gjelder styringsprosessene i ett eller flere samfunn, herunder bruk av økonomiske virkemidler som politisk redskap
Næringsliv, forvaltning og økonomi	nyheter som omhandler kjøp og salg av varer, tjenester, aksjer, eiendom og lignende mellom privatpersoner, bedrifter, organisasjoner og andre økonomiske aktører. Børsoppdateringer er ikke inkludert
Religion og kultur	Nyheter som omhandler religion, og herunder lovforslag og endringer på bakgrunn av religion, og kultur som fokuserer på et folks symboler, tradisjoner og levemåter. Men også litteratur, musikk, teater og kunst.
Terrorisme	vil kun bli tildelt en verdi dersom begrepet blir anvendt av anker eller journalist i reportasjen
Miljø	Nyheter som omhandler miljøspørsmål, som tiltak, konsekvenser, forsamlinger og lovforslag.
Helse og sosial	nyheter som omhandler mellommenneskelige forhold og problemer i bred forstand, enkeltvis eller i forskjellige sosiale grupper, og i forskjellige sosiale roller. Her inngår også nyheter om medisiner, sykdom, helsespørsmål og matmangel
Nasjonal krig og konflikter	nyheter som omhandler nasjonale væpnede konflikter og krig
Internasjonale kriger og konflikter	gjelder konflikter der mer enn ett land er involvert.
Ulykker og naturkatastrofer	nyheter som omhandler forskjellige former for ulykkeshendelser, naturkatastrofer og uhell
Underholdning, celebriteter og human interest	nyheter som omhandler underholdning,

	<p>kjendiser og annet stoff som enten er tilført som "Gladnyheter" eller kun for at seerne skal trekke på smilebåndet. Nyheter i denne kategorien er for eksempel dyrehistorier eller uvanlige hendelser som ikke nødvendigvis er en nyhet.</p>
Sport	<p>nyheter som er knyttet til sportslige presentasjoner og hendelser. Tabellresultater er ikke inkludert.</p>

Nr	CNN International	Al Jazeera English
NR	Toppsaker 1,4 og 5	Toppsaker 1,5, 8 og 9
1	Kandidatvalget i USA	Kandidatvalget i USA
2	Valget i Zimbabwe	Amerikansk luftangrep tok livet av 18 personer
3	Konflikt i Darfur	Selvmondsangrep i Afghanistan tok livet av 5
4	Global matkrise	Japansk båt angrepet av pirater
5	Medisinen heparin forgiftet	Konflikten i Darfur
6	Amerikansk økonomi	Valget i Zimbabwe
7	OL- fakkel i Australia	Iran snakker om atomvåpenprogrammet sitt
8	Amerikanere mister gifteringene sine i toalettet	Spionanklager
9	Amerikanere ønsker Petreus i stilling.	Røde Khmer- leder stilles for retten
10	Vietnamesisk jente har fått kreft i ansiktet	Jordskjelv i Taiwan
11	Forskere forsøker å løse snorkemysteriet	Japan og EU samarbeider om bindende klimaavtale
12	Kjønn påvirkes av mors diett	Riskrise i Australia
13	Demonstrasjoner pga OL i Beijing.	Filippinsk designer får hjelp av fanger
14	Manchester United og Barca	OL- flamme i Australia
15	Ishockey USA og Canada	Tilgang til bensin er stoppet til Gaza
16	Oljepriser	UEFA Champions League
17	Stephen Hawkin mener det finnes liv på andre planeter	Monte Carlo Masters
18	Tennis	Indian Premier Cricket
19	Alligator kom seg inn i et kjøkken i Florida	Korrupsjonarrestasjon i Colombia
20	Georgiansk spionfly viste muskler over Sovjet	Rekordhøye oljepriser
21	Microsoft vil kjøpe Yahoo	Asian Champions League
22	Linda McCartney holder fotoutstilling	8 mistet livet under kamper i Bagdad
23	Iran og FN diskuterer atomvåpenprogram	Erstatning til journalist som ble skutt av israelske styrker

24	Demonstrasjoner mot forbud av angrepillen i Santiago	Russland hyller Jeltsin
25	Obamas uspiste vaffel selges på ebay.	Elefant berserk, drepte 3
26		Amerikanerne utnevner general Petreus til øverst kommanderende
27		Kongen av Jordan i det Hvite Hus
28		John McCain til Israel under innsettelsen av den palestinske presidenten

Dagsoversikt

23.

april

2008.

Nr	CNN International	Al Jazeera English
	Toppsaker 1, 2, 4, og 27	Toppsaker 1, 5 og 8
1	Amerikansk etterretning mener Nord-Korea hjalp Syria å bygge atomvåpenfasilitet	Israel stopper sendinger av drivstoff til Gaza
2	Tidligere jihadister bekjemper terror	Syria vil ha Golanhøydene tilbake
3	Intervju med hjernen bar 9.11	Over 100 drept i kamper i Somalia
4	Riskrise	Taliban angriper på grensen til Pakistan
5	Islandske lastebilførere raser mot bensinpriser	Tamiltigre drept i Sri Lanka
6	Bjørn på rømmen	Islamistiske separatister angriper i Thailand
7	Amerikansk økonomi	Mugabe bestilte våpen fra Kina
8	Big is Beautiful i England	Opposisjonen i Zimbabwe forfølges
9	Valg i Zimbabwe	UEFA Champions League
10	OL fakkel i Australia	Asian Champions League
11	Paralympic i Irak	Monte Carlo Masters
12	Mistet fiolin i Taxi i New Jersey	Habbas møter Bush
13	Amerikanere på jordbærplukk	Konflikt mellom Tyrkia og PKK
14	Global matkrise	Valg i Iran
15	Champions league	USA vurderer terroristgruppe i Nepal
16	Basket Ball	Kina gir subsidier
17	Nyhetsteam forfulgte kriminell	Demonstrasjoner pga OL
18	Arabiske land gir støtte til fattige	Pilegrimer til San Giovanni Rotondo
19	USA sliter pga høye dieselpriiser	Indian Championship Cricket
20	Ford og fastfood	Tsvangirai vant valget
21	Økning av jordbruk skaper miljøproblemer	Etiopiske tropper skader sivile i Mogadishu
22	Zebra på rømmen	Pakistan trygler Al- Qaida om fred
23	Berlusconi trekkers seg fra AC Milan	Våpenavtale mellom britisk ingeniørfirma og saudisk regjering
24	Monte Carlo Tennis	Italiensk støtte til Alitalia strider med regler
25	Amerikansk hussalg ned 8.5 %	Asian Open Golf
26	Fredsavtale mellom Israel og	Amerikanske kongressen hevder Nord- Korea

	Palestina	hjalp Syria å bygge atomreaktor
27	Krigen i Irak	Økning av meksikanske innvandrere i Canada
28	Genetisk manipulering av korn	Clinton mottar økonomisk bidrag
29	Lav dollar skaper problemer for tyske klokkemakere	Amerikansk eiendomssalg synker
30	Amerikansk baseball	Nye mobilkontrakter på Cuba

Dagsoversikt

24.

april

2008

Nr	CNN International	Al Jazeera English
	Toppsaker 1, 2, 8, 16, 24, 15, 18 og 22	Toppsaker 1, 2, 3, 13, 14, 21 og 22
1	Incestsak i Østerrike	Israelsk bombefly drepte familie i Gaza
2	Togulykke i Kina	Kamper i Mogadishu
3	Oljestreik i Skottland	Togulykke i Kina
4	Børsoppdatering med Mars og Ford	Olympisk flamme i Nord- Korea
5	Coldplay gir gratis musikk	Sikkerhet skjerpet på Mount Everest
6	Obamas pastor beskylder regjering for å være rasistisk	Nord- koreansk offiser søker tilflukt i Sør- Korea
7	Clinton ligger foran Obama	Japanske flykaprere sluppet fri
8	Skogbrann i Sør- Carolina	Jegerfly i Hong Kong
9	Musikkfestival i New Orleans	Attentatforsøk på Karzai
10	Ronaldo beste spiller i Champions League	Kamper i Irak
11	Fabregas fik spansk pris	Spansk fotballiga
12	Cricketspiller slo motspiller	Indycar i USA
13	Golfmesterskap	Global matkrise
14	Attentat på Karzai	Incestsak i Østerrike
15	Olympisk fakkell ønskes velkommen i Nord- Korea	Helikopterstyrt i Svartehavet
16	Vold i Bagdad	Italiensk fotball
17	McCain forsvarer hustrus bruk av privatjet	Golf
18	Familie drept av Israelske flyvåpen i Gaza	Spansk grand prix
19	Blogger ut av fengsel i Saudi- Arabia	Rally i Midtøsten
20	Finansnedgang	Sumobryting i Japan
21	Immigranter jobber som slaver i USA	Rekordhøye oljepriser
22	Stjålen irakisk kunst	Spania nekter å utlevere Peron
23	Indycar i USA	Serbiske krigsforbrytere for retten
24	Vanity Fair unnskylder	Cricketspiller utestengt
25	Krigen i Irak	FA etterforsker slosskamp
26	Personlige assistenter i India hjelper USA	Ronaldo fikk pris for beste spiller
27		Leder i Nairobi ble drept
28		Omtelling av valget i Zimbabwe
29		Kamper i Colombia skaper flyktningstrøm

30		Obama møter beskyldninger
31		Manchester United og Chelsea
32		Ronaldhino forlater Barca
33		

Dagsoversikt

28.

april

2004

Nr	CNN International	Al Jazeera English
	Toppsaker 1, 8 og 13.	Toppsaker 1, 2, 5, 4, 26 og 27
1	Incestsaken i Østerrike	Familie drept av israelske flyvåpen
2	68-åring arrestert for barnemisbruk i England	Tariq Aziz' rettssak
3	Texas: misbruk i sekter	4 amerikanske soldater drept av Shiamilits
4	Grand Theft Auto	Global matkrise
5	OL i Beijing	Incestsak i Østerrike
6	Klatrere på Mount Everest med OL flamme	Vold og uro i Afghanistan
7	Tariq Aziz' rettssak	Indisk cricket
8	Tornado i Virginia	UEFA Champions League
9	Skogbrann i California	Kamper i Mogadishu
10	LIVE fra børs i New York	Flyktningstrøm fra Myanmar
11	LIVE fra børs i London	Rettssak mot Tibetprotester i Kina
12	Bush om økonomi og oljepriser	Togulykke i Kina
13	Valget i USA	Rebeller på Øst- Timor overgir seg
14	Ronaldo tatt med prostituert	Sultan ber om raseharmon i Malaysia
15	UEFA Champions League	Iran forhandler om oljerør
16	Krasj i bilrace	Konflikten i Colombia
17	Togulykken i Kina	Raul Castro innkaller til kongress
18	30 dømt til fengsel for opprør i Tibet	Tornado i Virginia
19	CNN forretningsoppdatering	Cricketspiller unnskylder voldsbruk
20		Golfturning
21		Kamper i Sadr City
22		Serbia ønsker å samarbeide med EU
23		Mugabe
24		Blogger i Tibet sier sannheten
25		Kinesisk tennisspiller forberedes til OG LIGNENDE
26		Opposisjon i Zimbabwe angripes
27		Colombia bekjemper FARC- gerilja
28		Bush hevder fremskritt i Afghanistan
29		Russland og Georgia er anstrengt

30		Ytringsfrihet i Tyrkia
Dagsoversikt	29.	april 2008

Nr	CNN International	Al Jazeera English
	Toppsaker 1, 3, 6, 7, 10, 24, 16, 18,	Toppsaker 1, 2, 6 og 12
1	Incestsak i Østerrike	Attentatforsøk på Karzai
2	Rentekutt fra New York- børsen	Mugabe truer opposisjonen
3	Valget i USA	Etterforskning om bombe i Gaza
4	McCain promoterer helseplan	Ekspløsjoner på italiensk ambassade i Yemen
5	Meste søkte på internett	Mubarak blir president i Egypt
6	OL i Beijing	Obama må forsvare seg
7	Champions league	Kamper i Sadr City
8	Krigen i Irak	Oversettere rike på krigen i Irak
9	Attentat på Karzai	Champions League
10	Prins William med Britiske styrker	Barcelona Open
11	Oljeprisene stiger	Sprinter må i retten
12	Thailand avskaffer telegrammet	Frykt for demonstrasjoner mot olympiske leker
13	Verdens største blekksprut på New Zealand	Kamper på Filipinene
14	Polygamisak i Texas	Muslimere i India utfører tradisjonelle ritualer
15	Clintons valgkampanje	Narkotikakartell dreper colombiansk politi
16	Befolkning brukes som menneskelige skjold i Sadr City	Ecuador inn i Colombia for å hjelpe mot FARC
17	Flygende gris forsvant fra konsert	Israel avslår fredsavtale med Palestina
18	LSDens far er død	Diskusjon om spenninger mellom Russland og Georgia
19	Europeisk økonomi	Egyptisk kjøpekraft
20	Fargerik kandidat i London	Spansk økonomi
21	Monsterbusser på Cuba	Immigrasjonsforhold i Europa
22	Valget i Zimbabwe	Fagforening forbys i Tyrkia
23	Eiendomssalg, vinn og tap i USA	Østerrike jobber med omdømme etter incestsak
24	Kutt i renta i USA	Cricket

25	Perlekjede fra India selges på auksjon	Amerikansk økonomi
26		Terrorliste oppdateres
27		Kandidatvalg i USA
28		Arrestasjon etter etterlysning av pedofil i CNN
29		Putin utnevnes til statsminister
Dagsoversikt		30. april 2008

Nr	CNN International	Al Jazeera English
	Toppsaker 1, 2, 5, 10, 7 og 6	Toppsaker 1,
1	Syklon herjer Myanmar	Syklon herjer i Myanmar
2	Israel feirer 60 årsdag	Spenninger i Libanon
3	Amerikansk økonomi	Hæren i Burundi drept 50 rebel fighters
4	Europeisk økonomi	Olympisk fakkel til Mount Everest
5	Kandidatvalget i USA	Virus i Kina hemmeligholdes av myndigheter
6	Arrestasjoner etter etterlysning av pedofil i CNN	Buss på Filipinene ble sprengt i lufta
7	Putin utnevnes til statsminister	Ingen kjernefysisk avklaring i Nord- Korea
8	Tennis Rafael Nadal	Anspent forhold mellom Kina og Japan
9	Rangers fotball	Seremoni for Putin i Russland
10	Skuddvekslinger i Libanon	Stor matmangel i Nicaragua
11	USA bekymret for nedgang i konsum	Israel feirer 60 årsdag
12	Rekordhøy bisonpopulasjon	La Liga i Spania
13		Copa Libertadores i Sør- Amerika
14		Rome Masters
15		Berlin Open
16		Tiltak mot nedgang i forbruk i USA
17		Brasil redder regnskogen
18		Berlusconi inn i regjering for 3. gang

Dagsoversikt

8.

mai

2008

Nr	CNN International	Al Jazeera English
	Toppsaker 1, 2 og 6	Toppsaker 1, 2 og 3
1	Syklon på Myanmar	Syklon på Myanmar
2	Kamper i Beirut	Kamper i Beirut
3	Olmert beskyldes for underslag	Russland feirer seier over nazistene
4	Superdelegatbytte i USA	Olmert beskyldes for valgfusk og korrupsjon
5	Russland feirer seier over nazistene	Tiltak mot forbrukernedgang i USA
6	CNN journalist i Nord- Korea	Etterspørsel etter biff truer regnskogen
7	Søppelhaug i Napoli	Studentprotester i Valparaiso
8	Amerikansk økonomi	Vulkan i Chile fører til evakueringer
9	Golfturning	Streik i Argentina mot høy soyabønnepriser
10	Bush' datter gifter seg	Tyrkiske separatister utløste bombe i Tyrkia
11	Finanskrise og oljepriser	Valg i Serbia fører til demonstrasjoner
12	Premier League	Fritzl i arresten
13	Valget i Zimbabwe	Ekspløsjoner på Sri Lanka
14	Fritzl i fengsel	Blair fredsforhandler mellom Israel og Palestina
15	Attentat og kriminalitet i Mexico	Mbeki og Mugabe treffes i Harare
16	CNNhelter: hjelper ofre etter Katrina	Rome Masters
17	Valper i New Orleans født grønne	Berlin Open
18		Champions league
19		Spansk fotball
20		Premier League
21		Tyrkisk Grand Prix
22		7 personer arrestert for mafiavirksomhet
23		Italian Open

Dagsoversikt

9.

mai

2008

Nr	CNN International	Al Jazeera English
	Toppsaker 1, 5, 11, 13, 6, 25 og 16	Toppsaker 1, 3, 4, 8 og 5
1	Bilbombe ved indisk ambassade i Kabul	Bilbombe utenfor indisk ambassade i Kabul
2	Luftangrep drepte flere i en bryllupsfest i Afghanistan	Bombe i Kandahar drepte tjenestemenn
3	17 drept i angrep i Islamabad	Bomber i Karachi
4	London minnes ofre for terrorangrep	Kamper i Somalia, muslimsk ungdomsorganisasjon samles
5	Mister Al Qaida tilhengere?	G8- møtet skal diskutere fattigdom
6	Knivdrapsbølge herjer i London	Global matkrise
7	Simon Mann på tiltalebenken for kuppforsøk på Guinea	Israelske soldater har ordre om å arrestere terrormistenkt i Gaza
8	Amerikansk økonominytt	Nye lover mot ulovlige immigranter
9	Europeisk økonominytt	Demonstrasjon mot bensinpriser i Østerrike
10	Japans hovedindeks synker kraftig	Transportstreik i Italia
11	Rafael Nadal gjør historie	Brann i Portugal
12	Bush og Medvedev møtes i Hokkaido	Rettssak mot Simon Mann startet
13	G8- møte fremprovoserer demonstrasjon	Okseløp i Pamplona
14	Global matkrise	Stigende temperaturer fører til ødelagte avlinger i Chad
15	Global oljekrise	Ronaldo opererer ankelen
16	5 bomber sprengt i Karachi	Rafael Nadal vant turnering
17	Ronaldo opererer ankel	Indisk cricketlag ankommer Mumbai
18	Valget i Zimbabwe	Baseball Yankees vant
19	Raid på vestbredden	Sommerleir i Irak tilbyr ungdom pause fra krigen
20	Plan for militær nærvær i Irak	Habbas enda ikke fått til møte med Hamas
21	Transportstreik i Italia	
22	Børsoppdateringer	
23	Europeisk økonominytt	
24	Frigivelse av gisler av FARC-gerilja	
25	Vaksine gir store bivirkninger	
26	Protester skaper forsinkelser i Tour de	

	France	
27	Hangliding i England	

Dagsoversikt

7.

juli

2008

Nr	CNN International	Al Jazeera English
	Toppsaker 1	Toppsaker1, 3 og 2
1	Terrorangrep i Mumbai	Terrorangrep i Mumbai
2	Avtale om militært nærvær i Irak	Demonstrasjoner i Bangkok, flyplass stengt
3	Demonstrasjoner i Bangkok, flyplass stengt	Avtale om militære nærvær i Irak
4	Jetfly styrtet i Middelhavet	Selvmordsangrep i Afghanistan
5		Grenseovergangen til Gaza er stengt
6		Venezuela og Russland inngår samarbeid
7		Cricketseriørn i India
8		Tamiltigrene feirer heltenes dag
9		UEFA cup

Dagsoversikt

27.

november

2008

Nr	CNN International	Al Jazeera English
	Toppsaker 1, 12, 2, 18, 7, 3 og 14	Toppsaker 1, 8 og 3
1	Israel bomber Gaza	Israel bomber Gaza
2	Finanskrise	Israeler drept
3	Cd med parodi på den amerikansk politikk	Valg i Bangladesh
4	Skyting på kino i USA	Krise på sykehusene i Gaza
5	Plastisk kirurgi i Kina	Egyptisk og Tyrkisk utenriksminister henvender seg til media og bre om fred på Gaza
6	Det Hvite Hus gir Hamas skylden for angrepene	Afghanske barn drept av selvmordsbomber
7	Krigen i Irak og Al Qaida	Palestinske skadde slippes over grensen
8	Gerrard arrestert etter slåsskamp	Somalias president Yusuf går av
9	Cricket	Anti- israelske demonstrasjoner over hele verden
10	Amerikansk fotball	Militærjunta utførte kupp på Guinea
11	Korrespondent ønsker kropp som Obama	Valg i Ghana
12	Demonstrasjoner i hele verden mot Israels angrep	Rebeller drept sivile i Uganda
13	Amerikansk økonomi	Protester i Thailand mot parlamentet
14	Nye lover for selfangst	
15	Amerikansk basket	
16	Amatørfotball i England	
17	Indisk økonomi går tregt	
18	Kolerasmittede i Zimbabwe overstiger 1500	

Dagsoversikt

29.

desember

2008

